

PROVINCIA-TÁJ BT.

Levélcím: 3529. Miskolc, Derkovits u. 52.

Tel/Fax: /46/ 356-345, 313-476

E-mail: provinciaterv@freemail.hu

FÜZÉRRADVÁNY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÜLZETLAP**FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG TELEPÜLÉS RENDEZÉSI TERVE**

Településtervező: Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZK/2001
TR-05-0114 /2002
05-0114-SZKI-SZK

Építész munkatárs: Csintalan Ildikó
É2-05-0015/2003
Barnáné Papp Tünde
É3-05-0196 /2003

Közlekedés, közmű és vízrendező

tervező munkatársak: Sallai Attila
K-1-d-1
Sejkóczki András

CAD szerkesztő: Holló György
Somodi Gábor

Miskolc, 2006. szeptember hó

S o l t é s z J á n o s n é
ügyvezető

TARTALOMJEGYZÉK

I. JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

Határozati javaslat a Településszerkezeti tervhez

Településszerkezeti terv a BELTERÜLETRE

TSZ-1

M=1:4000

Településszerkezeti terv a KÜLTERÜLETRE

TSZ-2

M=1:16000

II. AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV MEGFELELŐSÉGÉNEK IGAZOLÁSA

III. JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

Helyi építési szabályzat

Szabályozási terv a BELTERÜLETRE

SZ-1 M=1:2000

Szabályozási terv a KÜLTERÜLETRE

SZ-2 M=1:10000

IV. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

1. Környezetvédelmi és tájrendezési javaslat
2. Tájrendezési javaslat és természetvédelem
3. Közlekedésfejlesztési javaslat
4. Közműfejlesztési javaslat
5. Hírközlési javaslat

V. ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

TERVJEGYZÉK

Környezetvédelmi és tájrendezési
javaslat

A-KÖ

M=1:16000

Ivóvízvezeték hálózat helyszínrajza

A-V

M=1:8000

Szennyvízhálózat helyszínrajza

A-SZV

M=1:8000

Gázvezeték hálózat helyszínra

A-VG

M=1:8000

Hírközlési és villamosenergia hálózat helyszínrajza

A-VH

M=1:8000

**JÓVÁHAGYÁSRA
KERÜLŐ MUNKARÉSZ**

I.

**FÜZÉRRADVÁNY
KÖZSÉG**

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**TELEPÜLÉSSZERKEZETI
TERV**

HATÁROZATI JAVASLAT:**Tárgy:**

FÜZÉRRADVÁNY KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉRE készített településszerkezeti terv elfogadásához.

Önkormányzatának Képviselőtestülete a fenti tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

A Településszerkezeti Terv szöveges munkarészét a Településszerkezeti Leírás szerint állapítja meg.

A településfejlesztési, településrendezési tevékenységek engedélyezése során a Településszerkezeti Tervben és az elválaszthatatlan részét képező Településrendezési Leírásban foglaltakat együttesen kell alkalmazni.

Felelős:.....polgármester

.....jegyző

Határidő: folyamatos

Előterjesztés: FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG Településszerkezeti Tervéhez.

I. FEJEZET

1.)A Településszerkezeti Terv hatálya a település teljes közigazgatási területére kiterjed.

2.)A tervezési területen a terület-felhasználást korlátozó tényező a kedvezőtlen terepadottság, helyenként a felszínmozgásos területek és vízmosások.

3.)A belterület jelenleg közműves szennyvízelvezetéssel ellátott terület.

Az 1.) pontban meghatározott területen területet felhasználni a Településrendezési Leírás és Településszerkezeti Terv együttes alkalmazásával szabad.

Igazgatási és belterületi határ

1.)A település közigazgatási határa nem változik.

2.)A belterületi határ/beépítésre szánt terület határa megváltozik. /A megváltozott belterület vonatkozó részének rendeltetését jelen Településszerkezeti Terv határozza meg. A belterületi határ módosításának tárgyát képezik a gazdasági, lakó- és különleges területek. kiterjesztése/

3.)A Településszerkezeti Terv távlati fejlesztési területeket is kijelöl. E területek szakaszosan kerülnek átminősítésre a konkrét fejlesztési és építési igények függvényében.

4.)A Településszerkezeti Terv hatálya alá eső területeken lévő településszerkezeti és terület-felhasználási egységek funkció és beépítési mód szerint az alábbiak szerint tagolódnak a megváltozott területhasználat szerint:

a.) beépítésre szánt területekre, azon belül építési övezetekre

b.) beépítésre nem szánt területekre, azon belül önálló funkcionális övezetekre tagolódnak

5.)Az egyes területek terület-felhasználási módját a Településszerkezeti Terv határozza meg.

A Településszerkezeti Terv elemei

-a közlekedési rendszer jelölt elemei és hierarchiája

-a terület-felhasználási egységeken belül eltérő funkciójú területegységek határai

-szintterület sűrűség

A Településszerkezeti Terv módosítása

- 1.)A Településszerkezeti Terv elemeinek megváltoztatásához a Településszerkezeti Tervet és a hozzá tartozó Településrendezési Leírást módosítani kell.
- 2.)A Településszerkezeti Terv módosítása esetén a módosítás az érintett terület-felhasználási egységet magába foglaló legalább egy tömbre vonatkozzon, és az adott terület környezetében lévő szomszédos tömbök együttesét is vegye figyelembe.
- 3.)Amennyiben a Településszerkezeti Terv módosítása vonalas jellegű létesítményeket és főforgalmi, forgalmi és gyűjtőutakat érint, úgy az érintett szakasz teljes egészének környezetét figyelembe kell venni.

II. FEJEZET

A TELEPÜLÉS TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉNEK VÉDELMI ELŐÍRÁSAI

A települési környezetvédelem előírásai kiterjednek:

- levegőtisztaság védelem vonatkozásában

általános levegőtisztaság-védelmi övezet, A ZTK bővítési területét érintő területeken pedig az ökológiailag érzékeny levegőminőségi besorolás határértékei mérvadóak.

- vízminőség védelem vonatkozásában

Felszíni szennyeződésre érzékeny terület

B érzékeny terület, intézkedési szennyezettségi határérték Ci=C2 kategória

- föld védelem vonatkozásában

A termőföldön történő beruházás esetén a beruházó köteles a területileg illetékes Földhivatal földvédelmi hatósági engedélyét beszerezni

- hulladékgazdálkodás vonatkozásában

A veszélyes hulladékok átmeneti tárolásáról gondoskodni kell.

- zaj és rezgés elleni védelem vonatkozásában

kisvárosi és kertvárosi területi kategóriába sorolható

-természetvédelem vonatkozásában

A település külterületét érinti a Zempléni TK bővítési területe

Természeti Területek találhatók a település közigazgatási területén, ezek a vizes élőhelyek környezetében átfedésben vannak az ökológiai hálózat elemeivel, illetve a NATURA 2000. területeivel.

- állattartással kapcsolatos előírások

az állattartási szabályrendelet érvényes

III. FEJEZET

A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV HÁLÓZATI ELEMEI

Települési fő út

3708-as számú Hidasnémeti-Sátoraljaújhely összekötő út, mely BAZ Megye Területrendezési Terve szerint kiemelt törzshálózati jelentőségű út.

Erre köt rá a 37126-os számú füzérradványi bekötőút.

Bekötő és összekötő utak

Tervezett bekötő utak a füzérkajatai kaolin bánya és a Hollóházára vezető bekötőút.

IV. FEJEZET

A TERÜLETFELHASZNÁLÁSI EGYSÉGEK TAGOZÓDÁSA (TERÜLETI ELEMEK)

Beépítésre szánt területek:

Lakóterületek

Lf (falusias, hagyományőrző beépítéssel)

Szintterület sűrűség: 0,4

Településközpont vegyes terület

Vt - (településközpont vegyes terület, jellemzően lakóépületek elhelyezésére szolgáló terület, illetve jellemzően alap és közép szintű intézmények elhelyezésére szolgáló terület)

Szintterület sűrűség: 0,8

Különleges területek (sportpálya, temető, emléktető, kemping, panzió, kastélypark, arborétum stb.)

Szintterület sűrűség: 0.02- 0,2

Gazdasági területek

Ipari gazdasági terület

Gip

Mezőgazdasági, agroipari terület

Gip-M

Szintterület sűrűség: 1,0

Beépítésre nem szánt területek:**Közlekedési és közműelhelyezési területek****Zöld területek****Erdő területek****Mezőgazdasági területek**

Má-I általános mezőgazdasági terület, szántó művelésű területek – intenzív használat

Má-E általános mezőgazdasági terület, gyepek, legelő területek – extenzív használat

Má-Eö általános mezőgazdasági terület, az ökológiai hálózat övezetének területén belül

Mk kertgazdálkodásra szolgáló terület és gyümölcs ültetvények területe

Védelmi célú területek

A ZTK és annak puffer övezete

Egyéb területek

Patakok, vízfolyások

V. FEJEZET**A FEJLESZTÉSI CÉLOK VÉGREHAJTÁSÁNAK IRÁNYAI A RENDEZÉSI TERV KERETÉIN BELÜL**

1.)A képviselő testület a fejlesztésre szolgáló rendezést úgy kívánja végrehajtani, hogy először a belterületi tartalékok a foghíjas területek kerülnek beépítésre, majd ezt követően kerülhet sor új utcák nyitására és telek átrendezésre.

2.)A lakóterületek fejlesztését alapvetően a meglévő foghíjak beépítésére alapozza, új területek belterületbe vonása a terv távlatán belül is szükségessé válhat.

3.)Hálózati elemek vonatkozásában a kerékpárút fejlesztések lehetőséget adnak a település kulturális és csillagtúra központtá fejlesztésre.

4.)A távlati célok között szerepel a volt magtár épület kulturális célú hasznosítása. Az új központ kialakítására és arculat formálására építészeti tervpályázat kiírása válik szükségessé.

5.)A településfejlesztési koncepció és a településszerkezeti tervben rögzített célok megvalósulása érdekében pénztámogatást nyújtó pályázatokon kell részt venni. A pályázatokon való részvételhez településfejlesztési programokat kell kidolgozni.

6.)Az Önkormányzatnak a településrendezési tervek érvényesítése érdekében folyamatosan gondoskodnia kell a szükséges továbbterveztetésekről és egyéb kapcsolódó feladatokról.

II.

FÜZÉRRADVÁNY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV
MEGFELELŐSÉGÉNEK IGAZOLÁSA**

AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV ÉS A BAZ-MEGYEI TRT VONATKOZÁSAI

Az Országos Területrendezési Terv 2003. évi XXVI. évi törvény célja az ország távlati térszerkezetének meghatározása, a területek használatának és a természeti erőforrások megőrzésének átfogó szabályozása, valamint a fejlesztések műszaki és ökológiai keretfeltételeinek biztosítása. A Terv a következő részanyagokat tartalmazza:

- Térségi szerkezeti terv - Országos Területrendezési Szabályzat Az OTrT meghatározása szerint Zemplén és ezen belül FÜZÉRRADVÁNY az igen erősen, erősen és közepesen érzékeny tájérzékenységi kategóriába tartozik. A tervből nem szűrhető le olyan javaslat, amely döntő változtatást eredményezne a jelenlegi területhasználattal szemben. Inkább erősíteni látszik az eredeti ökológiai adottságoknak megfelelő differenciált tájhasználatot. Kiterjeszti a védelmi területeket, a használatba tartott területeknek pedig legalább a felét extenzív hasznosításúnak javasolja.

Az OTrT 5.§. (1) Térségi terület-felhasználási kategóriának való megfelelés igazolása:

Földrészlet statisztika fekvésenként							
fekvés	földrészletek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m2)	legkisebb földrészlet terület (m2)	legnagyobb földrészlet terület (m2)	átlagos földrészlet terület (m2)
belterület	275	46	0	1126698	40	527144	4097
külterület	214	3	0	8349167	46	936034	39015
zártkert	417	0	0	391769	25	11211	939
ÖSSZESEN	906	49	0	9867634			

Földrészlet statisztika művelési áganként						
művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m2)	legkisebb alrészlet terület (m2)	legnagyobb alrészlet terület (m2)	átlagos alrészlet terület (m2)
erdő	23	34	2623080	683	931208	77149
gyep (legelő)	91	95	1498707	64	364682	15776
gyep (rét)	70	77	626731	43	171096	8139
gyümölcsös	150	151	245911	25	105819	1629
kivett	373	381	1116896	40	151038	2931
szántó	106	136	3616115	121	417484	26589
szőlő	195	196	140194	61	2518	715

Az országos terület-felhasználási kategóriákon belül a kiemelt térségi és megyei terület-felhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 75%-ban erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részen városias települési térség nem jelölhető ki;

(2) A kiemelt térségi és megyei terület-felhasználási kategóriákon belül a települési terület-felhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület kategóriába kell sorolni;

FÜZÉRRADVÁNY közigazgatási területe 986,7634 ha

Külterülete 834,9167 ha.

Ebből belterület 112,6698 ha

Erdő terület 262,3080 ha

Az OTR elvárása szerint a külterületből 534 ha erdőnek kell hosszútávon részesedni, de ez csak az esetben teljesíthető, ha a gyenge adottságú szántó művelésű területek átminősítésre kerülnek gazdasági erdővé. A gazdasági erdővé történő átminősítés nem jár művelési ág változtatással.

- BAZ megye területrendezési terve a települést a ZTK védelmi célú övezetébe sorolja be, melynek előírásai összhangban vannak az Országos Területrendezési Tervvel.

FÜZÉRRADVÁNY település a Zempléni Tájvédelmi Körzet, mint kiemelt térség része.

Külterületének jelentős része a ZTK Területrendezési Terve alapján a Védelmi célú övezet be tartozik.

Az üdülésre kijelölt erdőtagokra sajátos termelési előírásokat kell kidolgozni. Szükséges feltárásuk turistautakkal, berendezésük pihenőhelyekkel és egyéb felszerelési tárgyakkal.

A területet érintő országos övezeti kategória

-ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

Az országos ökológiai hálózati övezetbe csak olyan kiemelt térségi és megyei terület-felhasználási kategória, illetve övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

-A közművezetéseket és a járulékos közműépítményeket úgy kell elhelyezni, hogy azok tájbaillőek legyenek. Az övezetben az új és felújítandó nagy- közép- és

kifeszültségű vezetékeket – ha azt táj- és természetvédelmi igények indokolják – földkábelbe kell helyezni.

-Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

-Az OTR országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények elhelyezésére vonatkozó szabályok

-Az országos ökológiai hálózat övezeteit a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervben védett természeti terület, védett természeti terület védőövezete, természeti terület, és ökológiai (zöld) folyosó övezetbe kell besorolni.

Kiemelten fontos érzékeny természeti területek övezetével FÜZÉRRADVÁNY nem érintett.

Komplex tájrehabilitációt igénylő területek övezetével nem érintett.

Felszínalatti vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő területek övezetével nem érintett.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek övezetével érintett.

Felszíni vizek szennyezésre érzékeny vízgyűjtő területén keletkező, illetve a vízgyűjtőn kívül keletkezett szennyvizek vízgyűjtő területre történő be- vagy kivezetéséről a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

Az OTR. 9).§.1 alapján hálózati, infrastruktúra hálózatok vonatkozásában, a közúthálózat országos fő elemei –gyorsforgalmi utak vonatkozásában FÜZÉRRADVÁNY közigazgatási területe nem érintett.

ORSZÁGOS KERÉKPÁRÚT TÖRZSHÁLÓZAT ELEMÉI ÁLTAL érintett.

JÓVÁHAGYÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZ

III.

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

16/2008. (XII.19.) számú

R E N D E L E T E**—/Tervezet /—****Helyi Építési Szabályzat**

FÜZÉRRADVÁNY Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvény 16. §. (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény 6 §.-ában foglaltakra az építés helyi rendjének biztosítására megalkotja a Helyi Építési Szabályzatról (HÉSZ) szóló rendeletét az alábbiak szerint:

A rendelet hatálya**1.§**

(1)A rendelet területi hatálya kiterjed FÜZÉRRADVÁNY község közigazgatási területére.

(2)A rendelet hatálya alá tartozó területen területet alakítani, épületet és más építményt (a műtárgyakat is ide értve) tervezni, kivitelezni, építeni, felújítani, átalakítani, korszerűsíteni, bővíteni, lebontani, használni, valamint mindezekre hatósági engedélyt adni az általános érvényű előírások mellett csak és kizárólag e rendelet és a hozzá tartozó Szabályozási Terv együttes alkalmazásával szabad.

(3)A rendelet területi és tárgyi hatályát érintő minden természetes és jogi személyre nézve kötelező előírásokat tartalmaz. A rendeletben foglalt kötelező előírásoktól eltérni csak a HÉSZ és a Szabályozási Terv módosításával lehet.

2. §

(1)A beépítésre szánt területre (belterületre) – a vonatkozó tervlapokon (SZ-1, SZ-2) jelölt - kötelező szabályozási elemnek kell tekinteni az alábbiakat:

- a közterület és egyéb terület-felhasználási egységek határvonala,
- építési határvonal,
- az eltérő terület-felhasználási egységek határvonalai,
- a terület-felhasználási kategóriák, a terület-felhasználási besorolás, övezeti besorolás,
- a legnagyobb beépítettség mértéke,
- a megengedett építmény magasság,
- a minimális telekméret,
- a kötelező beépítési vonal,
- a környezetvédelmi előírások,
- korlátozások.

(2)Az (1)bekezdésben felsorolt kötelező szabályozási elemek a település egésze szempontjából a legfontosabb elemek, ezért azok módosítása megváltoztatása csak a Szabályozási Terv módosításával történhet.

3. §

(1)A beépítésre nem szánt területre (külterületre) – a vonatkozó tervlapon jelölt - kötelező szabályozási elemnek kell tekinteni az alábbiakat:

- a szabályozási vonalakat,
- a terület-felhasználási egységek határát,
- a terület-felhasználási egységeken belüli övezetek határát,
- a terület-felhasználási egység, illetve övezet jelét,
- a terület-felhasználási egységekben, illetve övezetekben előírt beépíthető legkisebb földrészlet nagyságát,
- a terület-felhasználási egységekben, illetve övezetekben kialakítható legkisebb földrészlet területét,
- a belterület bővítés határát.

(2)Az (1)bekezdésben felsorolt szabályozási elemek csak a Szabályozási Terv módosításával változtathatók, illetve szüntethetők meg.

4. §

A kötelező erejű elemek módosítására vonatkozóan a területrendezési tervek készítéséről, egyeztetéséről, módosításáról és karbantartásáról az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. sz. törvény.

I. Fejezet

Az építési engedélyezés általános szabályai

Építéshatósági eljárások

5. §

(1)Építési engedély csak rendezett kialakítású telek-re adható ki. Rendezettnek tekinthető egy telek, ha a szabályozási tervben a meglévőtől eltérően előírt telekalakítási eljárást - pl. telekmegosztást, közterület céljára való területlejegyzést – maradéktalanul elvégezték.

(2)Lakóterület terület-felhasználási egység beépítése esetén a beépítés engedélyezésének feltétele a telek belterületben léte.

(3)A Településszerkezeti tervben távlati fejlesztésre kijelölt területek végleges hasznosításáig az ingatlanok használata - átmenetileg - a jelenlegi rendeltetésüknek megfelelően történhet, de új épület - ideiglenes jelleggel - csak úgy helyezhető el, ha

az építető a területet a fejlesztés megvalósulásának idejében saját költségén eredeti állapotába helyreállítja.

(4)A képviselőtestület az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 9. §-ában meghatározott építési munkák körét bővíti, és az alábbi építési munkákat is az engedélyköteles építési munkákhoz sorolja a kijelölt műemléki környezetben, valamint a lehatárolt helyi érték-védelmi területen belül:

a.)Az építmények felületképzésének átalakítása, felújítása, színezése.

b.)Az építmények közterületről és közterületként használt területekről látszó homlokzati felületein a 2 m²-nél nagyobb reklámfelület csak építési engedéllyel létesíthető. Az építési engedélyezési tervnek tartalmaznia kell a reklámhordozó műszaki terveit, ill. a homlokzati tervrajzot, és fotót a létesítményről.

c.)Minden 50 m² területet meghaladó térburkolat.

d.)Mindennemű kerítés építés magasságától és helyzetétől függetlenül.

e.)Az építési engedély kérelmekhez a 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 12. §-án, illetve 17. §-án túlmenően csatolni kell az épület alatti, a közterület alá nyúló, vagy az önállóan létesült pince, illetve gazdasági épület felmérési terveit.

(5)A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) eljárására vonatkozó szabályokat a 2001. évi LXIV. Törvény és a 16/2001. (X.18.) NKÖK rendelet tartalmazza.

(6) A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályok szerint **építésügyi hatóságként** jár el:

a műemlékeken, valamint a műemlékek telkein végzendő minden olyan építési munka esetében, amely az építésügyi engedélyezés szabályai szerint engedélyköteles, a műemléki ingatlant érintő területhasznosítási és telekalakítási ügyekben.

(7)A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályok szerint **szakhatóságként** jár el:

-a nyilvántartott régészeti lelőhelyeken, és

-a műemléki jelentőségű területeken történő mindennemű építési munka esetében, - amely az építésügyi engedélyezés szabályai szerint engedélyköteles.

(8)Az építési engedélyhez kötött építési munkák esetében a helyi építészeti védelem alá vont épületek esetében felmérési tervdokumentációt kell készíteni, mely tartalmazza az eltérő szintek (a pince- és a tetőtéri szint is) alaprajzain túl az épület jellemző metszeteit, homlokzatait is. A felmérési tervnek továbbá tartalmaznia kell fotó-dokumentációt, melyen a védett épület külső és belső értékei megjelennek. A felmérési tervnek ki kell terjednie az építészeti értékek, homlokzat-képzés, belső kialakítás, az épülethez tartozó eredeti kiegészítők (kapuk, ablakok, ajtók) részleteire is. Az épületek átalakításánál az eredeti állapotok visszaállítására kell törekedni, illetve az értékeket meg kell őrizni. Utcaképi tervet kell készíteni, melyet fotódokumentációval kell kiegészíteni. Az utcaképi terv legalább a szomszédos 3-3 telket foglalja magába akkor is, ha azokat esetleg közterület választja el a tervezendő épülettől.

(9)Kereskedelmi, szolgáltató, valamint vendéglátó tevékenység céljára közterületen új épület, pavilon elhelyezése csak rendezési terv alapján engedélyezhető.

A telekalakítás szabályai

6. §

(1)A terület-felhasználási egységeken belüli telek-rendezések és telekosztások csak a szabályozási terv és a külön készítenő telekalakítási terv alapján végezhetőek el. [85/2000 (XI. 8.) FVM rendelet a telekalakításról].

(2)A Településszerkezeti Tervben előírányzott területrendezési feladatok érdekében a tervezett közterületeket, közlekedési területeket minden esetben ki kell alakítani, és csak ezzel együtt végezhetőek el a Szabályozási Tervben és a Helyi Építési Szabályzatban meghatározott elő-írásoknak megfelelő telekalakítások.

(3)Új építési telek kialakítása esetén az övezeti szabályozásban megadott minimális telekméretnél (terület, szélesség, mélység) kisebb telket nem lehet kialakítani.

(4)A telkek kialakításánál törekedni kell az egyszerű körvonalú, könnyen beépíthető telkek kialakítására. Nyúlványos (nyeles) telek újonnan nem alakítható ki, kialakult beépítésű területen csak abban az esetben engedélyezhető ezen a tel-ken a beépítés, ha ez a terület használatát, köz-területi kapcsolatát javítja.

(5)Új, beépítésre, vagy jelentős mértékben átépítésre kerülő területek esetében az építési hatóság a telekalakítás kezdeményezőjét az 1997. évi LXXVIII. Tv. 24. § (3) bekezdése alapján az utak és közművek létesítésére és üzembe helyezésére, vagy a létesítés és üzembe helyezés költségeinek viselésére kell, hogy kötelezze.

(6)Magas talajvízállású területen nem lehet új telekosztásokat végezni.

(7)A lakótelkek osztásának előfeltétele a terület csapadékvíz elvezetésének megoldása.

Általános építmény-elhelyezési előírások

7.§

(1)Építési telken és területen építmény akkor helyezhető el, ha:

- az építmény, továbbá a szomszédos ingatlanok és építmények rendeltetésszerű és biztonságos használata biztosított,
- személy és közszolgálati járművek (tűzoltó, mentő, stb.) által megközelíthető,
- a rendeltetésszerű használathoz szükséges infrastruktúra – energia, ivóvíz – (szükség esetén technológiai víz) ellátás biztosítható és használatával az ellátó rendszer működésében zavart nem okoz,
- a keletkező szennyvíz ártalommentes elvezetése vagy elhelyezése, és a csapadékvíz elvezetése biztonságosan megoldható,
- a használat során keletkező nem veszélyes hulladékok elszállításának vagy ártalommentes elhelyezésének, ill. helyi komposztálásának lehetősége

biztosítható, és a veszélyes hulladék elhelyezése, tárolása stb. a 98/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet alapján megoldható,

az építmény:

- nem befolyásolja károsan a földalatti vizek szintjét, mozgását és tisztaságát,
- a levegő minőségét,
- a zajvédelmi rendeletekben előírt határértékeknél nagyobb zajterhelést nem okoz.

(2)Azokon a területeken, ahol az építés feltételei (területelőkészítés, vízrendezés, stb. hiánya miatt) nem biztosítottak, építési munka csak a szükséges teendők elvégzése után, az építési feltételek rendelkezésre állását követően engedélyezhető, végezhető. Kivétel az előközművesítés, melyet elegendő a használatbavételi engedély kiadásának időpontjáig biztosítani.

(3)Épület csak olyan telken helyezhető el, amelynek közterületről vagy magánútról gépjárművel közvetlenül történő megközelíthetősége biztosított.

(4)Magas talajvízállású területen nem lehet új telekosztásokat végezni.

(5)Meglévő épületen csak akkor végezhető építési tevékenység, ha jelen szabályzatban foglaltaknak megfelelnek, ill. az építési tevékenységnél az előírások teljesíthetők. Az engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérően épített építmények csak akkor kaphatnak végleges fennmaradási engedélyt, ha a jelen szabályzat előírásait maradéktalanul teljesítik.

(6)A meglévő épület használati módját csak úgy lehet megváltoztatni, ha a használati mód megváltoztatása után nem jön létre olyan állapot, amely az OTÉK és a HÉSZ előírásaival ellentétes.

(7)Az állattartással kapcsolatos előírásokat a város Önkormányzatának külön rendelete szabályozza.

(8)Az egyes építési övezetekben előírt közműellátottság megléte az építés feltétele.

(9)Az egyes építési övezetekben építési engedélyt kiadni - a zárt rendszerű csapadékvíz-elvezetés kivételével - csak a teljes közműhálózat kiépítése, vagy az azokat pótló berendezések megléte esetén lehet.

(10)A felszínmozgásos területeken biztosítani kell, hogy a csapadékon kívül más víz ne jusson a területre, illetőleg az rendezetten kerüljön elvezetésre. Növényzet telepítésével is elő kell segíteni a stabilizálódást. A területen az építési korlátozás áll fenn, e területeken más egyedi, szakhatóság által engedélyezett feloldásáig épületet elhelyezni nem lehet. A tilalom kizárólag a terület egészére kiható mozgásmérés-sorozat alapján készített, részletes területi – környezetföldtani elemzést is tartalmazó - geotechnikai és állékonysági szakvélemény alapján oldható fel.

(11)Egyéb előírások a felszínmozgásos területekre

a.)3 m szintkülönbséget meghaladó földtömegmozgatás nem engedélyezhető, és nem végezhető,

b.)rendezett felszíni vízelvezetést kell létesíteni a koncentrált vízbeszivárgások megakadályozására,

c.)amennyiben a közhálózati csapadékvíz-elvezetés nincs megoldva, akkor a csapadékvizet is ciszternába kell gyűjteni, és azt a terület egyenletes locsolására kell használni,

d.)víznyomócsöveket védőcsőbe kell helyezni, és ellenőrző aknákat kell építeni, valamint a csőcsatlakozásokat flexibilisen kell megoldani, nem alkalmazható süllyedésre, süllyedéskülönbségre érzékeny épületszerkezet.

A közigazgatási terület-felhasználási egységeinek tagozódása

8. §

1.)A település közigazgatási területe beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területből áll.

2.)A beépítésre szánt területek a település központi és egyéb belterületéhez, a beépítésre nem szánt területek pedig a település külterületéhez tartoznak.

(3)A beépítésre szánt terület az alábbi terület-felhasználási egységekre (övezetekre) tagozódnak:

a.)falusias lakóterületek

- **Lf-1** Falusias aprótelkes lakóövezet
- **Lf-2** Falusias szalagtelkes lakóövezet
- **Lf-3** Falusias kertés lakóövezet

b.)településközpont vegyes terület

- **Vt₁** Településközpont vegyes terület, jellemzően lakóépületek elhelyezésére szolgáló kis telkes

- **Vt₂** Településközpont vegyes terület, jellemzően alap és középszintű ellátást biztosító intézmények elhelyezésére szolgáló nagytelkes alövezet

c.)gazdasági területek

- **Gip** ipari gazdasági övezet
- **Gip-M** mezőgazdasági ipari övezet

d.)különleges területek

- **Kt** temető
- **Ket** emléktemető
- **Ksp** sportpálya
- **Kkp** Károlyi kastély és parkja
- **Kc** kemping övezete

- **Kpa** panzió övezete
- **Kpi** pincés terület
- **Kb** bánya övezete
- **Ka** Arborétum övezete

e.) Üdülőházas övezet

- **Üü**

(4)A beépítésre nem szánt terület a következő terület-felhasználási egységekre tagozódik:

a.) közlekedési és közműterület

- **KÖu** közúti közlekedési terület övezete

b.) zöldterület

- **Z** zöldterület

c.) erdőterület

- **Evk** környezetvédelmi célú erdő
- **Eg** gazdasági célú erdő
- **Evt** természetvédelmi célú erdő

d.) mezőgazdasági rendeltetésű terület

- **Má-I** általános mezőgazdasági övezet, szántó művelésű terület intenzív használatlaltal
- **Má-Ix** általános mezőgazdasági övezet, szántó művelésű terület intenzív használatlaltal –birtoktest -létesíté tilalommal
- **Má-E** általános mezőgazdasági övezet, gyp, legelő területek – extenzív használatlaltal
- **Má-Eö** általános mezőgazdasági övezet, gyp, legelő területek – extenzív használatlaltal
- **Má-Ex** általános mezőgazdasági övezet, gyp, legelő területek birtoktest létesítési tilalommal
- **Mk** kertgazdálkodásra szolgáló övezet

e.) egyéb rendeltetésű területek

- **V-1** patakok, tavak (Hidegkúti forrás)
- **V-2** Vízbeszerzési területek

9. §

(1)A belterületi határ módosításáról és kitűzéséről a belterületi szabályozási terv alapján kell gondoskodni, a vonatkozó és érvényben lévő rendeletekben és utasításokban foglaltak figyelembe vételével.

(2)A belterületbe kerülő területek rendeltetését, övezeti besorolását a belterületi szabályozási terv határozza meg. A belterületbe vonandó területek bevonása a konkrét építési igények szerint, szakaszosan is végrehajtható. A belterületbe vonásról az ingatlan tulajdonosának kell gondoskodnia.

(3)Belterületbe vonandó területeket a külterületi településszerkezeti terv tartalmazza.

II. Fejezet

Beépítésre szánt területek Az egyes terület-felhasználási egységekre vonatkozó előírások

Telekalakítás

10. §

(1)Azon övezetek területén, ahol a Szabályozási Terv telekalakítási terv készítését írja elő, a telekalakítás és az építési engedély kiadásának feltétele a telekalakítási terv elkészítése.

(2)Ha a telekalakítási terv készítése során a kialakítandó telkek bármelyike nem közelíthető meg a Szabályozási terv szerint kialakított közterületről, akkor

- amennyiben magánút kialakítható, azt a telekalakítási tervben kell megoldani,
- amennyiben közterület kialakítása vagy módosítása (bővítés, megszüntetés, szűkítés) válik szükségessé, a Szabályozási Tervet módosítani kell.

(3)Övezet, építési övezet határa csak telek, építési telek határa mentén lehet, ezért telekalakítás (telekegyesítés) nem engedélyezhető úgy, hogy egy telekre két övezet előírásai legyenek érvényesek.

(4)A település belterületén új nyúlványos telek nem alakítható ki.

Általános előírások

11. §

(1)A település közigazgatási területén a már meglévő, kialakult beépítés fenntartható (állagmegóvás, felújítás engedélyezhető), de új építési munka csak a HÉSZ előírásainak betartásával végezhető.

(2)Építési engedély kiadásánál figyelembe kell venni a szabályozási terven feltüntetett, valamint egyéb jogszabályok által megalapozott, a szakhatóságok által megszabott védőterületet, védőtávolságot, védősávot.

(3)Az előkertek mélységét a környezetben kialakult beépítésnek megfelelően kell meghatározni. Az új építési övezetté váló területeken, vagy ha az adott telek környezetében nincs kialakult beépítés, az előkert mélysége legalább 5 m. Ahol az építési vonal is jelölve van, ott az előkert és a kötelező építési vonal egybeesik. Az építmény utcai homlokvonalát legalább 60 %-ban a kötelező építési vonalra kell helyezni.

(4)Az oldal- és hátsókertek kialakítására az OTÉK vonatkozó előírásai a mértékadók minden olyan esetben, ahol e szabályzat ettől eltérő értékeket nem határoz meg.

(5)A jelenlegi terület-felhasználásában megváltozó, beépítésre szánt területeken építési engedély csak a teljes közmű, burkolt út és a terület vízrendezésének meglétekor adható.

(6)A beépítésre nem szánt területeken a közműellátás tekintetében az OTÉK 33. §-ában rögzített feltételek teljesítése esetén adható ki építési engedély.

(7)Homlokvonali kerítés létesítésére engedélyt kiadni az OTÉK 44. §-ának és a HÉSZ kerítésekre vonatkozó előírásai szerint lehet.

(8)A település területén állattartó építmény építési engedélyezési eljárásánál a mellékletben szereplő védőtávolságokat be kell tartani.

(9)A település közigazgatási területén a vezeték nélküli hírközlési és mikrohullámú létesítmények engedélykötelesek.

(10)Lakótelkeken csak magáncélú és–tulajdonú vezeték nélküli hírközlési létesítmények (antennaoszlopok) helyezhetők el.

Lakóterületek övezeteinek általános előírásai

12. §

- (1)A területen fő funkcióként elsősorban lakóépületek helyezhetők el, valamint
- termelő kertgazdasági építmény,
 - a terület ellátását szolgáló üzleti, kereskedelmi, vendéglátó épület, 500 m² beépített szintterületig
 - kézműipari építmény, 500 m² beépített szintterületig
 - igazgatási, egyházi, művelődési és nevelési-oktatási, egészségügyi, szociális épület, 500 m² beépített szintterületig
 - szolgáltató és szállás épületek 500 m² beépített szintterületig
 - sportlétesítmény 1 ha-ig
 - üzemanyagtöltő kivételesen sem helyezhető el
 - nem zavaró hatású egyéb üzleti építmény

(2) Kiegészítő mellékfunkciónál az alábbi előírásokat kell figyelembe venni:

- Ha a főfunkcióval egybeépülve egy tömeget képez, az építmény és tetőgerinc magasságra vonatkozó előírásokat kell betartani, de a főfunkció építmény magasságát nem lépheti túl.
- Különálló kiegészítő mellékfunkció építménymagassága 3,5 m lehet.

(3) Egy lakótelken több főfunkció építménye (főépület) nem építhető.
(Legfeljebb két lakás helyezhető el.)

(4) Különálló kiszolgáló melléképítmény elhelyezésének szabályai:

Az épületek közötti védő távolság betartandó, (melléklet szerint)

- Oldalhatáron álló beépítés esetén állattartó melléképítményt feltétlenül, egyéb építményt a hátsó kertben a főfunkció építménye mögött kell elhelyezni arra a telekhatárra, ahol a főfunkció építménye áll. Ettől eltérni csak abban az esetben lehet, ha a főfunkció építménye nem közvetlenül a telekhatárra került.
- Szabadon álló beépítésnél az építmény mögött a hátsó kertben, a szomszédos telken lévő épületek közt előírt legkisebb távolság betartásával lehetséges.

(5) Állattartó építmény utcafrontra, előkertbe nem épülhet. Állattartó kiegészítő funkciójú melléklétesítmények esetén az alábbi védőtávolságokat is be kell tartani.

Kisüzemi állattartás létesítményei csak környezetvédelmi és közegészségügyi előírások alapján a falusias lakóövezet telkein lehetséges.

(6) Nagyüzemi állattartás létesítményei belterületen nem helyezhetők el.

(7) A helyi értékvédelemre kijelölt területen a lakóépület tetőfedése kerámia anyagú cserép lehet. A harsány színű, településképbbe nem illő tetőfedő anyag alkalmazása nem engedhető meg.

(8) Az övezetekre vonatkozó általános követelményeket az egyes övezetekhez csatolt táblázatok tartalmazzák.

A lakóterület övezetei

Lf-1, Lf-2, Lf-3 jelű építési alövezet

13. §

(1) Az övezetbe azok a lakótömbök tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel a I. sz. táblázatban előírtaknak.

- a.) a lakóépület legfeljebb kétlakásos lehet, de két lakás építése esetén a minimális teleknagysághoz legalább 150 m²-es teleknövekmény biztosítása szükséges.
- b.) bármely funkció esetén a területigény nem haladhatja meg a normatív telekméret háromszorosát.

I. sz. táblázat

Az építési alövezet jele	Lf-1	Lf-2	Lf-3
1.A kialakítható legkisebb telekméret	550 m ²	800 m ²	700 m ²
2.A beépítési mód	O (oldalhatáron álló)		
3.A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke	30 %		
4.A megengedett legnagyobb építménymagasság	4,0 m	4,0 m	4,5 m
5.A beépítés feltételének közművesítettségi mértéke	Teljeskörű		
6.A zöldfelület legkisebb mértéke	40%		
7.A megengedett igénybevételi, kibocsátási, szennyezettségi határértékek(környezetszennyezettségi határértékek)	Levegőtisztaságvédelem vonatkozásában: általános levegőminőségi övezet határértékei Zaj és rezgésvédelem vonatkozásában: Falusias területfelhasználási kategória határértékei		
8.Terepszint alatti építmények	Előkertben garázs lehajtó nem létesíthető		
9. Minimális telek szélesség	16 m	14 m	18 m
9. Maximális telek szélesség	32 m		

(2)Amennyiben az építési telek szélessége Lf-3 övezetben a 18 m-t eléri, vagy meghaladja, akkor az építési helyen belül az építmény szabadonállóan is elhelyezhető.

(3)A minimális teleknagyság kétszeresét meghaladó telekhányad a beépítési %- nál nem vehető számításba.

(4)A tetőidom utcára merőleges, hajlított ház esetén utcával párhuzamos összetett. A tetőtér beépítés Lf-3 övezetben megengedhető, de abban önálló lakrész nem alakítható ki.

(5)A telekhasználat belső határvonalai

a.)Lakó- és gazdasági udvar határvonala

- Az utcai telekhatártól számított 10,0 méteren belül nem lakó funkciójú önálló épület nem helyezhető el.
- Az utcai telekhatártól számított 10,0 méteren belül épület csak a főépülettel egybeépítve létesíthető.
- Az állattartó funkciójú épület esetében az állattartó épületre vonatkozó védőtávolságok betartandók.

b.)Gazdasági és kert határvonala

- Az utcai telekhatártól számított 10,0 métertől 40,0 méterig terjedő terület a gazdasági tevékenységek számára kijelölt zóna.
- A nem lakó funkciójú épületek a kötelező oldalkerti méretek betartása mellett az építési területen belül szabadon elhelyezhetők. Oldalhatárra épület csak a főépülettel megegyező telekhatárra épülhet.

Az utcai telekhatártól számított 40,0 méteren túl a telekrészen legfeljebb csűr, vagy méhes építhető.

(6)A falusias lakóterületek építési telkein a telek beépített területébe beszámított módon az alábbi épületek helyezhetők el az övezeti szabályoknak megfelelően:

- jármű- (gépkocsi, motorkerékpár, munkagép stb.) tároló
- nyári konyha, mosókonyha, szárító
- egyéb tárolóépítmények (tűzelőanyag- és egyéb tároló, szerszámoskamra, szín, fészer, magtár, góré, csűr, pajta stb.),
- az állattartás céljára szolgáló épületek és építmények, ahol ezt az övezeti szabályozás és az állattartási rendelet lehetővé teszi,
- kisipari vagy barkácsműhely, műterem, kiskereskedelmi üzlet,
- a falusi turizmushoz kapcsolódó funkciók (idegenforgalmi, kereskedelmi, szolgáltató, szálláshely-szolgáltató funkciók),
- hőtermelést szolgáló épület (kazánház).

(7)Egyéb előírások

Környezetvédelmi besorolás

levegőminőség: általános levegőtisztaság-védelmi övezet

zajvédelmi és rezgésvédelmi besorolás falusias lakóterület

Közművesítés: részleges

A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedhető meg. A szennyvíz csatornahálózat kiépítése miatt a hálózatra való rákötés kötelező.

Vegyes terület övezetei

14.§

(1)A vegyes terület lakó, kereskedelmi, szolgáltató és a települési infrastruktúra alapfokú ellátást biztosító intézményrendszerének elhelyezésére szolgál.

(2)A vegyes terület lehet:

Településközpont vegyes terület, jellemzően lakóépületek elhelyezésére szolgáló kistelkes alövezet

Településközpont vegyes terület, jellemzően alapfokú intézmények elhelyezésére szolgáló nagytelkes alövezet

Településközpont vegyes terület övezeteinek általános előírásai

15.§

(1)A településközpont vegyes terület több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó és olyan helyi települési szintű igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató, egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális

épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra.

(2)A településközpont vegyes területen elhelyezhető:

- lakóépület
- igazgatási épület
- kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató épület
- egyéb közösségi szórakoztató épület
- egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épület
- sportépítmény 1 ha-ig
- parkolóház, üzemanyagtöltő kivételesen sem engedhető meg

(3)A településközpont vegyes területen az OTÉK 31. § (2) bekezdésben előírtak figyelembevételével kivételesen elhelyezhető:

- Nem zavaró hatású egyéb gazdasági építmény
- Termelő kertészeti építmény

(4)A településközpont vegyes területen nem helyezhető el önálló parkoló terület és garázs a 3,5 t önsúlynál nehezebb tehergépjárművek és az ilyeneket szállító járművek számára.

(5)A helyi értékvédelmi területen belül legalább É-1, É-2, vagy É-3 tervezői jogosultsággal rendelkező építész tervezhet.

Vt-1

A településközpont vegyes terület

Vt-1Jellemzően lakóépületek elhelyezésére szolgáló kis telkes alövezet

Vt-2Jellemzően alapfokú, vagy középszintű intézmények elhelyezésére szolgáló alövezet

16.§

(1)Az övezetbe azok a telektömbök tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel a II. sz. táblázatban előírtaknak. A terület építési övezeteinek legfontosabb előírásai:

- a.)A minimális teleknagyságot intézmények elhelyezésénél az ágazati szabványok és a technológiai tervek szabják meg. (pl. oktatási intézmények minimális telke)
- b.)Az övezetben sportlétesítmény legfeljebb 1 ha terület nagyságig helyezhető el.

(2)Egyéb előírások

- Környezetvédelmi besorolások
- levegőminőség: általános levegőtisztaság-védelmi övezet
- zaj- és rezgésvédelmi besorolás: falusias lakóterület
- közművesítés: teljes körű

II. sz. táblázat

Az építési alövezet jele	Vt-1	Vt-2
1.A kialakítható legkisebb telekméret	550m ²	700 m ²
2.A beépítési mód	O(oldalhatáron álló)	K (kialakult)
3.A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke	35 %	
4.A megengedett legnagyobb építménymagasság	4,5	
5.A beépítés feltételének közművesítettségi mértéke	Teljeskörű	
6.A zöldfelület legkisebb mértéke	40%	
7.A megengedett igénybevételi, kibocsátási, szennyezettségi határértékek(környezetszennyezettségi határértékek)	Levegőtisztaságvédelem vonatkozásában: általános levegőminőségi övezet határértékei Zaj és rezgésvédelem vonatkozásában: Falusias terület-felhasználási kategória határértékei	
8.Terepszint alatti építmények	Előkertben garázs leajtó nem létesíthető	
9. Minimális telek szélesség	16 m	

Amennyiben az építési telek szélessége a 18 m-t eléri, vagy meghaladja, akkor az építési helyen belül az építmény szabadonállóan is elhelyezhető,

****_-** A településmag környezetében a helyi értékvédelmi területen belül külön előírások:

Lábazatképzésnél

Kő, műkő, vagy egyéb igényes anyag használható fel.

Falfelület képzésnél

Vakolt, fehér, vagy pasztellszínek, (ríkító, erős színek nem alkalmazhatók)

Falburkolat kialakításánál

Kő, műkő mészhomok téglá tagolt, plasztikus homlokzatképzés a helyi hagyományos díszítő motívumok felhasználásával, a helyi kultúra formakincseinek felhasználásával történhet.

Homlokzat arány rendszer kialakításánál

A hagyományos lakókörnyezeti kultúra hagyományai szerinti nyílás és falfelület arány, valamint a homlokzat és a tető felépítmény arány kerüljön kialakításra.

Oromfal falazottan jeleníthető meg.

Tetőszerkezet kialakításánál

A tető anyaga kerámia cserép

Színe piros, barna

A tetőidom utcára merőleges, hajlított ház esetén utcával párhuzamos összetett.

A tetőfelületen önálló tetőablak nem építhető sem egyedi, sem összefogott formában, sem oldalfalakkal, sem tetőhéjalással fedett formában.

Csak a homlokzat részeként jelenhet meg a homlokzati hangsúlyt adó tetőfelépítmény (a homlokzat hosszának 1/3 részét meg nem haladó mértékben) megszakított, vagy végigfutó tetőpárkánnyal.

Tető hajlásszög 35-45 fok

Lapostető nem építhető.

Tetőfedésre hullámpala, műanyag hullámlemez, műanyag síklemez nem alkalmazható.

Műanyag előtető nem építhető

Gazdasági területek övezetei

17. §

(1)A gazdasági terület kereskedelmi, szolgáltató és egyéb ipari tevékenységet biztosító intézményrendszerének elhelyezésére szolgál.

(2)A gazdasági terület lehet:

Mezőgazdasági ipari terület, elsősorban nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenységi célú épületek elhelyezésére szolgál.

Gazdasági területek funkcionális övezetei

18.§

(1)A gazdasági terület kereskedelmi, szolgáltató és egyéb ipari tevékenységet biztosító intézményrendszerének elhelyezésére szolgál.

Gazdasági terület övezetein, illetve alövezetein belül semmiféle hulladék-gazdálkodással, sem autóbontással, sem elektronikai eszköz szétszereléssel kapcsolatos tevékenység nem folytatható.

(2)A gazdasági terület lehet:

b)Gip Egyéb ipari terület, dominánsan ipari épület elhelyezésére szolgáló alövezet védőterületet igénylő építmények elhelyezésére

d)Gip-M -Mezőgazdasági, agroipari terület

Gazdasági területek funkcionális alövezeteinek előírásai**19.§****Gip JELŰ ALÖVEZET EGYÉB IPARI TEVÉKENYSÉG CÉLJÁRA**

1. A funkciók: az övezetben az OTÉK 20 §. /3/ szerinti tevékenység nem létesíthető. („Védőterületet” igénylő igen, „védőtávolságot” igénylő nem.)

a) funkciók: az OTÉK 19. §. /2/3/-ban megnevezettek helyezhetők el a következő megkötésekkel:
lakások szálláshely jelleggel is kialakíthatók

b)A településképi megjelenítés feltételei:
az építési vonalra (előkertbe) építésszerűleg nem kialakított építmények (nyitott vasvázaz szín, hevenyészve bekerített rakatok, stb.) nem kerülhetnek. Takarásukról gondoskodni kell (egyéb épület, reklámfelület, örökzöld növényzet.)
a tevékenységhez esetleg szükséges toronyszerű építmények utcaképi elemet ne képezzenek.

c)A beépítés mértéke az egyéb ágazati előírásoknak megfelelő (közlekedés, rakodás, parkolás, zöld, tűztávolságok, stb.) de max. 50 % lehet. Az építmény magasság a technológiai, építésszerűleg rendezett burkolata által meghatározott.

d)Az övezeten belül önálló rendeltetési egység szolgalmi jog igénybevételével nem létesíthető.

A TEAOR 1998. ÉU megfeleltetés alapján az II. IPARI TEVÉKENYSÉGEK helyezhetők el **kivéve az alábbi kód alatt megjelölt alábbi tevékenységek** :

DF

KOKSZGYÁRTÁS, KŐ OLAJ-FELDOLGOZÁS,
NUKLEÁRIS FŰTŐ ANYAG GYÁRTÁSA

DH

GUMI-, MŰANYAG TERMÉK GYÁRTÁSA

DI

EGYÉB NEMFÉM ÁSVÁNYI TERMÉK GYÁRTÁSA

DJ

FÉMALAPANYAG, FÉMFELDOLGOZÁSI TERMÉK
GYÁRTÁSA

DK

GÉP, BERENDEZÉS GYÁRTÁSA

DL

VILLAMOS GÉP, MŰSZER GYÁRTÁSA

DM

JÁRMŰGYÁRTÁS

E

VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZ-, VÍZELLÁTÁS

III. sz. táblázat

Az építési alövezet jele	Gip
1.A kialakítható legkisebb telekméret	1000 m ²
2.A beépítési mód	SZ(Szabadon álló)
3.A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke	30 %
4.A megengedett legkisebb-legnagyobb építménymagasság	7,5 m(T)
5.A beépítés feltételének közművesítettségi mértéke	Teljeskörű
6.A zöldfelület legkisebb mértéke	40%
7.A megengedett igénybevételi, kibocsátási, szennyezettségi határértékek(környezetszennyezettségi határértékek)	Levegőtisztaság-védelem vonatkozásában: általános levegőminőségi övezet határértékei Zaj és rezgésvédelem vonatkozásában: Falusias területfelhasználási kategória határértékei
8.Terepszint alatti építmények	Előkertben garázs lehajtó nem létesíthető
9. Minimális telek szélesség	25 m

(T) Technológiafüggő érték siló, felvonó, daru pálya

Környezetvédelmi besorolások

Levegőminőségi besorolás: általános levegőtisztaság-védelmi övezet
Zaj- és rezgésvédelmi besorolás. Gazdasági és különleges területi kategória:
Közművesítés: teljeskörű

A védőterületet környezeti hatástanulmány alapján az illetékes szakhatóságok állapítják meg.

2.Környezetvédelmi besorolások

Levegőminőségi besorolás: általános levegőtisztaság-védelmi övezet
Zaj- és rezgésvédelmi besorolás. Gazdasági és különleges területi kategória:
Közművesítés: teljeskörű

3. Csak a környezeti határértékeket teljesíteni tudó technológiák fogadhatók.

4.Eseti döntés alapján kerülhet az ipari területre jelen esetben

- téglagyár
- műanyag feldolgozó
- nyomtatott áramkör előállító üzem
- üveggyártó
- nehéz gépjárműjavító

Csak a környezeti határértékeket teljesíteni tudó technológiák fogadhatók

Gip-M – jelű MEZŐGAZDASÁGI, AGROIPARI TERÜLET ALÖVEZETE

1. Az övezet a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó ipari jellegű tevékenység számára, amennyiben ahhoz saját termőterület nem tartozik

2. Az övezetbe a meglévő és újonnan létesülő mezőgazdasági üzemek (majorok) tartoznak, ahol a mezőgazdasági termékek feldolgozása, tárolása, a mezőgazdasági gépek, és szállítóeszközök javítása folyik, nagyüzemi állattartás vagy mezőgazdasági illetve mezőgazdasági termeléshez szorosan kapcsolódó ipari tevékenység befogadására alkalmas. Elsősorban 1000 m²-nél nagyobb telekigényű üzemek fogadására kijelölt terület.

3. A TEAOR 1998. EU. megfeleltetés alapján I. számú tevékenységi körök helyezhetők el elsősorban (MEZŐGAZDASÁG, VADGAZDÁLKODÁS ERDŐGAZDÁLKODÁS A-b kód, továbbá a II. Ipar-feldolgozó ipar / A feldolgozó tevékenységek DA, DB, DC, DD, kód alatt felsoroltak, kivéve (ruházat)

IV. sz. táblázat

Az építési alövezet jele	Gip-M
1. A kialakítható legkisebb telekméret	1000m ²
2. A beépítési mód	SZ(Szabadon álló)
3. A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke	30 %
4. A megengedett legkisebb-legnagyobb építménymagasság	4,5 m
5. A beépítés feltételének közművesítettségi mértéke	Teljeskörű
6. A zöldfelület legkisebb mértéke	40%
7. A megengedett igénybevételi, kibocsátási, szennyezettségi határértékek(környezetszennyezettségi határértékek)	Levegőtisztaság-védelem vonatkozásában: általános levegőminőségi övezet határértékei Zaj és rezgésvédelem vonatkozásában: Falusias terület-felhasználási kategória határértékei
8. Terepszint alatti építmények	Előkertben garázs leajtó nem létesíthető
9. Minimális telek szélesség	16 m

(T) Technológiafüggő érték siló, felvonó, daru pálya

K Különleges területek övezetei

20. §

(1) Az övezetbe azok a területek tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel az V. sz. táblázatban előírtaknak. A különleges területbe azok a területek tartoznak, amelyek a rajtuk elhelyezendő építmények különlegessége miatt (helyhez kötöttek, jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, vagy a környezetük

megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek), a települési infrastruktúra jelentős intézményei.

(2)A különleges területek minősülnek az alábbi létesítmények elhelyezésére kijelölt területek:

- **Kt** temető
- **Ket** emléktemető
- **Ksp** sportpálya
- **Kkp** Károlyi kastély és parkja
- **Kc** kemping övezete
- **Kpa** panzió övezete
- **Kpi** pincés övezet
- **Kb** bánya övezete
- **Ka** Arborétum övezete

V.sz. táblázat

Övezet jele	Funkcionális besorolás	Beépítési mód	Kialakítható legkisebb telekterület	Legnagyobb beépítettség	Legnagyobb építmény-magasság
Kt	Működő temető	SZ Csak kiszolgáló épület	1000	5%	3,5 m
Ket	Emlék temető	K	K	K	K
Ksp	Sportpálya	SZ Csak kiszolgáló épület	1000	20%	4,5
Kkp	Károlyi kastély és parkja	K	K	K+5 %	K
Kc	Kemping övezete	SZ	1000	20	4,5
Kpa	Panzió övezete	SZ	1000	20	4,5
Kpi	Pincés övezet	K	100	100%	3,5 m
Ka	Arborétum övezete	K	K	K	K
Kb	Bánya övezete	SZ	1000	15	9 (T)

K-kialakult érték

-a beépítési mód beépítési terv alapján rögzítendő

A pincés területekre vonatkozó külön előírások:

Az övezetben többnyire lyukpincék létesíthetők.

- új pince létesítése bányageológiai szakvélemény alapján létesíthető a szomszéd, illetve az előtte, vagy mögötte lévő tulajdonos pincéje alá üreget létesíteni tilos
- mindenféle pinceépítési tevékenység engedély köteles, az engedélyezési tervnek környezet ábrázolást tartalmaznia kell. (fotó melléklet, térkép, utcakép melléklet)
- legalább 1,4 m-es földtakarás biztosítása szükséges új pince létesítése esetén, ennek hiányában statikai szakvéleménnyel kell igazolni az építmény állékonyságát.
- a pinceüreg max. 5 m mély, 6 m széles és 15 m hosszú lehet.
- a közterületi pincék korlátozottan forgalomképes területek (eladhatók)
- a közterületi pincéken földtakarás biztosítása szükséges, felépítmény közterületi pincékre nem építhető, a bejárat homlokzaton erkély, loggia nem létesíthető.
- a pincék „zárt sorúan” összeépíthetők, vagy szabadonállóan is építhetők a kialakult állapotnak megfelelően. Szabadonálló beépítés esetén min. 1m távolság betartandó.

21.§

Üdülőházas terület építési övezetei

(1) Az üdülőházas területen olyan üdülőépületek, üdültáborok és kempingek helyezhetők el, amelyek elhelyezésük, méretük, kialakításuk és felszereltségük, valamint infrastrukturális ellátottságuk alapján az üdülési célú tartózkodásra alkalmasak, és amelyek túlnyomóan változó üdülői kör hosszabb tartózkodására szolgálnak

(2) Az üdülőházas területen csak a terület igényei szerinti parkolók és garázsok helyezhetők el. A 3,5 t önsúlynál nehezebb tehergépjárművek számára parkoló, vagy garázs nem helyezhető el. A garázsok önálló épületben nem alakíthatók ki.

(3) Az Üü építési övezet turisztikai célú üdülőszálló(k) építése céljára szolgál.

(4) VI.TÁBLÁZAT

Az építési övezet jele	Üü
1.A kialakítható legkisebb telekméret	1000 m ²
2.A beépítési mód	SZ
3.A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke	20 %
4.A megengedett legnagyobb építménymagasság	4,5 m
5.A beépítés feltételének közművesítettségi mértéke	Teljeskörű
6.A zöldfelület legkisebb mértéke	65%

7.A megengedett igénybevételi, kibocsátási, szennyezettségi határértékek (környezetszennyezettségi határértékek)	Levegőtisztaságvédelem vonatkozásában: általános levegőminőségi övezet határértékei Zaj és rezgésvédelem vonatkozásában: üdülőhely terület-felhasználási kategória határértékei
8.Terepszint alatti építmények	-Melléképítmények és terepszint alatti parkolók kivételével nem építhető. Építési helyen belül

IV. FEJEZET

Beépítésre nem szánt területek övezetei

A közlekedési területek övezeteinek általános előírásai

22. §

(1)Az övezet az országos és helyi közutak, a kerékpárutak, a gépjármű várakozó helyek (parkolók) – a közterületnek nem minősülő telken megvalósuló kivételével -, a járdák és gyalogutak, mindezek csomópontjai, vízelvezetési rendszere és környezetvédelmi létesítményei, továbbá a közművek és a hírközlés építményeinek elhelyezésére szolgál. A közutak elhelyezése céljából a településszerkezeti terven ábrázoltaknak megfelelően útkategóriáktól függően, legalább a következő szélességű építési területet kell biztosítani:

Országos mellékutak esetén	22 m
Helyi gyűjtő-utak esetén	16-22 m
Külterületi fő dűlőutak esetén	12 m
Kiszolgáló utak esetén	10 m
Kerékpárút esetén	3 m

(2)A közlekedési területen elhelyezhető a közlekedés kiszolgálói:

- a.)Közlekedési létesítmények
- b.)Közművek és hírközlési létesítmények

(3)Az országos közutakat érintő új csomópontok vagy útcsatlakozások tervezésekor figyelembe kell venni az UT-2-1. 115-1994. számú útcsatlakozások ideiglenes műszaki előírásaiban foglaltakat.

(4)Figyelembe kell venni továbbá:

- az 1988. I. törvény, illetve ennek végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV.21.) MT rendeletet
- az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII.01.) KM sz. rendeletet
- a közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 21.) KHVM rendeletet

Közműlétesítmények, közműellátás

23. §

(1)A közműhálózatok és közműlétesítmények elhelyezésénél az OTÉK előírásait, valamint a megfelelő ágazati szabványokat és előírásokat be kell tartani.

(2)A közműlétesítmények ágazati előírások szerinti védőtávolságon belül mindennemű tevékenység csak az illetékes üzemeltető hozzájárulása esetén engedhető meg.

(3)Új közművezeték létesítések és egyéb építési tevékenység (útépítés, építmény, épület-, műtárgyépítés, stb.) esetén, a kivitelezés során, a meglévő közművezetékek nyomvonalával, vagy közműlétesítmény telepítési helyével ütköző meglévő közművezetékek, vagy közműlétesítmények kiváltását, vagy szabványos keresztezési ágazati előírások szerint kell kivitelezni.

(4)A meglévő közművek egyéb építési tevékenység miatt szükségessé váló kiváltásokat, vagy szabványos keresztezés kiépítésekor azoknak – szükség esetén – egyidejű rekonstrukciójáról is gondoskodni kell.

(5)Épületek építésére engedély csak az övezeti előírásoknak megfelelő közművesítés biztosítása esetén adható.

(6)A közlekedésfejlesztést, a területfejlesztést a célszerű kivitelezés érdekében a közmű ágazati fejlesztési tervekkel egyeztetni kell.

(7)A közművezetékek telepítésénél (átépítéskor és új vezeték létesítések) a gazdaságos területhasználatra figyelmet kell fordítani. Utak alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezési lehetőségét kell figyelembe venni. A csak távlatban várható közmű számára is a legkedvezőbb nyomvonal fektetési helyet szabadon kell hagyni, nem szabad eléépíteni.

(8)Közművezeték, járulékos közműlétesítmények elhelyezésénél az esztétikai követelmények betartására is figyelemmel kell lenni.

(9)Mindennemű építési tevékenységnél a meglévő és megmaradó közművezetékek, vagy közműlétesítmények védelméről gondoskodni kell.

(10)Útépítésnél, útrekonstrukciónál a tervezett közművek egyidejű kiépítéséről, illetve a meglévő közművek szükséges egyidejű rekonstrukciójáról gondoskodni kell.

(11)Szennyvízkezelés, csapadékvíz elvezetés

a.)A talaj, a talajvíz és a rétegvizek védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása még átmenetileg sem engedélyezhető.

b.)A csatornázatlan területeken a szennyvízcsatorna hálózat megépítéséig átmeneti közműpótló berendezésként – szigorúan ellenőrzötten kivitelezett – zárt szennyvíztározó medencék létesítése engedélyezhető. A zárt szennyvíztározó

medencékből az összegyűjtött szennyvizet a kijelölt szennyvízleürítő helyre kell szállítani.

c.)A nyílt árkokra való esetleges szennyvízrakötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvízbekötéseket meg kell szüntetni.

d.)A gazdasági területen keletkező ipari szennyvizeket a telken belül kell előtisztítani (olaj-, zsír-, hordalékfogó, stb.). A szennyvizet csak a hatóságok által előírt mértékű előtisztítás után szabad a közcsontrákba bevezetni.

e.)A ÉKÖVIZIG kezelésében lévő vízfolyások, vízfelületek partéleitől 6-6 m, a társulati kezelésű vízfolyások partéleitől 6-6 m, az önkormányzati kezelésben lévő vízfolyások, vízfelületek partéleitől 2-2 m, a nyílt árkok mentén legalább az egyik oldalán minimum 2 m, a másik oldalán minimum 1 m szélességű sáv karbantartás számára szabadon hagyandó.

f.)A magasabban fekvő területekről lefolyó csapadékvizek ellen a beépített területeket övárkok létesítésével kell megvédeni. Az övárkok belterületi nyílt árkokba csatlakozása előtt hordalékfogók telepítése szükséges.

(12)Villamosenergia-ellátás

a.)A közép feszültségű 20 kV-os oszlopra fektetve épített villamoshálózatok előírások, az MSZ 151. számú szabvány szerinti rögzített biztonsági övezetét szabadon kell hagyni. A 20 kV-os vezeték védőtávolsága külterületen 5-5 m, belterületen 2,5-2,5 m a szélső szálaktól. A szélső szálak távolsága 3 m.

b.)A villamos energia elosztó hálózatok föld feletti elhelyezése egyelőre területgazdálkodási szempontból fennmarad, az utcabútorozási és utcafásítási lehetőség biztosítása érdekében a hálózatokat közös oszlopsorra kell elhelyezni, lehetőleg a közvilágítási lámpatesteket tartó oszlopokra. Hosszabb távon a villamos energia közép- és kisfeszültségű, valamint a közvilágítási hálózatokat lehetőleg földkábelbe fektetve kell építeni.

(13)Gázellátás

a.)Az érvényes előírások szerint a földgázvezeték biztonsági övezete a földgázvezeték falsíkjától nagy-középnomású vezeték esetén 9-9 m. A középnomású vezeték biztonsági övezete az átmérőtől függően jobbra-balra 3-5 m közötti, a kisnyomású vezetéké 3-3 m.

b.)Középnomású földgázellátású területeken telkenként egyedi nyomásszabályozókat kell elhelyezni. A tervezett gáznyomás szabályozók az épületek utcai homlokzatára nem helyezhetők el. A berendezés a telkek előkertjeiben, udvarán, vagy az épület alárendeltebb homlokzatára szerelhetőek.

(14)Távközlés

a.)A távközlési hálózatot létesítésekör illetve rekonstrukciójakor szükséges földkábelbe illetve alépítménybe helyezve föld alatt vezetve építeni.

b.)A föld feletti vezetés fennmaradásáig, területgazdálkodási okokból, valamint az utca fásítási és utcabútorozási lehetőségének a biztosítására a 0,4 kV-os, a közvilágítási és a távközlési szabadvezetékot közös oszlopsoron kell vezetni.

c.)A mobiltelefon-szolgáltatók antenna tornyait belterületen nem lehet elhelyezni. Külterületen történő elhelyezés esetén az Bükki Nemzeti Park Igazgatósága és a műemléki hatóság egyetértő véleménye szükséges.

Közterületek kialakítása

24. §

(1)A település igazgatási területén közterületként a szabályozási terveken ekként jelölt és az ingatlan-nyilvántartásban így bejegyzett területeket kell számon tartani.

(2)A közterületeket rendeltetésének megfelelően bárki szabadon használhatja, de a használat mások hasonló jogait nem korlátozhatja.

(3)A közterület rendeltetésétől eltérő használathoz a tulajdonos, az Önkormányzat hozzájárulása szükséges. Amennyiben az eltérő használat építési tevékenységgel is jár, a tulajdonosi hozzájárulásokon túl, az építési hatóság engedélye is szükséges.

(4)A település közterületein az alábbi használatok engedélyezhetők:

Hirdető, reklám berendezés elhelyezése,
Közúti közlekedéssel kapcsolatos építmények (pl. tömegközlekedési váróhely, parkoló, információs tábla) elhelyezése
Köztisztasággal kapcsolatos építmények, tárgyak elhelyezése
Utcai bútorok, műtárgyak (szobor, kút, óra, stb.) elhelyezése
Távbeszélőfülke elhelyezése
Építési munkával kapcsolatos létesítmények, építőanyagok időleges elhelyezése.

(5)Töltőállomást csak a szabályozási terv szerint lehet elhelyezni.

(6)Tömegközlekedési várakozóhelyeket az utcaképbe illeszkedő módon lehet építeni.

(7)A közterületek eredeti rendeltetésétől eltérő használatát, annak időtartamát, a használat egyéb feltételeit, pl. a használati díjat, és egyéb elvárásokat, valamint az engedély nélküli szankciókat külön önkormányzati rendeletben kell szabályozni.

Z Zöldterületek övezetei

Általános előírások

25. §

A település területén az OTÉK 6. § (3) bek., és a 27. § alapján a belterületen beépítésre nem szánt övezet került bevezetésre, melyek területét a szabályozási terv tünteti fel.

Közparkok övezete

26. §

- (1) Az övezetbe a közparkok, díszparkok, pihenő- és játszóparkok tartoznak.
- (2) Területüknek közútról, köztérről közvetlenül megközelíthetőnek kell lennie.
- (3) Az övezetbe elhelyezhető:
Vendéglátó, elárusító épület, nyilvános illemhely.
A terület fenntartásához szükséges épület.
pihenést és testedzést szolgáló építmények (sétaút, pihenőhely, tornapálya, gyermekjátszótér, stb).

Erdőterületek (E)

27.§

- (1) Az erdőterület erdő céljára szolgáló terület.
- (2) Az erdőterület az erdő elsődleges rendeltetése szerint:
Védelmi erdő – jele: **Ev**
Védelmi erdő, egészségügyi-szociális, turisztikai célú másodlagos rendeltetéssel – jele: **Ev/e**
Gazdasági erdő – jele: **Eg**
- (3) Az erdő egyes rendeltetései egymástól elválaszthatatlanok, ezért az erdőgazdálkodási tevékenység során e rendeltetésekre egyidejűleg kell tekintettel lenni.
- (4) A 29/1997. (IV.30) FM rendelet értelmében az erdő elsődleges rendeltetése mellett másodlagos rendeltetés is megállapítható.
- (5) Az erdők elsődleges rendeltetését az erdészeti hatóság állapítja meg, az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatását az erdészeti hatóság engedélyezi.
- (6) Az erdők elsődleges rendeltetésének megváltoztatását az erdészeti hatóság engedélyezi, megváltoztatása az erdőgazdasági üzemtervekben történik, melynek

kialakításában a Településszerkezeti és Szabályozási Tervben meghatározott elsődleges rendeltetéseket figyelembe kell venni, azokat az erdőgazdasági ütemtervekben fokozatosan át kell vezetni. Az elsődleges rendeltetés megváltoztatásakor kizárólag az új elsődleges rendeltetés szerinti szabályozási előírások alkalmazhatók.

(7)Erdő természetbeni megosztásához, művelésiág megváltoztatáshoz, tulajdoni kezelői jog változáshoz, belterületbe csatoláshoz, fakivágáshoz, erdőtelepítéshez, felújításhoz, erdőterület igénybevételeéhez az erdészeti hatóság előzetes engedélye szükséges.

(8)Az 1996. évi LIV. „Az erdőről és az erdő védelméről” szóló tv., illetve annak 15–22. §-aiban foglaltakat, valamint a 29/1997. (IV.30) FM rendelet előírásait mindenkor figyelembe kell venni.

(9)Az erdőterületen – annak rendeltetésétől függetlenül – üdülés és sportolás céljából gyalogosan bárki saját felelősségére tartózkodhat, melyet az erdőgazdálkodó túrni köteles, kivéve, ha az arra jogosult a látogatás korlátozását a 1996. évi LIV. törvény 83. §-ban foglaltak alapján elrendelte.

(10)Erdőterületen épületek, építmények, új funkciók elhelyezése csak az erdészeti hatóság, védett erdő esetében a természetvédelmi hatóság jóváhagyásával történhet

(11) alkalmazásával történhet.

(12)A meglévő erdők felújítását a termőhelynek legjobban megfelelő természetközeli erdőállománnyal kell végezni. Az erdőtelepítésnél, fenntartásnál a mozaikosságra kell törekedni. A monokultúrákat vegyes lombhullató társulások telepítésével lehet ellensúlyozni.

(13)Az erdők szegélyén, illetve nyiladékok mentén zárt erdőszegély (cserjesáv) kialakítása szükséges az erdei ökoszisztéma, a mikroklimatikus viszonyok védelme érdekében

(14)Tilos erdőterületen bármilyen szemetet és hulladékot elhelyezni.

(15)Tilos erdőterületen az erdei élőfáról, cserjéről gallyat, díszítő lombot gyűjteni.

(16)Fakitermelést csak vegetációs időn kívül lehet folytatni. Vegetációs időszakon belül csak abban az esetben kerülhet sor egyes egyedek kivágására, ha azok az erdő egészségi állapotára veszélyt jelentenek illetve balesetveszélyesek.

(17)Az odvas és az elszáradt fákat az odúlakó madarak fészkelésének biztosítására meg kell őrizni, ha azok nem jelentenek az erdő egészségi állapotára veszélyt és nem balesetveszélyesek. Különös figyelmet érdemel ez az előírás, mivel az erdők túlnyomó része a Natura 2000 hálózat madárvédelmi direktívájának területei közé tartozik.

(18)Az erdőterületen az övezeti előírások betartása mellett elhelyezhetők:

- a területfelhasználási egységhez tartozó közutak, közterek és gépjármű - várakozóhelyek,
- közművek (szennyvíztisztító és komposztáló telepek kivételével),
- nyomvonal jellegű vezetékek (a külön jogszabályok keretei között),
- geodéziai, turisztikai jelek,
- köztárgyak,
- nyilvános illemhelyek, hulladékgyűjtők,
- kutatás és az ismeretterjesztés építményei,
- vadgazdálkodás célját szolgáló létesítmények,
- termékvezeték és műtárgyai.

Védelmi erdő - Ev

28. §

(1)A tervezési területen az alábbi típusú védelmi célú erdők kerülhetnek kijelölésre:

(2)Települést védő *településvédelmi*, valamint *belterületi erdő*.

(3)A tájban történő káros beavatkozás takarását szolgáló *tájképvédelmi erdő*.

(4)A különleges védelmet igénylő, *természeti értéknek minősülő erdő*, illetőleg az az erdő, amely különlegesen alkalmas a természet-közei erdei életközösség, a biológiai sokféleség megőrzésére, valamint az erdőfejlődés *kutatására szolgáló erdő*.

(5)A mezőgazdasági termőterületeket a szél káros hatásaitól védő, és az élővilág tagjainak menedéket adó, valamint állattartó és más mezőgazdasági termelést szolgáló telepeket védő, illetve azok takarását szolgáló *mezővédő erdő*.

(6)A vízkészletvédelmet és víznyerőhely védelmet szolgáló, a vízkészletek mennyiségi és minőségi védelmében meghatározó szerepet játszó *vízvédelmi erdő*

(7)Az utak és műtárgyaik, a vonalas vízi létesítmények, a vasutak és tartozékaik védelmét, takarását, továbbá a közlekedés biztonságát szolgáló *műtárgyvédelmi erdő*.

(8)A védelmi rendeltetésű erdőterületen épület nem helyezhető el.

(9)Védelmi rendeltetésű erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatása, az erdőterület bármilyen jellegű igénybevétele (lásd. 1996. évi LIV. tv 65, 66. §) kizárólag a természetvédelmi és az erdészeti hatóságok együttes hozzájárulásával valósulhat meg.

(10)Védelmi rendeltetésű erdő – amennyiben a védelmi funkció indoka megszűnik – egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésűvé minősíthető át.

(11)Védett erdőben kemikáliákat (növényvédő szereket, műtrágyát) használni nem szabad. Ez alól indokolt esetben a természetvédelmi hatóság felmentést adhat.

(12)Meglévő védelmi erdőben – kiemelten a védett erdőben – ahol jelenleg jellemzően tájidegen fajok az állományalkotók, a véghasználat után a termőhelyi adottságoknak megfelelő fafajok telepítésével ökológiailag stabil és egészséges növényközösséggé nevelhető erdők kialakítása szükséges.

(13)Védelmi célú erdőben tilos tarvágást végezni!

(14)Elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdő másodlagosan egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű lehet **(Ev/le)**. Ebben az esetben, az erdőben az egészségügyi-szociális, turisztikai erdő rendeltetésszerű használatához és fenntartásához szükséges építmény elhelyezhető.

Gazdasági erdő - Eg

29.§

(1)Gazdasági rendeltetésű erdőnek minősül az az erdő, amelyben a gazdálkodás elsődleges célja az erdei termékek előállítása és hasznosítása.

(2)A 100.000 m²-t meghaladó területnagyságú telken 0,5%-os beépítettséggel az erdő rendeltetésének megfelelő építmények helyezhetők el.

(3)Tilos tarvágást alkalmazni sziklás, kőfolyásos, deflációs és erózió által veszélyeztetett területen.

(4)A véghasználat során az összefüggő vágásterület a 3 hektárt nem haladhatja meg. Az odvas és az elszáradt fákat az odúlakó madarak fészkelésének biztosítására meg kell őrizni, ha azok nem jelentenek az erdő egészségi állapotára veszélyt és nem balesetveszélyesek.

(5)Fakitermelést és a faanyag szállítását minden esetben úgy kell végezni, hogy az a visszamaradó élőfában, természetes újjulatban, valamint az erdő talajában kárt ne okozzon.

Má

Mezőgazdasági területek övezetei

Általános előírások

30. §

(1)A község külterületének, mezőgazdasági termelést (növénytermelést, szőlő és gyümölcstermelést, állattenyésztést továbbá termékfeldolgozást és tárolást) szolgáló része.

(2)A mezőgazdasági területeken az OTÉK 6. § (3) alapján és a 29. § előírásainak megfelelően a következő övezetek kerültek kijelölésre:

Má-I általános mezőgazdasági övezet, szántó művelésű terület – extenzív terület

Má-E általános mezőgazdasági övezet gyp, legelő, vagy kisparcellás szántó művelésű terület– extenzív terület

Má-Eö az ökológiai hálózat övezetének területén belül- általános mezőgazdasági övezet gyp, legelő, vagy kisparcellás szántó művelésű terület– extenzív terület

Mk kertgazdálkodásra szolgáló terület, övezete

x-szel jelölt övezetekben építményt elhelyezni nem lehet

(3)A területen elhelyezhető építményeket jelen szabályzat és az adott terület építési hagyományainak megfelelően kell kialakítani.

Má-I

Általános mezőgazdasági övezet (jellemzően) Gyp, legelő vagy kisparcellás szántó művelésű övezet

31. §

(1)Az övezetbe azok a területek tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel aVII.. sz. táblázatban előírtaknak. Az övezetbe a mezőgazdasági területek azon – viszonylag egybefüggő részei tartoznak, ahol a szántó művelésű területek meghatározó arányban találhatók, ezért a legeltetés, állattartás jelenti a fő gazdálkodási tevékenységet. A telekalakítás és építés feltételei a meghatározó tevékenységhez igazodva kerültek meghatározásra.

(2)Birtoktest központ az OTÉK 29 §-a lapján lehetséges, további feltétel a gazdálkodáshoz szükséges föld birtoklás igazolása.

VII. sz. táblázat

Övezet jele	Beépítési mód	Kialakítható legkisebb telekterület	Legnagyobb beépítettség	Legnagyobb építmény-magasság
Má-I	SZ Szabadon álló	6000 m ² +5 ha	3%	4,5 m

Minimális telek szélesség 25 m

(3) A BNPI által kataszterezett területeken belül lévő területeken a növénytermesztéssel és állattartással kapcsolatos termékfeldolgozás, ipari, mezőgazdasági-ipari tevékenység, valamint a nagyüzemi állattartás létesítményei jelen szabályzat előírásaival összhangban, valamint a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságának jóváhagyása mellett helyezhetők el.

Má-E**Általános mezőgazdasági övezet(döntően) Gyep, legelő vagy kisparcellás szántó művelésű övezet****32. §**

(1)Az övezetbe azok a területek tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel aVIII.. sz. táblázatban előírtaknak. Az övezetbe a mezőgazdasági területek azon – viszonylag egybefüggő részei tartoznak, ahol a gyep, legelő művelésű területek meghatározó arányban találhatók, ezért a legeltetés, állattartás jelenti a fő gazdálkodási tevékenységet. A telekalakítás és építés feltételei a meghatározó tevékenységhez igazodva kerültek meghatározásra.

(2)Birtoktest központ az OTÉK 29 §-a lapján lehetséges, további feltétel a gazdálkodáshoz szükséges föld birtoklás igazolása

VIII. sz. táblázat

Övezet jele	Beépítési mód	Kialakítható legkisebb telekterület	Legnagyobb beépítettség	Legnagyobb építmény-magasság
Má-E	SZ Szabadon álló	6000 m ² +50 ha	3%	4,5 m

Minimális telek szélesség 25 m

Má-Eö – az ökológiai hálózat területének övezetén belül nem helyezhető el:

- nagy feszültségű távvezeték
- mikrohullámú átjátszó tornya
- szélerőmű park

(3)A BNPI által kataszterezett területeken belül lévő területeken a növénytermesztéssel és állattartással kapcsolatos termékfeldolgozás, ipari, mezőgazdasági-ipari tevékenység, valamint a nagyüzemi állattartás létesítményei jelen szabályzat előírásaival összhangban, valamint az Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának jóváhagyása mellett helyezhetők el.

Mk**Kertgazdálkodásra szolgáló terület, szőlő- gyümölcsös terület övezetei****33. §**

(1)Az övezetbe azok a területek tartoznak, amelyekben a telkek túlnyomó többsége megfelel a IX. sz. táblázatban előírtaknak. Az övezetbe azok a mezőgazdasági területek tartoznak, ahol kertgazdálkodást, túlnyomórészt szőlő, gyümölcsstermesztést folytatnak, illetve azok a földrészek, melyeket korábban zártkertnek parcelláztak.

IX. sz. táblázat

Övezet jele	Beépítési mód	Kialakítható legkisebb telekterület	Legnagyobb beépítettség	Legnagyobb építmény-magasság
Mk-2	SZ Szabadon álló	3000 m ²	3%	3,5 m

Minimális telek szélesség 25 m

(2)Az Mk-1 Belterületen lévő kertségben építményt elhelyezni nem lehet.

**V-1, V-2, V-3
Egyéb terület**

Vízgazdálkodási terület övezetei

34. §

(1)V-1 jelű övezetbe tartozik a patak és partja.

(2)V-2 jelű övezetbe tartoznak az általános vízgazdálkodási területek: a közcélú nyílt csatornák medre és partja, a vízbeszerzési területe védőterületei, illetve a tározók.

(3)Területükön építmények nem helyezhetők el.

(4)V-3 jelű övezetbe tartoznak az általános vízbeszerzési területek

Az értékvédelem sajátos szabályai

35.§

(1)A helyi védelem alá vonandó épületek felsorolását a függelék tartalmazza.

(2)A védett közterületek közterület rendezési terveinek készítésekor az alábbi szempontok szerint kell eljárni:

- A mikroarchitektúra elemei és az utcabútorok egy tárgyegyüttest alkossanak, egyedi tervezésű, iparművészeti minőségű, időtálló kivitelű legyen.

- A védett területeken el kell kerülni a stíluskeveredést, az épített környezethez és a terek, közterületek karakteréhez nem illő tárgyak elhelyezését.

- A védett közterületekre került tárgy önmagában is a tér, közterület karakteréhez illeszkedő legyen, összhangban legyen a mikroarchitektúra elemeivel és a többi tárggyal.

- A közterületre kihelyezett tárgyegyüttes, utcabútor család terveinek része kell legyen az egyes épületekre elhelyezett feliratok, reklámhordozók, arculatterve is.
- A közterület rendezési terv készítésébe városrendezőkön túl szaktervezőket, iparművészeket, zöldterület rendezőket, közműtervezőket is be kell vonni.

(3) Az értékvédelmi környezetben az egyes épületek kialakításánál (védett és nem védett épületek esetében is) az alábbi szempontokat szükséges kötelező jelleggel figyelembe venni, és az építtető tudomására hozni:

a) Építési anyaghasználat

1. Lábazatképzés

- Kő, vagy egyéb igényes anyag, fém kivételével.

2. Falfelületek

- Vakolt, vagy falburkolattal ellátott (tégla, mészhomok tégla, kőburkolat, vagy ezek kombinációja, plasztikus, igényes, tagolt homlokzatképzéssel, a helyi építési hagyományok szerint.
- Nem alkalmazható fém homlokzatburkolat, eternit jellegű homlokzatburkolat, mázas kerámiaburkolat (csempe), függönyfalszerűen alkalmazott üveg és fémszerkezet.

3. Tető

- A tetőfedés anyaga cserép, (amennyiben a meglévő környezethez illeszkedik) legyen.
- Nem alkalmazható fém tetőhéjalás, (kivételt képez a nem teljes felületen alkalmazott rézlemez, horgany, cink az egyes tetőrészek kiegészítő fedéseként), hullámpala, műanyag hullámlemez, műanyag síklemez, TEGOLA.

b) Homlokzati arányrendszer és építészeti térarányok, utcaképek védelme

- A műemléki környezetben és műemléki jelentőségű területeken az egyes épületek homlokzatain nagy, összefüggő nyílásfelületek nem jelenhetnek meg pl. szalagablak, erkélysor
- A nyílás és falfelületek aránya a műemléki épületekhez és védett értékekhez hasonló arányrendszerrel és tagozati gazdagsággal jelenjen meg, a földszinten is a portálok esetében.

A meglévő kortörténeti dokumentumok alapján az egyes épületek eredeti homlokzat kialakítása rekonstruálandó legalább jellegében, anyaghasználatában, tetőformájában.

6.) A helyi védelem alá tartozó épületek sajátos építési szabályai:

A helyi védelem alá tartozó épületek esetében elhelyezkedésétől függően - műemléki jelentőségű terület vagy sem - kell eljárni. Az építési engedélyezési eljárás során ki kell kötni, hogy ha az Önkormányzati Testület másként nem rendelkezik - csak testületi döntés alapján bontható el. Bontás elrendelése esetén az elbontandó épület helyére építendő új építmény elhelyezése esetén elő kell írni, hogy a korábbi építmény jellegzetes stílus elemeit vissza kell

állítani, de két lakás építése esetén kötelező a minimális teleknagysághoz legalább 150 m²-es teleknövekmény biztosítása.

- A helyi védelem alatt álló épületek esetében bármilyen külső változtatást érintő építési tevékenység, bővítés, során az épület tömegét, homlokzatát, anyaghasználatát, jellegzetes formai kialakítását a falfelületek és nyílászárók arányát megváltoztatni nem lehet. A homlokzati díszítőelemeket (gipszek, tagozatok, mozaikok, festett díszítések, szobrok, egyéb értékek) meg kell őrizni. Meg kell őrizni az eredeti épületkiegészítőket, korlátok, belső nyílászárók, kapuk, stb.
- A műszaki okokból szükségessé váló bontás esetén az épületről felmérési dokumentációt és fotókat kell készíteni, ennek archiválásáról gondoskodni kell.

V. Fejezet

36. §

Záró rendelkezések

Ez a rendelet kerül kihirdetésre és a kihirdetés napjától számítva.....lép hatályba.

a.) hatálybelépésével egyidejűleg hatályát veszti

a.a.)

a.b.)

a.c.)

stb.

A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

Kelt: 200.....,év hó nap

polgármester

P.H.

jegyző

1.számú függelék**Egyes sajátos jogintézmények****1. §**

Tilalmakkal, korlátozásokkal érintett területeket, területegységeket a szabályozás terv tartalmazza. A település igazgatási területét érintő tilalmak, korlátozások:

Beültetési kötelezettség szükséges a tervezett gazdasági területen. A beültetési kötelezettségnek legkésőbb az ingatlan használatbavételének idejéig eleget kell tenni.

Elővásárlási jog bejegyzése szükséges a táblázat szerinti területeken

Elővásárlási jog gyakorlására a költségvetés elkülönített fejezet tartalmaz, melynek felhasználásáról a képviselőtestület esetenként (60 napon belül) határoz. Elővásárlási jog illeti meg a települési önkormányzatot az alábbi ingatlanok esetében:

2. §

Az elrendelt településrendezési kötelezettségeket az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

3. §

1.)Településrendezési intézkedések következtében okozott károk esetében a tulajdonost, haszonélvezőt korlátozási kártalanítás illeti meg, melynek eljárási rendjét, mértékét és rendszerességét az 1997. évi LXXVIII. tv. 30. §-a szabályozza.

2.)A korlátozási kártalanítást az köteles megfizetni, akinek az érdekében a településrendezési intézkedés történt. Az önkormányzati célok megvalósításához a települési önkormányzatnak a kártalanítási igények aktualitását és azok mértékét célszerű napirenden tartani és kérelemre indult igény teljesítésére a forrást is meg kell teremteni.

4. §

Ez a rendelet kerül kihirdetésre és a kihirdetés napjától számítva.....lép hatályba.

Kelt:,év hó nap

polgármester

P.H.

jegyző

Ezt a táblázatot az Önkormányzat tölti ki!

HRSZ	Ingatlan felhasználás célja	Lejegyzés jogcíme

2.számú függelék

Építészeti értékek védelme

Az építészeti örökség védelme

1.§

FÜZÉRRADVÁNY önkormányzati testülete az 1997. évi LXXVIII az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény, illetve annak módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény, továbbá a Műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvény 30 §-ában biztosított jogkörében – valamint a Kulturális örökség védelméről szóló, 2001. LXIV. tv. illetve Az építészeti örökség helyi védelmének szakmai szabályairól szóló 66/1999. (VIII.13.) FVM rendelet a védelem országos rendelkezéseinek megtartása mellett a település és a táj kapcsolatának, a település sajátos arculatának, karaktert teremtő értékeinek megóvása, a kultúrtörténeti, régészeti, történeti, városépítészeti és építészeti értékek helyi védelme érdekében a következőket rendeli el:

A helyi védelem tárgyai

2. §

A helyi védelem – a mellékletben felsorolt következő területekre terjed ki:

(1)Településképi jelentőségű területek

(2)védendő látvány pontokra (panoráma pontok)

(A szabályozási tervlapon jelölt pontokról, vagy útvonalakról feltáruló látvány, vagy település sziluett a település látványának értékes része, megőrzéséről gondoskodni kell.)

(3)A helyi régészeti (történeti) jelentőségű területekre.

A régészeti védelemről a többszörösen módosított 1963. évi 9. törvényerejű rendelet 18. (2) bekezdése intézkedik.

Ezidáig nem ismert és nem nyilvántartott területekre vonatkozóan az 1997. évi CXL. Törvény 35 §-ában foglaltakat kell figyelembe venni és betartani.

(4)A helyi településszerkezeti jelentőségű területek.

(E területek a település, illetve a településhez csatolt önálló településrészek történelmük során folyamatosan kialakult területek. A jellemző út és utca-szerkezet, azokat határoló beépítési vonalak, a telekszerkezet, telkek beépítésének módja mértéke értéket képvisel.

(5)A karakteradó épületek és csoportos előfordulások területeire, valamint a karakteres utcaképekre.

(6)Az értékes utcaképek a helyi településszerkezeti védelem alatt álló területek egységes beépítéséből és a karakteradó épületek csoportos előfordulásából adódnak. Történeti üzenetet, esztétikai és hangulati értéket képviselnek.

(7)Az egyedi helyi védettségű épületekre

Azok az épületek tartoznak ide, amelyek kifejezik a település egyedi kultúráját, hagyományait, de esztétikai értéküket az országos védelem nem indokolja.

Helyi védettségű közterületekre (burkolat, szobrok, parkok, világító terek, zöld-területek, utcai fasorok)

A település sajátos hangulatú közterei, értékes zöldfelületei és természeti értékei, valamint jellegzetes utcai fasorok, a megőrzendő városképek, látványok meghatározó elemei.

A helyi védelem személyi hatálya

3 §.

A rendelet személyi hatálya a helyi védelem alá vont területek az építészeti értékek tulajdonosaira és kezelőire (üzemelőire, bérelőire, használóra terjed ki.

4 §.

(1)A helyi településszerkezeti védettségű területen szigorúan védendő:

- a szabályozási vonal (utcahálózat)
- a beépítés módja
- a telekszerkezet jellege

Védendő a teleknagyság

- a telek rendszere
- a telkek beépítettsége

(2)A védendő látványok és a látványban megjelenő új építmény esztétikai minőségének biztosítása érdekében az építési hatóság az építési hatóság az építési engedélyezési tervhez látványterv készítését írhatja elő.

(3)A helyi régészeti jelentőségű területek védelme érdekében az építést megelőzően kötelező a feltárás.

Az építés alatt építési és mélyépítési megfigyelést kell végezni leletmentés, esetleg építési módosítás céljából

(4)A helyi településszerkezeti jelentőségű területeken a

- megőrzendő az utcák és közök rendszere, nem nyithatók új utcák és közök
- megőrzendő a telekszerkezet, a telkek tovább nem oszthatók, illetve összevonással
- a jellemzőtől eltérő telkek, tömbtelkek nem alakítható ki.
- a telkek jellegzetes beépítésének megőrzésére a tömbbelsőket nem építhetők be, a -telkeken épület csak a már kialakult beépítési módnak megfelelően helyezhető el, a -terület szabályozási tervének és a helyi előírásoknak megfelelően

(5)Karakteradó épületek és csoportos előfordulások területein, valamint a karakteres utcaképek esetében:

- az egyes épületek utcai traktusát csak igen indokolt esetben szabad elbontani.

-homlokzatát felújítani, átalakítani csak a teljes épülethomlokzatra kiterjedően és annak eredeti formavilágának megfelelően szabad. A tetőtér – utólagos hasznosítás esetén – csak az utca felé illeszkedően nyitható meg.

-a földszinten portál kialakítás, átalakítás csak az épület teljes földszintjére kiterjedő, egységes megformálással engedélyezhető.

-cégér, cégtábla csak az épület architektúrájához, formavilágához illeszkedő módon és igényes kivitelben helyezhető el.

-a közmű csatlakozás, vezetékek, vonalas létesítmények, reklámhordozók megjelenését kerülni kell. Ha ez nem lehetséges, akkor csak az épület architektúrájának sérelme nélkül, minőségi és esztétikus kivitelben és megjelenéssel létesíthetők

-az épületek az építési övezet előírásának megengedte mértékig bővíthetők. A homlokzatot csak a jelen rendelet szerint megengedett helyreállítás és védelem mértékéig bővíthetők.

Utcaképi védelem területein

-Elsősorban a homlokzatok és kerítések megtartása, illetve rekonstrukciója szükséges. A harsány színekre történő színezés nem engedhető meg.

-Az utcaképi védelem a jelölt utcaszakaszok épületeinek beépítési módját, az épületek építészeti arculatának, tömegének, jellemző paramétereinek megőrzését jelenti. A védett utcaszakaszon lévő, a védett értékeket hordozó épület lebontása csak az önkormányzati képviselő testület hozzájárulásával engedélyezhető. Az épületek felújítása illetve új építése csak a meglévő értékekhez szigorúan igazodó módon történhet.

Hagyományőrző építészeti karaktervédelem

-A beépítés hagyományos jellegzetességeit viszonylag egységesen megőrző településrészek, utcák hangulatának, építészeti értékeinek megőrzése, valamint a folyamatos átépítések során megvalósítható még egységesebb, összefüggő utcaképi megjelenés, illetve a látványvédelem megvalósulása érdekében

-A védett területen az épületek csak oldalhatáron állóan, előkert nélkül helyezhetők el. -Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Ennek megfelelően az utcára merőleges tetőgerincű épületeket, a helyben jellegzetes oldaltornácos, utcai homlokzaton is megjelenített módon kell építeni, kontyolás, az oromfalban tetőtéri erkély-loggia nem tervezhető. Egyéb építészeti kiselemek alkalmazása, pl. ablak körüli vakolatdíszítés alkalmazása szükséges.

-A tetőtéri beépítéskor szükséges ablakokat csak tetősíkból szabad elhelyezni. A homlokzatokon, kerítéseken alkalmazásra kerülő anyagokat, színeket hagyománytisztelő módon kell megválasztani.

Építészeti karaktervédelem

-Annak érdekében, hogy az értékes épületek, utcárszeklek lehetőség szerint egy folyamatában is „átélhető”, megismerhető egységet alkossanak, a helyi védettségű épületeket is tartalmazó, de össz építészeti értékét tekintve kevésbé értékes néhány utcában építészeti karaktervédelem kerül bevezetésre.

-A védett területen az épületek többnyire oldalhatáron állóan helyezhetők el. Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Az építészeti kisélemek, pl. nyílászárók, vakolatdíszítések és egyéb apró helyi jellegzetességek alkalmazása ajánlott.

(6)Az egyedi helyi védettségű épületrész védelmében

- az épület vagy épületrész csak indokolt, a gazdaságossági indokokat is meghaladó, megalapozott esetben bontható el,
 - az épület bontási kérelmének elbírálásánál a hatóság a döntés megalapozására szakértőket vonhat be. Ez az eljárás rendjét nem változtatja meg.
 - az épületek bontása esetén felmérési tervet és fotódokumentációt kell készíteni és azt archiválni kell.
 - az épületeken végzett bármely építési tevékenység csak települési főépítész bevonásával történhet
 - homlokzat felújítás, átalakítás, portál ki, vagy átalakítás csak a teljes épülethomlokzat figyelembevételével történhet.
 - felújítás, átalakítás esetén az építési hatóság az önkormányzat költségére értékelemző, állapotörögzítő tanulmány készítését írhatja elő. E kötelezettséget a tulajdonos a felújítást, átalakítást megelőzően, de legkésőbb 3 hónapon belül köteles végrehajtani.
 - a védett épületek, épületrészek szerkezeti, homlokzati részletei, tartozékai megőrzendők, hiány esetén pótlandók.
- felújítást, átalakítást az épület eredeti formavilágához illeszkedő módon szabad végezni.

(7)A helyi védettségű köztereken, zöldterületeken a felszín feletti és alatti épületek létesítése nem engedélyezhető. A terek átalakítását, fejlesztését csak kertépítési tervekkel megalapozott építési engedély szerint szabad végezni.

A helyi védelem tárgyainak nyilvántartása

5. §.

(1)A helyi védelem alá helyezést, vagy annak megszüntetését minden jogi, vagy természeti személy kezdeményezheti.

Ennek során:

- a kezdeményezést indokolni kell, az indoklás fényképes és leíró részből áll,
- a kezdeményezést nyilvánosságra kell hozni és az érintett tulajdonost (tulajdonosokat) a kezdeményezésről külön értesíteni kell.

-a kezdeményezéstől a testületi döntésig terjedő időszakban az építményt védettnek kell tekinteni, és átmeneti szabályozásként a helyi védelemre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni

(2)A védelemről, vagy annak megszüntetéséről szóló döntés az önkormányzat testületi joga.

(3)A helyi védettségű értékekről katasztert kell vezetni, amelynek alátámasztó anyagát fényképes és leíró törzslapok képezik. A katasztert évente felül kell vizsgálni és annak alapján a jelen rendelet mellékleteit szükség szerint módosítani kell.

(4)Védett, működő temetőben fel kell mérni és a temető kataszteren fel kell tüntetni a védett sírokat, sírjeleket, illetve a védett növényzetet. Új sírhelyek kijelölése, illetve rátemetés csak a védett sírok, illetve védett növényzet megtartása és megóvása mellett engedélyezhető.

A régészeti lelőhelyeken és környezetükben a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi IX. sz. törvényerejű rendelet, valamint a végrehajtásról kiadott 2/1965. (I. 8.) MM rendelet szerint kell eljárni. Amennyiben a közigazgatási területen jelentősebb földmunkák során régészeti lelet kerül felszínre, a munkálatokat fel kell függeszteni és az illetékes Múzeumok Igazgatóságát értesíteni kell.

Ezidáig nem ismert és nem nyilvántartott területekre vonatkozóan az 1997. Évi CXL. Törvény 35. §-ában foglaltakat kell figyelembe venni és betartani.

Záró rendelkezések

6 §.

(1)A helyi védelem alá eső épületek felújításához, jó karbantartásának biztosításához a tulajdonos kérheti az önkormányzat támogatását.

(1)Szabálysértést követ el ésFt-tólFt-ig terjedő pénzbírsággal sújtható az, aki jelen rendelet előírásait megszegi, tilalmait megsérti.

Füzérradvány, 200.....

Polgármester

Jegyző

A melléklet

AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME

Kat.	Tsz.	Helység	Típus	Védési h.sz.	Cím	Hrsz.	Objektum
M I	1296	Füzérradvány	Kastély	22509/1958	Kossuth Lajos u. 2.	247; 2/a-1-erdő	Gyógyintézet, volt Károlyi-kastély, barokk, 18. sz.-i eredetű. Átépítve és bővítve romantikus-eklektikus stílusban 1857-1859-ben. Kertje védett.
M III	1295	Füzérradvány	Római katolikus templom	22509/1958	Táncsics M. u. 10.	242	Római katolikus templom, késő barokk, 1830.

Műemléki környezet a Volt Károlyi-kastély körül

(Hrsz.: 247; 2/a-1-erdő)
és

a Római katolikus templom körül

(Hrsz.: 242)

Helyrajzszám	Megnevezés
03	zártkert
046/1	út
046/3	szántó
046/5	szántó
047/1	árok
047/2	közút
047/3	árok
048	szántó
049	út
050	erdő, rét
051	szántó
073/1	szántó
074/9	szántó
074/10	szántó
074/12	szántó
074/13	út
074/14	szántó
074/18	szántó
074/19	szántó
074/20	szántó

074/21	szántó
074/22	temető
074/23	gyümölcsös
074/24	szántó
074/25	szántó
074/26	szántó
074/27	szántó
074/28	szántó
074/30	szántó
074/31	szántó
074/34	szántó
074/35	szántó
074/36	szántó
076/1	gyümölcsös
076/3	udvar
076/4	szántó
076/5	szántó
076/6	szántó
076/8	szántó
076/9	szántó
076/10	szántó
076/15	szántó
077	út
078/1	gyümölcsös
079/1	gyümölcsös
079/2	gyümölcsös
080	Pajna patak
081/1	legelő
081/2	rét
081/3	szántó
081/4	rét
081/5	szántó
081/6	szántó
081/7	szántó
081/8	szántó
081/9	szántó
081/10	szántó
081/11	szántó
081/12	szántó
081/13	rét
081/14	rét
081/15	szántó
081/16	szántó
081/17	gyümölcsös
081/18	gyümölcsös
081/19	szántó
081/20	gyümölcsös
081/21	gyümölcsös

081/22	rét
081/23	rét
082	szántó
083/1	legelő
083/2	út
084/2	legelő
085/1	erdő
085/2	erdő
6	út
7/1	lakóterület
7/2	lakóterület
7/3	lakóterület
7/4	lakóterület
8/1	telek
8/2	lakóterület
9	lakóterület
10	telek
11	telek
12	lakóterület
13	telek
14	telek
15	telek
16	lakóterület
17	lakóterület
18/1	telek
18/2	telek
19	lakóterület
22	telek
23	lakóterület
24	lakóterület
25	lakóterület
26	lakóterület
27	lakóterület
30	lakóterület
31	Vendéglátás
32	lakóterület
33	lakóterület
49	út
172/3	Emlékhely
173	út
174	út
194	telek
195	lakóterület
196	telek
197	telek
198	lakóterület
199	út

200	lakóterület
201/1	Orvosi rendelő
201/2	lakóterület
202	lakóterület
203	lakóterület
204	lakóterület
219	út
221/1	út
221/2	lakóterület
222	lakóterület
240/1	lakóterület
240/2	Rét (Sportpálya)
241	Ifjúsági tábor
243	telek
244	lakóterület
245	telek
245/1	lakóterület
246	Falu patak
248	út
250	lakóterület
251	lakóterület
252	lakóterület
253	lakóterület
254	lakóterület
255	lakóterület
259	telek

**HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT ÉPÜLETEK UTCA, HÁZSZÁM,
HELYRAJZISZÁM ALAPJÁN**

Sorszám	Utca megnevezése	Házzsám	Helyrajzi szám
1.	Kossuth Lajos	22	31
2.		32	9
3.	Fő		141
4.		5	103
5.		7	105
6.		43	127 (két épület)
7.			163
8.	Táncsics	2	166
9.		5	179
10.		7	181/1
11.		26	234
12.		30	232
13.		32	231
14.	Kertalja	5	38
15.			58

16.		13	41
17.		21	45
18.		23	46

Megtartandók

A műemlék, a műemléki védelemre javasolt, a helyi védelemre javasolt jelentős anyagi értéket képviselő közösségi épületek. Az így jelölt épületek nem bonthatók el.

Tömegében megtartandó

A HV-vel jelölt épületek az utcakép szerves részei, megtartásukat javasoljuk, de műszaki októl történő bontása esetén az utcában kialakult jellegzetes tömegformát és építési vonalat kell figyelembe venni. A szomszédos épületek tömegformája meghatározó lehet.

A tömegében megmaradó, illetve megtartható épületek a község épületállományának cserélhető elemei, amelyek biztosítják a település folyamatos fejlődését.

3. számú függelék

A környezet és a táj védelmére vonatkozó rendelkezések

1. §

(1)A környezet védelmének általános szabályairól szóló többször módosított 1995. évi LIII. törvény alapján helyi környezetvédelmi programot kell készíteni.

(2)A környezetvédelem részletes előírásait az Önkormányzat környezetvédelmi rendelete tartalmazza, melynek előírásai be kell tartani.

(3)A környezetvédelem vonatkozásában az érvényes környezetvédelmi jogszabályban előírtakat kell figyelembe venni.

(4)Új funkció létesítése esetén, ha az a létesítmény az érvényes jogszabályok szerint hatásvizsgálat köteles, akkor a hatásvizsgálatot el kell végezni, legkésőbb az építési engedély iránti kérelem beadásáig.

(4)Új területhasználat, beruházás esetén az engedélyezés feltétele a környezeti adottságok, továbbá a változással várható környezeti hatások vizsgálatának elvégzése és e vizsgálatok és értékelésük csatolása az engedély kérelemhez.

(5)A 33/2000 (III.17.) Korm. rendelet szerint a település a „B” (érzékeny) kategóriába sorolható, intézkedési szennyezettségi határérték $C_i=C_2$

Levegőtisztaság védelem

2. §

(1)Levegőtisztaság védelmi szempontból a 21/2001.(II. 14.) Korm rendelet, továbbá e jogszabály utasításainak /10/2001.(IV.19./ KöM rendelet és a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet, valamint a 17/2001. (VIII. 3.) KöM, valamint a 23/2001 (XI.13.) KÖM rendelet előírásainak megfelelő levegőminőségi határértékek biztosítandók. E szerint levegőminőségi övezeteket kell kialakítani.

(2)A település belterülete az általános levegőminőségi övezetbe tartozik.

(3)A légszennyezettségi egészségügyi határértékeket a 14/2001 (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

A közigazgatási területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezési anyagkibocsátása – légszennyezettségre gyakorolt hatása - kielégíti az adott terület besorolási kategóriájára vonatkozó követelményeket és környezetveszélyeztetést nem okoz.

(4)Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató-, ipari-, és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.

(5)A környezeti hatástanulmányok alapján további részletes hatásvizsgálatok készítése rendelhető el, amennyiben a környezetállapot veszélyeztetettsége és a megelőzés, vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak. A képviselő-testületnek - a szakbizottság javaslatára - az önkormányzat közigazgatási területén megvalósuló, vagy az önkormányzat közigazgatási területére hatást gyakorló nagyobb beruházás esetén a beruházótól környezeti hatástanulmány készítését kell igényelnie. Az erre vonatkozó határozatban meg kell nevezni, hogy a tanulmánynak milyen hatások vizsgálatára kell kiterjednie. Az önkormányzat közigazgatási területén megvalósuló, vagy az önkormányzat területére hatást gyakorló nagyobb beruházásnak kell tekinteni azt a beruházást, amelynek a megvalósulása esetén annak hatásai előreláthatólag az önkormányzat közigazgatási területén élő állampolgárok legalább 3 %-át érintik, illetve a környezet minőségét előreláthatólag negatív módon befolyásolják.

(6)A környezet védelmének általános szabályairól szóló többször módosított 1995 évi LIII. tv. és az azt módosító 2000. évi CXXIX törvény valamint a 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendelettel módosított 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 11. § és 23. § (3) és (4) pontjainak előírásai alapján, illetve a 2000 évi CXXIX törvény 1. § b.) pontja alapján az avar és kerti hulladék égetését külön önkormányzat által szabályozott módon lehet elvégezni.

Zajvédelem

3. §

(1)A zaj- és rezgés elleni védelem érdekében bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke környezetében a vonatkozó - 8/2002 (III.22.) KöM- EüM együttes rendelet - szerinti határértéket nem haladja meg.

(2)A zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 8/ 2002 (III.22.) KöM- EüM együttes rendelet szabályozza.

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	70	55	70	55	65	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	70	55	70	55	65	50

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM, kö megítélési szintre (dB)							
		üdülő-, lakóépületek és közintézmények közötti forgalomtól elzárt területeken; pihenésre kijelölt közterületeken		kiszolgáló út; átmenő forgalom nélküli út mentén		gyűjtőút; összekötőút; bekötőút; egyéb közút; vasúti mellékvonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén		autópálya; autótér; I. rendű főút; II. rendű főút; autóbusszpályaudvar; vasúti fővonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35	50	40	55	45	60	50

2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50	65	55	65	55	65	55

(3)A rezgésvédelemre vonatkozóan szintén ezen rendelet határértékei a mérvadóak.

(4)A hangosító berendezéseket zajvédelmi szempontból, illetve valamennyi szolgáltatói tevékenységgel összefüggő zajkibocsátó forrást a helyi önkormányzattal is engedélyeztetni kell.

Vízvédelem

4. §

a.)Felszíni vizek

A településrendezés során a településszerkezet minden nemű átalakítását terület-felhasználását úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy annak során a talaj, a felszíni felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.

A felszíni és a felszín alatti vízkészleteket érintő kérdésekben a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Tv. Előírásainak megfelelően kell eljárni.

A beépítésre szánt területek. A tervezett fejlesztések tervezésénél figyelembe kell venni a vízrendezés megoldást is, különösen az új lakóterületek, valamint iparterületek fejlesztésénél.

A településfejlesztés során a település szennyvízcsatorna hálózattal történő ellátását kiemelt fontossággal kell kezelni. A rendelkezésre álló lehetőségek figyelembevételével törekedni kell annak mielőbbi megvalósítására. Közcsatorna hálózat hiányában közműpótló berendezésként csak szigorúan ellenőrzött, vízzáróan szigetelt zárt rendszerű szennyvíztározók fogadhatók el.

-Az élő és talajvizek sem közvetlenül, sem közvetve nem szennyezhetők.

- Gondoskodni kell a kommunális hulladék összegyűjtéséről és elszállításáról is, a hullámtéren szemétkerakót létesíteni nem lehet.

- A felszíni vízfolyások vízminőségének javítását a vízgyűjtők rendezését és a szennyezőforrások felszámolására készítendő ökológiai állapotfelmérő tanulmányterv, környezeti hatásvizsgálat és intézkedési terv határozza meg.

A felszíni vízfolyások mederrendezésével a természetes vízparti vegetációt, vagyis a természetes

b.)Felszín alatti vizek, vízbázisok védelme

1.)A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelmét biztosítani kell. A felszín alatti vizek védelmét a mód. 219/2004.(VII.21.) Korm rendelet szabályozza.

Figyelembe kell venni továbbá a „vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól” szóló 221/2004. (VII.21.) Korm. rendeletet, valamint a „használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályai”-ról szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet, illetve a csatornabírságról szóló 204/2001.(X.26.) Korm rendeletet.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet besorolása szerint a település „nitrátérzékeny”, a „felszín alatti vizek védelméről” szóló mód. 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet =. §-ával és annak 2-es számú mellékletével összhangban kiadott „ a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” szóló 7/2005. (III.1.) KvVM rendelet értelmében pedig „kiemelten érzékeny” minősítéssel jelzett.

A mód. 219/2001. (VII.21.) Korm. rendelet 7. §. (5) bek. Értelmében a 2. számú melléklet szempontjai szerint végzett, vagy végeztetett lokális vizsgálat lehetőséget nyújt egyedi érzékenységi kategóriába történő besorolás megállapítására is.

2.)Új beépítésre szánt területeken az építés csak a szükséges tisztítókapacitásnak a rendelkezésre állása esetén, a csapadék- és szennyvíz-csatornahálózat gerincvezetékeinek kiépülése után, a rákötés biztosításával engedélyezhető. Meglévő beépítésre szánt területen belül építés csak a szennyvíz-csatornahálózatra történő rákötés mellett, vagy annak kiépüléséig, kizárólag zárt szennyvízgyűjtő közműpótló alkalmazásával lehetséges.

3.)Tisztítatlan és a tisztított szennyvíz szikkasztása is a település egész területén tilos. A szennyvízcsatorna hálózat továbbépítése, fejlesztése kiemelt fontosságú. Közcsatorna hálózat hiányában közműpótló berendezésként csak szigorúan ellenőrzött, zárt rendszerű szennyvíztározók fogadhatók el. A településrendezés során a településszerkezet minden nemű átalakítását terület-felhasználását úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy annak során a talaj, a felszíni-, felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.

4.)A szennyvízcsatorna hálózat továbbépítése, fejlesztése kiemelt fontosságú. Közcsatorna hálózat hiányában közműpótló berendezésként csak szigorúan ellenőrzött, zárt rendszerű szennyvíztározók fogadhatók el. A településrendezés során a településszerkezet minden nemű átalakítását terület-felhasználását úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy annak során a talaj, a felszíni-, felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.

5.)A földterületek felhasználása (hasznosítása) során) megvalósuló létesítmények építési engedélyezéséhez, vízi létesítmények vízjogi létesítési engedélyezéséhez külön eljárás keretén belül meg kell kérni az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség szakhatósági hozzájárulását, engedélyét.

6.)A víz létesítmények vízjogi engedélyezési eljárását a 18/1996. VI.13.) KHVM rendeletben rögzített tartalmi követelmények figyelembe vételével összeállított dokumentáció benyújtásával kell kezdeményezni az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen.

Földvédelem

5. §

(1)A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényben foglaltakat be kell tartani. Termőföld művelési ágból történő kivonás esetén földvédelmi járulékot kell fizetni. Belterületen szántó művelési ágként nyilvántartott területeken 1 ha-nál nagyobb területek más célú hasznosítása szintén földvédelmi járulék köteles. Belterületen 1 ha-nál kisebb terület kivett területnek minősül.

(2)A felhagyott bányaterületek és roncsolt felület rekultivációjáról az 1993. évi XLVIII. törvény alapján gondoskodni kell. A Természeti Területek védelmére a Kormányhatározat hatálybalépése után a BNPI előírása érvényes.

(3)A bányatelek területén történő építési célú telekalakításnál, illetve a telekingatlan beépítésénél figyelembe kell venni az 1993. évi XLVIII. Bányászatról szóló törvényt és az annak végrehajtásáról szóló 209/1998. (XII. 19.) számú Kormány Rendeletet. Bánya telekhatáron belül, illetve alábányászott területen építményt elhelyezni csak a bánya vállalkozó hozzájárulásával, talajmechanikai és bányageológiai szakvélemény és statikai terv alapján meghatározott módon (pl. lemezalapozás, vasbeton koszorú építésével) lehet.

(4)A földmozgatással járó építési-, rendezési tevékenység (tereprendezés, alapozás, előkészítés) végzése során:

- a kitermelt humuszt és az altalajt egymástól elkülönített területen kell tárolni újrahasznosításig,
- a földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során biztosítani kell a kiporzás elleni védelmet (nedvesítéssel, takarással),
- az építési tevékenység befejeztével a deponált humuszos talaj hasznosítását helyben kell megoldani, vagy a szakhatóságok által előírt helyen és módon kell kezelni.

(5)A csapadékvíz elvezetéséről úgy kell gondoskodni, hogy a környező termőföldeken belvizet, pangó vizet ne okozhasson.

(6)A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és az esztétikai adottságok megóvása érdekében a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenységek esetében a fent említett Korm. rendelet szerint kell eljárni. A tájvédelem érdekeit az Bükki Nemzeti Park Igazgatósága szakhatósági állásfoglalása alapján kell elbírálni.

(7)A defláció elleni védelem érdekében azon 5 hektárt meghaladó szántó művelési ágú mezőgazdasági területen, amelynek az uralkodó szél irányába eső határától

50 m-en belül erdőművelési ágú terület, vagy védőfásítás nem található, a terület minimum 2%-án többszintes védőfásítást (fák és cserjék együttes telepítését) kell kialakítani, a teleknek az uralkodó szél irányába eső határa mentén.

Természet és tájvédelem

6.§

(1)Vonatkozó országos jogszályok

1991. évi XX. Törvény A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat és hatásköréről

1996. évi LIII. Törvény A természet védelméről

1996. évi LIV. Törvény Az erdőről és az erdő védelméről

1996. évi LV. Törvény A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

1997. évi XLI. Törvény A halászatról és a horgászatról

13/1997. (V. 28.) KTM rendelet A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról

33/1997. (XI.20.) KTM .A polgári természetőrökről

67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet A védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról

166/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet A tájvédelmi szakhatósági hatáskörbe tartozó engedélyezési eljárásokról

13/2001. (V. 9.) KÖM rendelet A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az európai közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről

30/2001. (XII. 28.) KÖM rendelet A természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

2/2002. (I. 23.) KÖM-FVM együttes rendelet Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról

(2)A Zempléni Tájvédelmi Körzet vonatkozó előírásai

a)Kiemelt oltalmában részesül védett természeti területek övezete:

Országos jelentőségű védett természeti területek és értékek övezete:
Zempléni Tájvédelmi Körzet /továbbiakban ZTK/, az (1/1984. (XII. 13.) OKTH sz. rendelkezés szerint, *FÜZÉRRADVÁNY közigazgatási területe érintett.*

Források – Az 1996. évi LIII. törvény 23. § értelmében valamennyi forrás, amelynek vízhozama tartósan meghaladja az 5 liter/percet országos jelentőségű természeti értéként kiemelt oltalomban részül. (A tervezési területen forráskataszter készítendő

Fokozottan védett területek alövezete a ZTK területén nem érinti Füzérradványt.

b)Ökológiai hálózat övezete

A ZTK és térsége ökológiai hálózata a védett természeti területek, védőövezeteik, a tőlük elkülönülő természeti területek és megóvandó természetközeli élőhelyek, valamint ezek között kapcsolatokat biztosító ökológiai folyosók rendszere. Országos jelentőségű elemei az országos területrendezési tervben kerülnek meghatározásra. Térségi jelentőségű elemeit az országos hálózat kijelölését elemeit a települések követően, ahhoz kapcsolódóan kell megállapítani. A hálózat helyi jelentőségű elemei a patakok, vízfolyások.

c)Érzékeny természeti területek övezet

Az 1996. évi LIII. törvény 53. § (3) bek. c) pontban foglaltak alapján érzékeny természeti területeket lehet kijelölni. A térségben érzékeny természeti területként kell kezelni a ZTK területén belül fekvő valamennyi mezőgazdasági természetű területet, művelési ágtól független /országos viszonylatban jelentős, fontos kategóriában/, valamint a ZTK-n kívül fekvő valamennyi gyepgazdálkodási területet és a hagyományos, kisparcellás, extenzív művelésű gyümölcsös ültetvényeket. A természetvédelmi támogatások rendszerében támogatni kell ezen területeken a természetkímélő gazdálkodást.

d)Erdőrezervátumok övezete

A KTM-FM Országos Erdőrezervátum Bizottság által kijelölt, a ZTK-ba eső erdőrezervátumok jelenleg nem érintik FÜZÉRRADVÁNY községet

Az erdőrezervátumokban, illetve azok magterületein a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 29. §, valamint az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény előírásait kell tartalmazni.

e)Védett természeti területek védőövezetének övezete

Az 1996. évi LIII. törvény 30. §-ban foglaltak alapján a vonatkozó országos jogszabály megszületéséig ideiglenes védőövezetként kell kezelni a Zempléni Tájvédelmi Körzet határától mért 500 méteres területsávot, az egyéb országos jelentőségű természetvédelmi területek határától mért 300 méteres területsávot, valamint a helyi jelentőségű természetvédelmi területek határától mért 100 méteres sávot.

A védőövezetekben a természetvédelmi hatóság engedélyezéséhez vagy hozzájárulásához kötött tevékenységek körét az országos jelentőségű védett természeti területek esetében miniszteri, helyi jelentőségű védett természeti területek esetében települési önkormányzati rendelet szabályozza.

Az ideiglenes védőövezet kijelölése a mezőgazdasági és az erdő terület-felhasználási egységekben nem jelenti a területhasználat korlátozását.

f)Tájkép- és hagyományos tájszerkezet védelem övezete

Különleges tájképi értéke továbbá kultúrtörténeti és idegenforgalmi jelentőségű, hagyományörző tájszerkezete miatt védendő tájrészletek övezetébe tartozik:

A ZTK-n belül, azaz kiemelt oltalom alatt álló védett természeti területen.

Ezekben a tájrészletekben a beépítésre szánt területet növelni nem szabad. A településrendezési tervekben meg kell határozni az adott település építészeti karakterétől függően az engedélyezhető épületek jellemző paramétereit.

A kiemelt oltalom alatt álló területeken kívül:

Az övezetben a jelenlegi tájkaraktert meg kell őrizni, azt jelentősen megváltoztatni vagy a településképet és a település sziluettet zavaró létesítményeket elhelyezni tilos.

g)Egyedi tájérték védelme

Az 1996. évi LIII. törvény 6. § 3-5. bekezdések értelmében védelemben kell részesíteni az „egyedi tájértékeket”. (Az egyedi tájértékeket megállapítása és nyilvántartásba vétele az illetékes természetvédelmi hatóság feladata. A terv lezárásáig a ZTK térsége az egyedi tájértékek nyilvántartásba vétele nem történt meg). Az egyedi tájértékek jegyzékét az illetékes természetvédelmi hatóság nyilvántartása alapján a településrendezési tervben kell szerepeltetni. A védelmükre vonatkozó előírásokat a helyi értékvédelmi rendeletekben kell magadni.

h)Egyéb általános természetvédelmi- tájvédelmi előírások

A védelmi rendeltetésű erdő területeken épületet elhelyezni nem lehet (OTÉK, 28. § (3) bek.)

A vadon élővilág védelmében az 1996. évi LIII. törvény 8-14 §-ok előírásait kell alkalmazni.

Az élőhelyek általános védelmében az 1996. évi LIII. törvény 16-18. §-ok előírásait kell alkalmazni.

A természeti területek védelmével kapcsolatos eljárási szabályokat az 1996. évi LIII. törvény 21. §-ának előírásai szerint kell alkalmazni.

A kiemelt oltalomban részesülő – fentebb felsorolt természeti területekre vonatkozó egyéb szabályokat az 1996. évi LIII. törvény 31-52. §-ban foglaltak szerint kell alkalmazni.

A védett természeti területekre a 1996. évi LIII. törvény előírásai értelmében kezelési (fenntartási) tervet kell készíteni. A védett területeken megengedett tevékenységeket, területhasználatokat, azok korlátozását illetve szabályozást a kezelési (fenntartási) tervek tartalmazzák. Az országos jelentőségű védett területek kezelési tervét az illetékes természetvédelmi hatóság, helyi jelentőségű védett területek fenntartási tervét a települési önkormányzat készíti és hagyja jóvá.

7. §

(1)Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság és a környezetvédelmi és vízügyi miniszter irányítása alá tartozó területi szervek feladat-

és hatásköréről szóló 3.11.2004. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján a természet- és tájvédelmi szakhatósági jogkörök átkerültek a nemzeti park igazgatóságoktól a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségekhez.

(2)A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és az esztétikai adottságok megóvása érdekében a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenységek esetében a fent említett Korm. rendelet szerint kell eljárni. A tájvédelem érdekeit az Bükk Nemzeti Park Igazgatósága szakhatósági állásfoglalása alapján kell elbírálni.

(3)A természeti értékek védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény és Az erdők védelméről szóló 1996. évi LIV. Törvény előírásai betartandók.

(4)Az általános tájvédelem érdekében a külterületi utak menti fasorok, mezsgyék, vízfolyások, csatornák menti galérianövényzet védelméről gondoskodni kell.

(5)Külterületi közutak és jelentősebb külterületi dűlőutak mentén a hiányzó fasorokat pótolni kell.

(6)A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 37. §-a alapján az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett, mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területeken a természetes növényállományt (mocsár, láp, rét, legelő) meg kell őrizni.

(7)Védett természeti területen, adótorony, távközlési magasépítmény, magasfeszültségű villamos távvezeték nem létesíthető.

(8)Új közutak, utcák kialakításánál legalább egyoldali fasor telepítéséhez területet kell biztosítani.

(9)Ahol a szabályozási szélességek és a közműadottságok lehetővé teszik, a meglévő utcákban is fasorokat kell telepíteni.

(10)Fasor telepítésénél a gyorsan öregedő, szemetelő vagy allergiakeltő pollenű és termésű fajok (pl. nyárfák) telepítését kerülni kell. A fajok kiválasztásánál előnyben kell részesíteni a levegőszennyezést tűró fajokot.

(11)Gyümölcsfák utcai fasorként csak a kis forgalmú lakóutcákban ültethetők. Légvezeték alatt csak olyan kis növésű fák, cserjék ültethetők, amelyek rendszeres csonkolása nem szükséges.

Hulladék-elhelyezés

8. §

(1)Figyelembe kell venni a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Tv és a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI.5.) Kormányrendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001. (VI.15.) Kormányrendelet,

továbbá a területi hulladékgazdálkodási tervekről szóló 15/2003. (XI.7.) KvVN rendelet 6. számú mellékletének, valamint a 45/2004. (VII.26.) az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló BM-KvVm együttes rendelet előírásait.

(2) Az illegális hulladéklerakókat meg kell szüntetni

(3) Tilos a hulladékok illegális lerakása és égetése.

(4) Tilos a veszélyes hulladékot a kommunális, vagy egyéb nem veszélyes hulladék közé juttatni.

(5) A település területén végzett tevékenységek során képződő veszélyes hulladékokat – melyek körét a mód 16/2001. (VII.18) KöM rendelet 1. sz melléklete határozza meg – elkülönítve, a környezet károsítását kizáró módon, az e célra kijelölt gyűjtőhelyeken kell összegyűjteni.

(6) A keletkezett veszélyes hulladékok kezeléséről (gyűjtés, előkezelés, szállítás, hasznosítás, ártalmatlanítás) a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI.15.) Kormányrendelet előírásai szerint kell gondoskodni.

(7) A veszélyes hulladékok kezelésére való átadása esetén meg kell győződnie az átvevő kezelésére vonatkozó jogosultságáról.

(8) A rendezési terv által érintet területen kiemelt figyelmet kell fordítani a lakosság, az intézmények és közterületek települési szilárd hulladékainak magas színvonalú gyűjtésére és rendszeres elszállítására, mint kötelezően ellátandó közszolgáltatás végzésére.

(9) A településen keletkező építési és bontási hulladék kezelését, tervezését és elszámolását a 45/200. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet előírásai szerint kell végezni.

(10) Amennyiben a kivitelezési munkálatok során a keletkező hulladékok valamely komponensének mennyisége átlépi a 45/2004. (VII.26) BM-KvVM együttes rendelet 1. számú mellékletében meghatározott küszöbértéket, úgy a használatbavételi eljárás során a tervdokumentációhoz csatolni kell a fent említett rendelet 4. számú melléklete szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot.

(11) A használatbavételi eljárás során a tervdokumentációhoz csatolni kell a fent említett rendelet 4. sz. melléklete szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot.

A használatbavételi eljárás során a tervdokumentációhoz csatolni kell a kivitelezés során keletkezett hulladékok elszállítását igazoló dokumentumokat

(12) A hulladékok kezelése, -beleértve az építési hulladékok körét is- kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető. Ennek érdekében megfelelő számú és színvonalú gyűjtő edényzetet kell rendszeresíteni, az edényzet ürítését és a hulladék elszállítását kellő gyakorisággal kell végezni.

(13)A köz és park területek tisztántartását, takarítását, hulladékmentesítését kellő gyakorisággal kell végezni.

(14)Az üzemelő hulladéklerakók teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat nélkül nem tarthatók fenn.

(15)A település területén, a gazdasági övezetek jó megközelítési lehetőségű részén a különleges bánásmódot igénylő lakossági hulladékok szelektív gyűjtésére és szervezett elszállítására alkalmas „lakossági hulladékszigeteket ” kell létesíteni.

(16)A területen keletkező kommunális hulladékot és azzal együtt kezelhető termelési hulladékot a szervezett hulladékgyűjtés és szállítás keretei között kell ártalmatlanítani. Azokon a területeken, amelyek a szervezett szemétszállításba nincsenek bekapcsolva, ott a hulladék környezetkímélő ártalmatlanításáról a tulajdonos köteles gondoskodni.

(17)Ahol a szelektív hulladékgyűjtés feltételei biztosítottak, a háztartásokban és intézményekben keletkező hulladék szelektív gyűjtéséről, illetve tároló edényzetbe helyezéséről a helyi rendelkezéseknek megfelelően kell gondoskodni.

(18)Az ellenőrzött összetételű és minőségű építési törmelék - a talajvédelmi hatóság engedélyével - az építéshatóság által kijelölt területek feltöltéses tereprendezéséhez, rekultivációjához hasznosítható.

(19)A veszélyes hulladékok gyűjtéséről, biztonságos átmeneti tárolásáról, elszállíttatásáról, illetőleg ártalmatlanításáról a hulladéktermelőnek a vonatkozó jogszabályok szerint kell gondoskodni.

(20)A különleges kezelést igénylő lakossági hulladékok gyűjtése a szükséges hatósági engedélyek megléte esetén, a gazdasági- és különleges övezetekben kialakítható lakossági hulladékudvar területén történhet.

(21)A zöldfelületeken keletkező zöldhulladékot külön jogszabályban foglaltak szerint kell ártalmatlanítani. A zöldhulladékot a komposztálhatóság érdekében az egyéb hulladéktól elkülönítetten kell gyűjteni és tárolni, a hulladékot az újrahasznosíthatóságnak megfelelően kell kezelni. Zöldhulladékot elégetni csak abban az esetben lehet, ha olyan kártevők támadták meg, melyeket csak így lehet megsemmisíteni.

(22)Hulladék-felügyeleti szempontból a település területén végzett tevékenységek során keletkező, a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet 1. számú melléklete alapján meghatározott veszélyes hulladékokkal kapcsolatos előírásokat a 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet határozza meg.

(23)Az üzemelő hulladéklerakók teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat nélkül nem tarthatók fenn.

(24)Az elhullott állati tetemek ártalmatlanításánál pedig a 41/1997. (V.18.) FM rendelettel közzétett Állategészségügyi Szabályzatot kell figyelembe venni.

(25)A kommunális eredetű hulladékok szelektív gyűjtéséről a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. XLIII. törvény alapján kell gondoskodni.

Környezetbiztonság

9. §

(1)A műszaki biztonság betartatásának érdekében az alábbi rendelkezéseket kell figyelembe venni:

(2)A 110/2003. (VII.24.) Korm. rendeletbe, illetve a 2/1971. (IV.28.) NIM rendeletbe foglalt nyomástartó berendezések, létesítmények, rendszerek biztonságával kapcsolatos előírásokat.

(3)A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvényben és a végrehajtásról szóló 180/2002. (VIII.23.) Korm. rendeletbe foglalt villamos csatlakozó, összekötő és fogyasztói berendezések biztonságával kapcsolatos előírásokat.

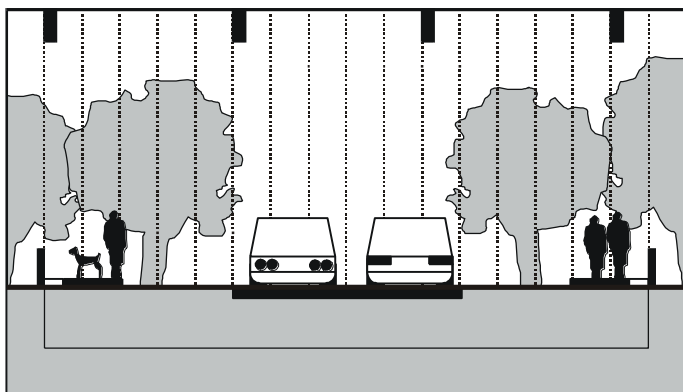
11/1994. (III.25.) IKM rendeletbe foglalt éghető folyadékok és olvadékok tartályainak biztonságával kapcsolatos előírásokat.

Az 1994. évi XLI. törvényben, illetve az 1/1977. (VI.6.) NIM rendeletbe foglalt olaj- vagy gázüzemű berendezések biztonságával kapcsolatos előírásokat.

A gázüzemű járművek üzemanyag-ellátó berendezéseiről szóló 6/1993. (V.12.) IKM rendeletben megfogalmazott biztonsági előírásokat.

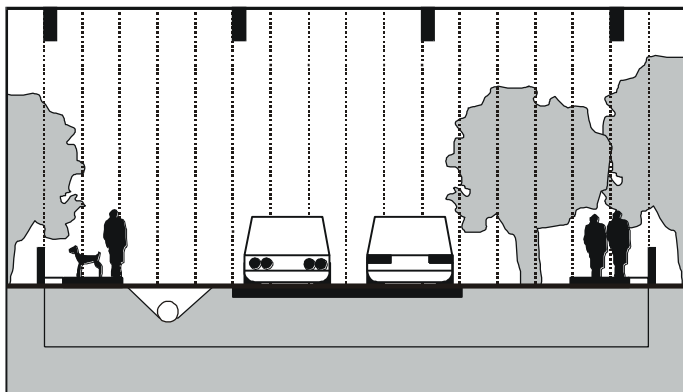
4. SZÁMÚ MELLÉKLET

Közlekedési mintakeresztmetszelvek

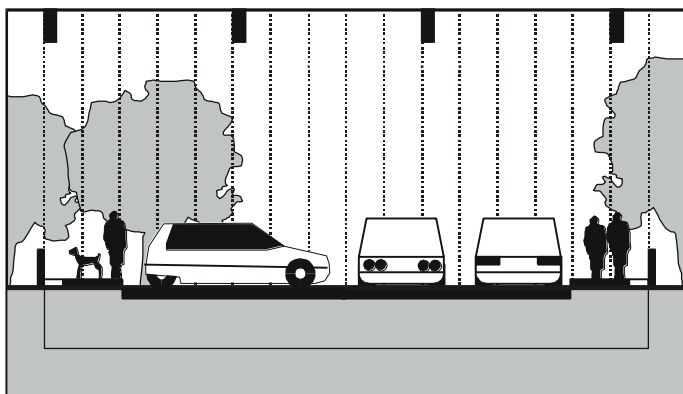
2x1 nyomú út = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +3,0 m zöldsáv +6,0 m útburkolat +3,0 m zöldsáv +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

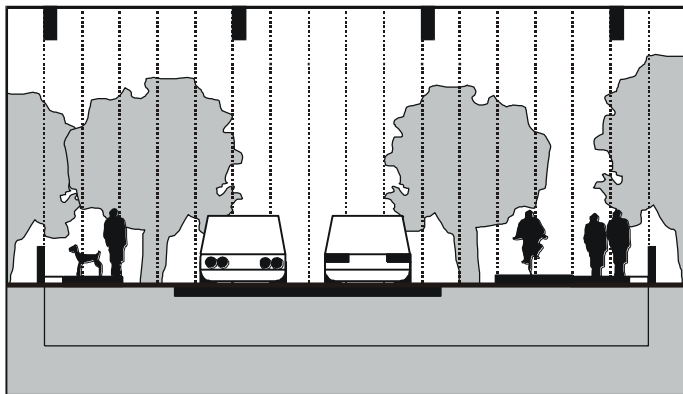
2x1 nyomú út vízelvezető árok = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +3,0 m zöldsáv +6,0 m útburkolat +3,0 m zöldsáv +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

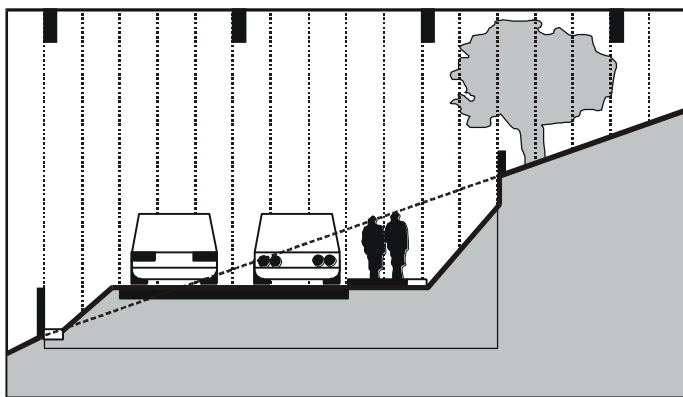
2x1 nyomú út merőleges parkolóval = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +5,5 m parkoló +6,5 m útburkolat +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

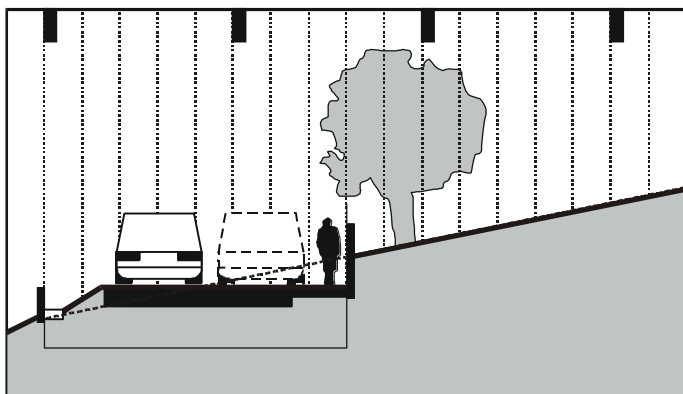
2x1 nyomú út *kerékpárúttal* = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +1,5 m zöldsáv +7,0 m útburkolat +1,5 m zöldsáv +2,0 m *kerékpárút* +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

2x1 nyomú út lejtős terepen = **12,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m rézsú +6,0 m útburkolat +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv +2,0 m rézsú

2x1 nyomú út lejtős terepen = **8,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,0 m rézsú +5,0 m útburkolat +1,5 m járda

5. SZÁMÚ MELLÉKLET

Közegészségügyi érdekek miatt betartandó védőtávolságok méterben

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	100	100	200	500	200	500	500	500	1000 x	1000 x	500	500	200
2. 100	-	-	100	200	100	300	500	50	1000 x	1000 x	100	100	100
3. 100	-	-	200	100	100	200	200	100	1000 x	1000 x	100	100	100
4. 200	100	200	-	50	100	100	100	200	1000 x	1000 x	200	100	100
5. 500	200	100	50	-	100	50	100	50	1000 x	1000 x	200	100	100
6. 200	100	100	100	100	-	50	50	100	1000 x	1000 x	50	50	50
7. 500	100	200	100	50	50	-	-	50	1000 x	1000 x	50	50	100
8. 500	500	200	100	100	50	-	-	100	1000 x	1000 x	50	50	100
9. 500	50	100	200	50	100	50	100	-	1000 x	1000 x	100	100	200
10. 100 0	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	-	-	50	500	100
11. 100 0	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	-	-	50	500	500
12. 500	100	100	200	200	50	50	50	100	50	50	-	-	300
13. 500	100	100	100	100	50	50	50	100	500	500	-	-	200
14. 200	100	100	100	100	50	100	100	200	100	500	300	200	-

x Környezeti hatástanulmány támogató véleménye esetén legfeljebb 500 méterre csökkenthető

Jelmagyarázat:

1.Kórház, szanatórium

2. Lakó és szállás épület

3. Üdülő

4.Oktatási és nevelési létesítmény

5.Sportlétesítmények

6.Menőállomás, tűzoltóság

7.Tömegközlekedési eszköz pályaudvara

8.Járműtelep és javítóműhely

9.Vendéglátó lét./italbolt,diszko

10.Fertőzésveszélyes kockázatot jelentő létesítmény

11.Bűz és porkibocsátókockázatot jelentő létesítmény

12.Elsőrendű főközlekedési út

13.Üzemanyag töltő állomás

14.Temető

6. SZÁMÚ FÜGGELÉK

Allergizáló növényfajtáktól származó pollen koncentráció
megengedhető legmagasabb értékei

Növényfajta	Pollenszám/m ³
Fák, bokrok	100
Fűfélék (parlagfű és egyéb fűfélék)	30

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG

IV.

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

1.) KÖRNYEZETVÉDELMI JAVASLAT

A környezetvédelem napjainban még szektorálisan működik, alapvetően a természeti elemek, a levegő, a víz, a talaj, az élővilág, illetve a települési környezet védelmére irányul. Az integritás fogalmát elsőként az 1992- évi riói konferencián sikerült az AGENDA 21 záró dokumentumaiba beiktatni, s ezt erősítette meg a 2002- évi csúcstalálkozó is.

Az integrálás különösen fontos a talaj és víz minőség védelem területén, de mindez a levegő állapottal összefügg, hiszen a levegőből kimosódó anyagok szennyezik a talajt és az élő vizeket is.

Integrált megközelítést igényel a víz védelem, de helyi, sőt népgazdasági szinten is jelentős megtakarításokat igényelne pl. az őrszolgálatok összehangolása (pl. mezőőri, gátőri, természetvédelmi, halászati őrszolgálat stb.)

Integrált megközelítést igényel a település közigazgatási területén lévő pontszerű és felületi jellegű szennyező források környezetterhelő hatásának csökkentése, illetve felszámolása is.

A KÖRNYEZETI ELEMELK ÁLLAPOTA

LEVEGŐ

LEVEGŐSZENNYEZÉS FAJTÁI, FORRÁSAI, LEVEGŐ MINŐSÉG

Levegőszennyezőnek kell minősíteni származásuktól és állapotuktól függetlenül azokat az anyagokat, amelyek olyan mértékben jutnak a levegőbe, hogy azzal az embert és környezetét kedvezőtlenül befolyásolják, vagy anyagi kárt okoznak. Bár a természetes szennyező források összkibocsátásukat tekintve a mesterséges szennyező forrásokat jelenleg még többszörösen meghaladják, a bioszféra szempontjából káros szennyezőanyag-koncentrációk kialakulásához nem vezetnek.

A mesterséges szennyező források egyik fő jellegzetessége, hogy általában területileg koncentráltan — nagy városokban, ipartelepeken — helyezkednek el, ezért a szennyező anyagokat erősen korlátolt kiterjedésű légtérbe bocsátják, és azoknak a környezet szempontjából ártalmatlan szintre hígulására csak jóval a városok határain túl kerül sor.

Légszennyező forrás minden berendezés, épület, jármű vagy szabadban elhelyezkedő anyag (meddőhányó, széntároló, szeméttlerakó hely), amely légszennyezést okoz. A légszennyező források fő típusai:

PONTSZERŰ FORRÁS

A pontforrások (ún. koncentrált paraméterű források) azok, amelyeknél a légszennyező anyagok koncentrációja és a hordozó gázok térfogatárama, ezáltal a környezetbe lépő káros anyagok mennyisége egyértelműen meghatározható. A pontforrásokhoz tartozik a kémény, kürtő és szellőző.

A pontforrás elnevezés arra utal, hogy a szennyező anyagok a terjedés-hígulási számítások szempontjából „egy pontban” lépnek ki a környezeti szabad levegőbe. Az ún. magas pontforrásoknál (erőművek, ipartelepek magas kéményei) a légkör természetes hígítóképessége az év nagy részében optimális mértékben tud érvényesülni.

FELÜLETI FORRÁS

A felületi (ún. szórt paraméterű vagy diffúz) forrásoknál a szennyező anyagokat kibocsátó felület nagysága ugyan meghatározható, de a hordozó gáz térfogata és sebessége nem, így a környezetbe kerülő anyagok mennyiségére csak közvetett mérések és számítások útján lehet következtetni. Itt a meteorológiai viszonyok, pl. szélsőségek nemcsak a már kilépett szennyező anyagok hígulását, hanem a diffúz forrásokból történő anyagkibocsátást is jelentősen befolyásolják.

A diffúz források lényeges alcsoportját képezik az ún. vonalas légszennyező források. Ide tartoznak a közutak, vasútvonalak, víziutak és légifolyosók. Ezeket a forrásokat az jellemzi, hogy szennyező hatásukat a rajtuk áthaladó járművek száma és egyedi kibocsátása határozza meg. Szennyező hatásuk mértéke közvetve ezen adatok mérésével és számítás útján határozható meg.

A légszennyezés folyamata három jól elkülöníthető szakaszból áll, ezek az *emisszió*, *transzmisszió* és *imisszió*.

A különböző típusú forrásokból időegység alatt a környezeti levegőbe bocsátott szennyező anyag mennyiségét emissziónak nevezzük, értékét általában kg/h egységben adjuk meg. A kibocsátás koncentrációja (emisszió-koncentráció, g/Nm³) a légszennyező anyagoknak a hordozó gáz normál térfogatára vonatkoztatott mennyisége.

A második szakaszban, a *transzmisszió* során a levegőbe került szennyező anyagok hígulnak, ülepednek, fizikai és kémiai változásokon mennek át. A transzmissziót leíró összefüggéseket a légkörfizikai jelenségek mérése és értékelése útján számítják.

A harmadik szakasz — amely környezetünkkel, tevékenységünkkel közvetlen kapcsolatban van — az *imisszió* a környezeti levegőminőség. A kibocsátott szennyező anyagoknak a talajközeli levegőben kialakult koncentrációját nevezzük imissziónak.

LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK KÁROS HATÁSA

A káros hatást a légszennyező anyagok bizonyos mennyisége (dózisa) váltja ki. A szervezetbe jutó anyag mennyisége az expozíciótól függ: vagyis hogy az egyén milyen szennyezett levegőben mennyi ideig tartózkodott.

Meg kell jegyezni, hogy azonos expozíciót adó értékek nem tekinthetők mindig azonosnak. Nagyobb koncentráció olyan akut hatásokat válthat ki, amelyek kisebb szennyezettségnél hosszabb idő után sem jelentkeznek. A rövid ideig ható nagyobb koncentráció szelektál az érzékenyebb, vagy beteg lakosságot támadja, sőt pusztítja, ismétlődő szmogoknál (pl. az első okoz mortalitás-növekedést), mert a következőknél már nincs érzékeny populáció. A krónikus levegőszennyeződés viszont az ember egész életén, sőt generációkon át és a népesség minden tagjára folyamatosan fejti ki hatását. Ez a huzamos hatás megváltoztathatja az élettani folyamatokat, krónikus betegségeket hozhat létre, sőt genetikai károsodásokat is okozhat.

A humánbiológiai szempontok mellett figyelembe kell venni a haszonállatok és a növényzet, a természet és az anyagi eszközök védelmét is. A rendkívül sok légszennyező anyag közül hazánkban jelenleg mintegy 330 anyag megengedett maximális koncentrációját írja elő rendelet. A következőkben a gyakrabban előforduló légszennyezők káros hatásait ismertetjük.

EGÉSZSÉGET KÁROSÍTÓ HATÁS

Jellegzetes és régóta ismert károsító hatást gyakorol a *szén-monoxid* az emberi szervezetre. A koncentrációtól és időtartamtól függően a vér oxihemoglobinjából az oxigént karboxi-hemoglobin képződése közben kiszorítja, ezáltal csökkenti a testszövetekhez szállított mennyiséget. Végző fokon fulladást okoz. Veszélyességét fokozza, hogy szagtalan. Nagyvárosok közlekedési csomópontjaiban a szén-monoxid a károsító szintet általában eléri, ami az öntudat tompulásában, a reakcióképesség csökkenésben nyilvánul meg.

A *kén-dioxid* elsősorban a kéntartalmú fűtőanyagokból, kisebb részben az ércek kéntartalmából ered. A lakossági tüzelőanyag-felhasználás révén keletkezett SO_2 elenyésző.

A kén-dioxid nagyobb koncentrációkban a szem és a felső légutak nyálkahártyáját izgatja, kisebb koncentrációban az alsó légutak csillószőreit és nyálkahártyáját károsítja, így a védekezőképesség csökkenésével gyulladásos betegségek kialakulását teszi lehetővé. Zavarja a fehérje-anyagcserét, izgatja az idegvégződéseket. Akut mérgezés esetén a halálos kimenetel ritka.

A magas kén-dioxid koncentráció kedvezőtlen meteorológiai viszonyok között (a fűtési szezon idején, párás, ködös időben, inverziós tényezők mellett) kedvez a füstköd (szmog) képződésének. (Londoni típusú szmog.)

A *nitrogén-oxidok* antropogén forrása az ipart tevékenység és a közlekedés. Magas hőmérsékletű égési folyamatok és egyéb vegyipari munkafolyamatok során képződik. Nitrogén-oxid kibocsátás növekedése figyelhető meg a gépjárművek megnövelt sebességénél is. Az atmoszféra antropogén-nitrogén-oxid terhelése azáltal lesz kritikus, hogy a szennyezés a legsűrűbben lakott területeken a legerősebb.

Mivel a nitrogén-monoxid a levegőben gyorsan *nitrogén-dioxiddá* alakul, káros élettani hatását így fejt ki: vízzel a tüdőben sav keletkezik, s a tüdő szövetének elroncsolásán kívül a vérerek erős tágulását is előidézi. A szem és a légutak nyálkahártyáját is izgatja. A hatás súlyossága a nitrogén-dioxid arányától függ, ezért a NO_x -en belül annak értékét külön mérik, illetve a rendeletek előírják.

A gépkocsik kipufogógázaiból és a petrokémiai iparból származó *szénhidrogének* között olyan anyagok is vannak, amelyeknek állatkísérletek és statisztikai felmérések alapján rákkeltő (karcinogén) hatást tulajdonítanak. Legjelentősebb képviselőjük a *benzpirén*.

A *lebegő szilárd részecskék* (korom, por, pernye) az egészségre szintén káros hatást gyakorolhatnak. A szervezetbe való behatolás szempontjából a $0,25\text{--}10\text{ }\mu\text{m}$ közötti szemcseméretű részecskék a legveszélyesebbek, mert a $10\text{ }\mu\text{m}$ -nél nagyobb részecskéket belélegezve azok csak a felső légutakig jutnak, a $0,25\text{ }\mu\text{m}$ -nél kisebbeket pedig a tüdő nem tartja vissza, így az elhasznált levegővel újra a szabadba kerülnek. A nem kimondottan mérgező tulajdonságú porok káros hatása esetleg csak évek elteltével mutatható ki (pl. szilikózis és portüdő). Ha gáznemű és

szilárd szennyezők egyidejűleg vannak jelen, az egészségkárosító hatás mértéke nagyobb.

LEVEGŐMINŐSÉG

A megyékben a környezeti levegő meghatározó imissziós adatokat a *környezetvédelmi felügyelőségek imissziós hálózata* szolgáltatja.

A helyi eredetű ipari szennyezéseknél – Hollóházát kivéve - a vizsgált településeken jelentősebb a mezőgazdasági és a közlekedési eredetű légszennyezés hatása.

A mezőgazdaság főleg porral, az energiaellátó rendszerek üzemeltetéséből származó anyagokkal, valamint a parlagon hagyott területeken a gyomnövények pollenjeivel ill. alkalmasszerűen a repülőgépes permetezések által növényvédőszerrel szennyezi a levegőt.

A belterületi állattartás esetén, főleg nyári időszakban, az állattartáshoz kapcsolódó bűz okozhat problémát. Az 1995. évi LIII. A környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény 46.§ 1. Bekezdésének c. pontja értelmében a települési önkormányzatoknak önkormányzati rendeletben szabályozniuk kell az állattartás körülményeit (*a tartható állatok száma, fajtája, a tartás körülményei, trágyatárolás módja stb.*). Jelenleg a vizsgált kilenc település egyike sem rendelkezik állattartási rendelettel.

A közlekedés, főleg a településeken áthaladó főbb közlekedési utak, csomópontok mentén járul hozzá a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a szén-dioxid és különböző aromás szénhidrogének szintjének növekedéséhez.

A kistérség minden települése rendelkezik kiépített gázvezetékkel. A bekötések aránya nem éri el az 50%-ot, ezért a tűzifa felhasználása továbbra is jellemző. Azonban a levegőminőség-változás és a bekötések aránya között nincs valódi összefüggés, mert sok helyen megmaradt a vegyes tüzelésű rendszer.

Pollen

Az utóbbi években az allergiás és asztmás megbetegedések rohamos növekedésének okán fogalmazódott meg az igény az allergén részecskék monitorozása iránt. Az ÁNTSZ 1992-ben hozta létre Aerobiológiai Hálózatát, mely 2002-ben 13 állomást működtetett az ország területén. Ezek közül az egyik Miskolcon található, így a térség pollenekkel való szennyezettségéről reális információkkal nem rendelkezünk.

Megállapítható, hogy a kistérség országos viszonylatban a relatíve kedvező állapotú területek közé sorolható, de ez nem jelenti azt, hogy a pollenszennyezés egészségügyi szempontból figyelmen kívül hagyható lenne. Az ÁNTSZ által monitorozott pollenekről és a 2002. évi pollen koncentrációk alakulásáról tájékoztatnak az alábbi táblázatok.

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata a Nemzeti Környezetegészségügyi Akció Program (NEKAP) parlagfű-mentesítési programjának bázisául szolgál. Civil szervezetek kezdeményezésére a jövőben minden évben országszerte június harmadik hetére hirdetendő meg a parlagfű-mentesítési hét. A téma egyre fontosabbá válását jelzi, az Országgyűlés 11/2003. (II.19) határozata a „Parlagfűmentes Magyarországért” eseti

bizottság felállításáról. A bizottság célja „a parlagfű terjedésének megállítása, illetve termőterületének csökkentése, a pollenszennyezettség jelentős mérséklése és a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében.” A települési önkormányzatoknak fontos lenne összeállítani és végrehajtani saját parlagfű-mentesítési akcióprogramjukat.

A Hálózat legközelebbi állomása Miskolc, ahol az országos átlaghoz képest a parlagfű szempontjából kedvező, az ürmök tekintetében rosszabb a helyzet, a távolságra tekintettel ezen adatok nem reprezentatívak a célterületre.

Tervek szerint a hálózat bővülni fog egy szerencsi és egy sárospataki mérőállomással. Amennyiben a tervezett helyeken elkezdődnek a mérések, úgy korrekt, a kistérség számára is reális adatokhoz juthatnak az önkormányzatok.

Itt kell megjegyeznünk, hogy a KAC 2003. évi „Zöld Forrás” programjának, 3. Környezet-egészségügy főpontja alatt (3.3.) „A biológiai eredetű allergének koncentrációjának csökkentése” címen pályázni lehet a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által kezelt alaphoz

Víz

VÍZMINŐSÍTÉS

A vízminőség a víz fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak összessége.

Magyarországon 1994. január 1-től a vizek minősítését, osztályozását az MSZ 12749 szabvány alapján végzik. A vizek minősítése az egy adott évben elvégzett mintavételek mérési eredményei alapján történik az alábbi jellemzők alapján: oxigénháztartás (A csoport), nitrogén- és foszforháztartás (B csoport), mikrobiológiai jellemzők (C csoport), mikroszennyezők (szerves és szervetlen mikroszennyezők), toxicitás (D csoport) valamint egyéb jellemzők (E csoport). Az egyes csoportokba számos mérendő komponens tartozik.

A víz fizikai tulajdonságai közül elsősorban a vízmozgások, a hőmérsékleti és a fényviszonyok azok, amelyeknek mind a vízterek jellemzése, mind az élőlények előfordulása szempontjából döntő jelentősége van.

A víz kémiai minősége szempontjából a vízben oldott gázok, az oldott sók és a szerves anyagok jelentősége a legnagyobb. A vízben részben fizikailag, részben kémiailag oldott gázok közül az oxigén, a széndioxid, az ammónia és a kénhidrogén a legjelentősebbek.

A felszíni vizekben végbemenő életfolyamatokhoz oldott oxigén szükséges, hiánya a víz minőségére rendkívül káros. Oxigén szükséges a szennyvízzel bejutó különféle anyagok oxidálásához, illetve lebontásához is.

A vizek, különösen a szennyvizek igen sokféle szerves anyagot tartalmaznak, amelyek a vizekben oldott és formált formában találhatók (ide tartoznak maguk a vízben lévő élőlények is, mint élő formált szerves anyag). A szerves anyagok egyenkénti mennyiségi meghatározása (sőt kimutatása is) ma még rendkívül körülményes, ezért a gyakorlati vízanalitikában általában nem egyedi vegyületeket, hanem a víz szerves anyag tartalmára összességében utaló ún. csoportparamétereket határoznak meg, mennyiségüket azzal az oxigénmennyiséggel jellemezik, amely adott körülmények között oxidálásukra elfogy. Az oxigénigény biokémiai vagy kémiai módszerrel határozható meg.

A biokémiai oxigénigény (BOI) az az oxigénmennyiség, amely a vízben levő szerves anyagok aerob úton meghatározott idő alatt (rendszerint 5 nap) történő biokémiai

lebontása során elfogy, értékét mg/l-ben adjuk meg (BOI_5). A teljes biokémiai oxigénigény (TBOI) a szerves szennyezők teljes biokémiai lebontásához szükséges oxigén mennyisége, ez nem azonos az elméleti oxigénigénnyel (EOI), amely a széndioxidig és vízig történő teljes oxidáláshoz elméletileg szükséges oxigénmennyiség.

Bár a biokémiai oxigénigény meghatározása közelíti meg legjobban a természetben lejátszódó folyamatokat, időigénye miatt a szerves szennyezettség mértékére elterjedtebben használják a kémiai oxigénigényt (KOI), amit a vízminta kálium-permanganáttal (KOI_{ps}) vagy kálium-dikromáttal (KOI_k) történő egyórás forralása során elhasználódott vegyszerrel egyenértékű oxigénfogyasztással jellemeznek. A kálium-dikromát erősebb oxidálószer, így vele az elméleti oxigénfogyasztás jobban megközelíthető. Műszeresen mérhető az összes szerves szén (TOC) ill. az oldott szerves szén (DOC).

A szerves anyagcseretermékek és az elpusztult élőlények testének anyagai ammóniává alakulnak, de számottevő mennyiségben ürítenek ammóniát a gerinces és gerinctelen állatok is. Az ammóniát mind az algák, mind a növények közvetlenül – mint nitrogénforrást – hasznosítják.

A nitrogénvegyületek közül az ammónia a legkárosabb: egyrészt zavarja a vízelőkészítést az ivóvíz tisztítás során, mert a klórozás során szag- és ízrontó klóraminok keletkeznek, másrészt magasabb pH-értéknél a szabad ammónia halpusztulást okoz. A talajvizek fokozódó nitráttartalma nemcsak a csecsemőkre jelent életveszélyt, de az idősebbek rákos megbetegedését is elősegíti.

Állóvizekben a többi nitrogénvegyület felhalmozódása éppoly káros, mint foszforvegyületeké: a bekövetkező tápanyagdúsulás siettetni a tavak öregedési folyamatát (eutrofizálódás). A vizek foszforkoncentrációjának növekedését elsősorban külső – döntően antropogén eredetű – szennyezés (szennyvízbevezetés, műtrágya bemosódás, mosószerek) idézi elő.

MIKROSZENNYEZŐK

Elsősorban a felszíni vizek ivóvízként való felhasználása során jelent gondot, hogy a hagyományos szennyező anyagokon kívül egyre több olyan anyag kerül a vizekbe, amelyek viszonylag kis mennyiségben is rendkívül káros hatásúak. Ezek az ún. mikroszennyezők nemcsak íz- és szagrontó hatásul jelentkeznek, hanem többnyire mérgező, esetleg rákkeltő anyagok, amelyek emberen kívül más élőlényeket is közvetlenül vagy a táplálékláncban akkumulálódva károsíthatnak anyagot, és nem ismerjük valamennyi anyag hatását az emberi szervezetre. Veszélyességüket fokozza, hogy többségük a hagyományos szennyvíztisztítás, illetve vízelőkészítés során nem távolítható el. A mikroszennyezők két nagy csoportja a szerves mikroszennyezők (pl. vas, mangán, higany, kadmium) és a szerves mikroszennyezők (pl. kőolajszármazékok, mosószerek, növényvédő szerek).

BIOLÓGIAI VÍZMINŐSÍTÉS

A biológiai vízminőség a víz azon tulajdonságainak összessége, amelyek a vízi ökoszisztémák életében fontosak, létrehozzák és fenntartják azokat.

A biológiai vízminőség jelenségei, változásai és mutatószámai négy tulajdonságcsoportba sorolhatók: halobitás, trofitás, szaprobitás és toxicitás, melyek egymással szorosan összefüggnek.

A fotoszintetizáló szervezetek szaporodásához fényre és tápanyagra van szükség. Azokat a vizeket, amelyek tápanyaggal bőségesen ellátottak, s így bennük mind az algák, mind a makrofitonok nagy mennyiségben vannak jelen, eutrófnak nevezzük. Az a jelenség, amely során a tavakban a tápanyagdúsulás hatására nagymértékben elszaporodnak az elsődleges termelők az eutrofizáció. Az eutrofizálódás a tavak kialakulásától azok feltöltődéséig tartó természetes folyamat, amelyet az emberi tevékenység tápanyagok vízbejuttatásával olyan mértékben képes meggyorsítani, hogy a természetes körülmények között esetleg több tízezer évig tartó folyamatnak az ember számára káros következményei (algaszaporodás, oxigénhiány, halpusztulás, üdülésre alkalmatlanság, vízellátásban zavarok) már egy emberöltőn belül jelentkezhetnek

BAKTERIOLÓGIAI VÍZMINŐSÍTÉS

A háztartási szennyvizekkel olyan kórokozó (patogén) baktériumok is kerülnek a vízfolyásokba, amelyek közegészségügyi ártalmakhoz, járványokhoz vezethetnek, ha a kutakból vagy vezetékes vízellátással fertőzést okoznak. A felszíni kórokozó baktériumot tartalmazznak. Az ivóvizekre vonatkozó egyik legfontosabb minőségi kritérium, hogy kórokozó baktériumot nem tartalmazhatnak.

A vizek fertőzöttségére a fekáliás szennyezést jelző és biztonságosan kimutatható kólibaktériumok (pl. *Escherichia coli*) meghatározása nyújt általános tájékoztatást, ezek a baktériumok ugyanis az emberi béltraktus természetes, az emésztéshez nélkülözhetetlen flórájához tartoznak. Megjelenésük a vízben azt jelenti, hogy a kérdéses víz a közelmúltban valamilyen módon fekáliával szennyeződött, ekkor az egyes betegségeket (hastífusz, dizentéria, kolera) okozó baktériumok tenyésztését is megkísérik.

A vizet a kólititer vagy a kóliszám alapján minősítik.

VÍZMINŐSÉGI OSZTÁLYOK

Felszíni vizeinket a vízi ökoszisztéma viszonylagos stabilitását biztosító és egyidejűleg a mértékadó vízhasználatok (ivó- és ipari vízellátás, öntözés és halgazdaság) igényeit kielégítő integrált követelményrendszer alapján minősítjük. A minősítéshez kiválasztott komponensek kívánatos és tűrhető határértékeit a hatályos szabvány (MSZ-12749) tartalmazza. Az integrált követelményrendszer alapján felszíni vizeink öt osztályba sorolhatók:

kiváló (I. oszt.),

jó (II. oszt.),

tűrhető (III. oszt.),

szennyezett (IV. oszt.),

erősen szennyezett (V. oszt.).

VÍZRAJZI VISZONYOK A TÉRSÉG TERÜLETÉN

A FŐBB FELSZÍNI VÍZFOLYÁSOK JELLEMZŐI, VÍZMINŐSÉGE

Az Észak-Hegyköz vízrajzi szempontból a Hernád és a Bodrog vízgyűjtőterülete között oszlik meg. A Kánya-hegy – Ükör-hegy – Pál-hegy – Les-hegy – Szurok-hegy

vízválasztótól Ny-ra a vízfolyások a Hernád felé tartanak (pl. Lapis- és Hasdát-patak), míg attól K-re a Bózsván keresztül a Bodrog vezeti le vizüket (pl. Perecse-Bükk, Alsó-patak, Bisó, Nyíri- patak és Kréta-patak).

A célterület esetében, nagyjából a Bodrog vízgyűjtőjéhez tartozik,.

A TALAJVIZEK KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

A talajvizek környezeti állapotát a tároló közeg (talaj) földtani adottságai, a hidrometeorológiai helyzet (beszivárgás, párolgás) és a külső antropogén szennyező hatások együttese határozza meg.

Visszatérő gondot okoznak a csatornázatlan települések alatt a szennyvízszikkasztások miatt bekövetkező talajvízszint emelkedések. A talajvizek használata nem jelentős, elsősorban a hobbikertek öntözési célú vízkitermelése említhető.

A FELSZÍN ALATTI VÍZBÁZISOK VÉDETTSÉGE

A területek szennyeződés érzékenységi besorolásának alapja a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000. (III. 17.) Korm rendelet (a továbbiakban Kr.).

I. prioritási kategória:

Különösen érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek, ahol – többek között – kockázatos anyag közvetett bevezetése is tilos a felszín alatti vízbe a Kr. 5. § b) pontja szerint, ahol – a Kr. 34. § (3) bekezdése szerint – a Kr. hatályba lépésekor a tilalom megszegésével járó tevékenységet folytatónak a Kr. 1. melléklet I. listás (K1) anyagainak közvetlen bevezetését (felszín alatti vízbe, illetve földtani közegbe) 2002. december 31-éig meg kell szüntetnie.

II. prioritási kategória:

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek, ahol – többek között – a Kr. hatályba lépésekor már minőségében károsodott felszín alatti víz, földtani közeg károsodását legkésőbb 2010. december 31-éig meg kell szüntetni, a Kr. 34. § (4) bekezdése szerint.

III. prioritási kategória:

Fokozottan érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „A” fokozottan érzékeny területek, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba.

IV. prioritási kategória:

Érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „B” érzékeny területek, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba.

V. prioritási kategória:

Kevésbé érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „C” kevésbé érzékeny területek, amelyek nem tartoznak előző kategóriákba.

A felszín alatti vizek esetleges szennyezésével kapcsolatosan a 10/2000. (VI.2.) KöM-EÜM-FVM-KHVM együttes rendelet 3. számú mellékletében meghatározott C₁-re vagy C₂-re vonatkozó határértékeket kell figyelembe venni a következők szerint:

Az **A** fokozottan érzékeny területeken az intézkedési határérték $C_i = C_1$.

A **B** érzékeny területeken az intézkedési határérték $C_i = C_2$.

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedélyköteles tevékenység, mely csak a felügyelőség által kiadott engedély ill. a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

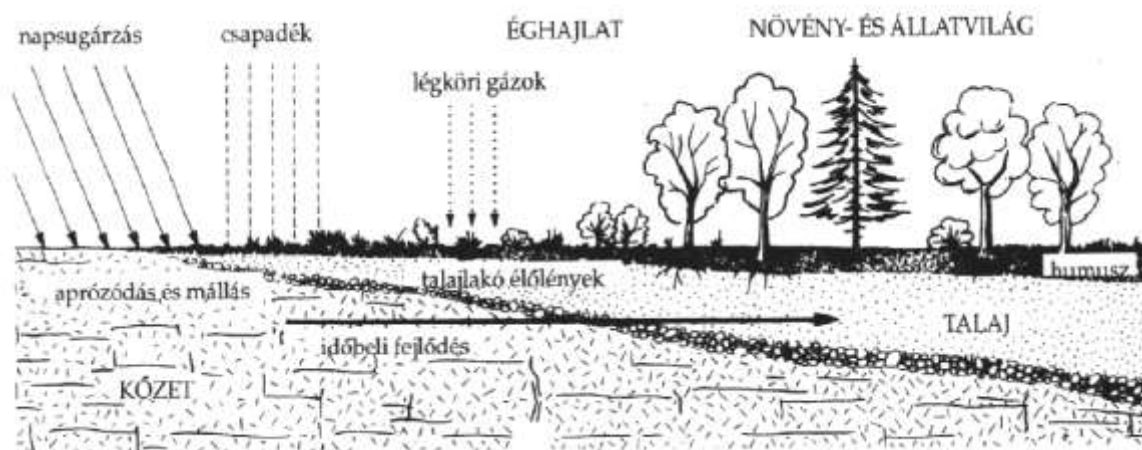
TALAJ

TALAJVISZONYOK

A talaj a földkéreg legkülső, laza, termékeny rétege. Jelentősége, hogy a növények termőhelyéül szolgál, vagyis azokat kellő időben és kellő mennyiségben képes ellátni tápanyagokkal és vízzel. A talaj az alatta elhelyezkedő kőzetek mállása során képződik. A folyamatot az éghajlat (hőmérséklet, csapadék), a domborzat (lejtőviszonyok), az élővilág (talajlakó élőlények, gyökerek) és az alapkőzet (ásványi összetétel, fizikai tulajdonság) határozza meg.

A kőzetmálladék a humuszképződés révén válik talajjá. Ennek során a talajban élő milliónyi baktérium és mikroszkopikus gomba az elhalt növényi részeket bonyolult kémiai reakciók során lebontja, majd szerves vegyületekké alakítja. A sötét színű humusz kiemelkedő szerepet játszik a növények tápanyagellátásában (nitrogén, foszfor stb.) és a felületén megkötődő tápanyagok révén „tápanyagraktárként” is szolgál.

A talajképződés alapvető sémáját mutatja be az alábbi ábra:

(Forrás: Nemerényi A., 1993)

A hegyvidék legjellemzőbb talajtípusa a zárt erdőtakaró és a viszonylag magas csapadéértékek által meghatározott agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Nevét jellemző talajfolyamatáról kapta: a feltalaj (A szint) agyagtartalmának egy része a lefelé szivárgó csapadékkal a mélybe vándorol, s a B szintben halmozódik fel. A felhalmozódási szintben az agyag a szerkezeti elemek felületén fényes bevonatot.

A hegység kevesebb csapadékban részesülő peremi területein (Tokaj-Hegyalja, Abaúji-Hegyalja) a barna erdőtalajok kevésbé kilúgzott típusai (Ramann-féle barna

erdőtalaj, csernozjom barna erdőtalaj) fordulnak elő. A Vitányi- rög savanyú kémhatású kristályos kőzetein savanyú, nem podzolos barna erdőtalaj jellemző.

A domborzati (medencehatás) és kőzettani (agyagos altalaj) okok következtében víztöbblettel rendelkező Hegyköz jellemző talaja a pszeudoglejes barna erdőtalaj. A talajtípus jellegzetessége a zöldesszürke glejes foltok megjelenése. Ezek a nagy agyagtartalmú B szintben előforduló pangóvíz következtében alakulnak ki, elsősorban a vasvegyületek redukálódásával.

A savanyú riolit alapkőzetű területek jellemző talajtípusa a közethatású talajok közé tartozó ranker. A legmeredekebb lejtőkön és a kifagyásos törmelékkel borított részekben viszonylag nagy területeket borít a legfejletlenebb talajtípusok közé tartozó köves sziklás váztalaj.

A TALAJ SZENNYEZÉSÉBEN SZEREPET JÁTSZÓ TÉNYEZŐK

Környezetvédelmi szempontból az állattartásnak fontos szerepe van, hiszen a tevékenység során keletkező melléktermékek (hígtrágya) erősen szennyezik környezetüket. A bel- és külterületi állattartás nagy hatással van a talajra, a felszínalatti és felszíni vizekre, a levegőre.

A települési környezet kialakítása során a talaj termékenységi tényezője fokozatosan háttérbe szorult. Nemcsak kémiai, hanem fizikai károsodása is jelentőssé vált. Az elmúlt évtizedekben országosan jellemzővé vált, hogy a potenciális szennyezőforrások és a bekövetkezett szennyezések száma folyamatosan emelkedett. A szennyezőhatások általában közvetlenül a talajon vagy a talajban elhelyezett forrásból származtak és csak ritkábban másodlagos (pl. légszennyezési) eredetűek.

A szennyezőhatások közül kiemelt problémát jelentenek a települési környezetben a szilárd és folyékony hulladékok nem megfelelő gyűjtéséből, ártalmatlanításából és a közlekedésből, az ipari környezetben az üzemek működése során keletkező szennyezésekből, továbbá a termelői hulladékok nem megfelelő tárolásából, ártalmatlanításából jelentkezők. A kistérségben a hulladék probléma még ma sem megoldott. A regionális hulladéklerakóhoz való csatlakozás után súlyos probléma, feladat lesz a feleslegessé vált lerakók rekultiválása.

A szennyvízleürítő helyek problémái sok helyen jelentkeznek, melyek a talajt és ezen keresztül a vizeket is szennyezik.

A Zöld Akció Egyesület által felmért illegális hulladéklerakókat – melyeket terepi munkánk során továbbiakkal egészítettünk ki – a mellékelt térkép és adatlapok tartalmazzák.

A közlekedésből eredő szennyezés (mely közvetve kerül a talajba) a térség forgalmának ismeretében vélhetően nem mutatna kiugró adatokat.

TERÜLETHASZNOSÍTÁS

Általánosan jellemző a jó környezeti és természeti állapot, a nagyfokú erdősültség, amely dominánsan eredeti, őshonos társulásokat jelent. Nagytáblás szántók

mindössze a peremeken, a célterület szélesebb völgyeiben, hegyláb felszínein fordul elő.

A települések közül kiemelhető Füzér, melynek területe a térség közel felét adja, ennek is 72%-a erdő.

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség előírásai a következők:

Vízvédelmi szempontból az alábbiak fontosságára hívjuk fel a figyelmet:

A településrendezés során, a településszerkezet minden nemű átalakítását, terület felhasználását úgy kell megtervezni, hogy annak végrehajtása során a környezeti elemek elszennyezése kizárható legyen.

A környezeti előírásokat is kielégítő normatív célkitűzések megfogalmazása során vízvédelmi szempontból többek között figyelembe kell venni a vízgazdálkodásról szóló módosított 1995. évi LVII. törvényben, a vízhasználatok, csapadékvíz elvezetés és – kezelés rendjét szabályozó 201/2001. (X.25.), 203/2001. (X.26.), 204/2001. (X.26.) Kormány rendeletekben foglalt előírásokat is, valamint a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000. (II.17.) Kormány rendelet előírásait is.

Az élő és talajvizek sem közvetve sem közvetlenül nem szennyezhetők.

A településfejlesztés során az esetlegesen még hiányzó közművek kiépítéséről gondoskodni kell. Az új rekonstrukciók során a közművek szükség szerinti átépítéséről gondoskodni kell.

Gondoskodni kell a rendezett csapadékvíz elvezetéséről-

Zajvédelmi szempontból figyelembe veendő követelmények:

A zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 8/2002. (III.22.) KöM-EüM. együttes rendelet 1-5. mellékletei tartalmazzák.

A módosított 12/1983. (V:12.) MT rendelet 4. §. (1) szerint „A zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a területrendezési tervekben érvényre kell juttatni. A környezetbe zajt illetve rezgést kibocsátó és zajtól illetve rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell tervezni, egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a zaj és rezgés ne haladja meg a megengedett zaj- illetve rezgésterhelési határértékeket.”

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

A területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezőanyag-kibocsátása, légszennyezettségre gyakorolt hatása a módosított 21/2001. (II.14.) számú Kormány rendelet előírásait teljesíti, környezetveszélyeztetést nem okoz.

A mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladék nyílttéri, valamint hagyományos energia termelő berendezésben történő égetése, a nem védett, illetve a helyi védelem alatt álló területeken a nádas és más vízinövények égetése, a tarlóégetés vonatkozásában is a módosított 21/2001. (II.14.) Kormány rendelet előírásai szerint kell eljárni.

Helyhez kötött diffúz légszennyező forrásnál az ingatlan tulajdonosa, kezelője, illetve használója köteles – a diffúz levegőterhelés elkerülése érdekében – az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodni a módosított 21/2001. (II.14.) Kormány rendelet 10. §-a értelmében.

A háztartásban kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék háztartási tüzelőberendezésben történő égetése külön engedély nélkül végezhető a 21/2001. (II.14.) Kormány rendelet 11.§-a értelmében.

Lakóterületen szagos, bűzös tevékenység nem folytatható, csak külterületen korszerű technológia mellett. Új létesítmények, technológiák telepítése esetén, valamint rendezési terv módosításánál vegyék figyelembe fenti jogszabály 5.§. szerinti, védőtávolságokra vonatkozó előírásokat.

Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató ipari és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely szükség szerint az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.

Az állattartást az Önkormányzat állattartási rendeletében kell részletesen szabályozni.

Hulladékgazdálkodási szempontból az alábbiak fontosságára hívjuk fel a figyelmet:

A településrendezési terv készítésénél figyelembe kell venni a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény és a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló módosított 98/2001. (IV.15.) Kormány rendelet előírásait:

A helyi környezetvédelmi rendelettervezetben javasoljuk szerepeltetni a következőket:

Tilos a hulladékok illegális lerakása és égetése.

Tilos a veszélyes hulladékot a kommunális hulladék közé juttatni.

A veszélyes hulladékok – melyek körét a módosított 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet 1.számú melléklete határozza meg – környezetszennyezést kizáró módon és szelektíven történő gyűjtéséről és ártalmatlanításáról a hulladék tulajdonosának (beleértve a lakosságot is) kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékok kezelésére való átadása esetén meg kell győződni az átvevő kezelésre vonatkozó jogosultságáról.

A 20/2001, (II.14.) számú Kormány rendeletben szabályozott tevékenységi kör megvalósítása előtt környezeti hatástanulmány készítendő.

2.)TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Az évezredes tájfejlődés során a magyar táj folyamatos **egységesülésen és léptékváltáson** megy keresztül. A **léptékváltás** és – talán épp ennek következtében – elsősorban az agrár társadalom átalakulása miatt a tájhasználat folyamatos változáson megy keresztül, ami a települések megtartó képességének gyengüléséhez vezethet.

Minden jel arra mutat, hogy a táj tovább homogenizálódik, ugyanakkor összetettsége a jövőben fokozódik. A környezet általános kezelhetőségének léptéke mára megnövekedett, melyet a **regionalizmus** gondolatának erősödése igazol. Ugyanakkor a táj fenntarthatóságának kulcsa a komplex, sokoldalú használat lehet. A **multifunkcionális táj** fogalma a vidékfejlesztés gondolatának megszületésével került be szakmai gyakorlatba.

A táji változások irányait számos új jelenség és elvárás is determinálja. A **turizmus napjainkban integrálódni látszik** a gazdaság minden szegmensébe, így ez mára elismert fejlesztési tényező.

A **környezetvédelem integrálása** még inkább csak jelszavakban épült be a mindennapi életbe, de a közeljövőben a pályázati rendszer miatt felerősödhet jelentősége. A jövő tája -éppen a léptékváltás miatt – fokozott szerepet kap az **értékmegőrzés** terén.

2.1.) Természetvédelmi területek

Füzérradvány község határában található védett területek és kategóriák:

a.)Országos védelem alatt álló terület

Füzérradvány község határában ilyen a **7/1975 számú OTvH határozattal** védetté nyilvánított **Füzérradványi Kastélypark Természetvédelmi Terület** országos jelentőségű védett természeti területe. A védelem alatt álló földrészletek helyrajzi számait a mellékelt listán tüntettük fel.

A védett területtel érintkező 300 m-es területsávot a „Zempléni Tájvédelmi Körzet és Térsége Területrendezési Terve” rendelkezéseinek megfelelően a védett terület védőövezetként kell kezelni.

Az **1996. évi LIII. tv. 23. § (1) bekezdésében** foglaltak alapján a **törvény erejénél fogva (ex- lege) védelem alatt áll** többek között **valamennyi forrás, láp, szikes tó, barlang, víznyelő és földvár**. A Füzérradvány közigazgatási területén a fenti képződmények (objektumok) közül fellelhetők **e bekezdés alapján országos jelentőségűnek minősülnek, bárminemű károsításuk tilos. A Zempléni Tájvédelmi Körzet** folyamatban lévő **bővítése** érinti a település külterületi földrészleteit. Az országos védelemre felterjesztett földrészletek helyrajzi számait a mellékelt lista tartalmazza.

b.)Natura 2000 területek:

Füzérradvány község közigazgatási területét a Natura 2000 hálózat két kategóriája közül az ún. **Különleges Madárvédelmi Területek (SPA)** érinti. Ezek a **275/2004. (X. 8.) kormányrendelet** alapján, annak **5. számú mellékletében** szereplő **„Zempléni-hegység” különleges madárvédelmi terület (SPA)**, részét képezik. Az SPA - terület – néhány, a belterülettel közvetlenül határos földrészlet kivételével – a település teljes külterületét lefedi.

c.) Nemzeti Ökológiai Hálózat (NÖH) elemei

Az Ökológiai Hálózat Füzérradvány községhatárának egészét lefedi, azt egyrészt ökológiai magterületként, másrészt védőövezetként (pufferzóna) tartja nyilván. A két kategória kiterjedését a mellékelt térképvázlat mutatja be.

d.) Természeti Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei az **1996. évi LIII. tv. 15.**

§-ában foglaltak alapján felmérték a község határában lévő ún. **természeti területeket**. Ezek természetközeli állapotokkal jellemezhető, főleg erdő és gyepterületek, melyek a település teljes külterületét lefedik. Az általuk érintett földterületek a mellékelt térképvázlaton, míg azok helyrajzi számaikat az ahhoz csatolt listán tüntettük fel. Kataszterük elkészült, feldolgozásuk és kihirdetésük folyamatban van. Ezeken a területeken nem kívánatos semmiféle olyan tevékenység, ami a tájképben, a természetes életközösségekben (növény- és állatvilágban) és élőhelyekben maradandó károsodást vagy átalakulást eredményezne.

e.) Érzékeny természeti területek (ÉTT vagy ESA)

A **2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet** 2. számú mellékletében foglaltak alapján Füzérradvány község határa a Zempléni-hegység kiemelten fontos ÉTT térsége által érintett terület. Az ÉTT a település teljes közigazgatási területét lefedi. Leírását a mellékletek mutatják be.

Az Érzékeny Természeti Területek rendszerének kijelölésének az a célja, hogy a természeti adottságokkal, a tájjal és a termelési hagyományokkal harmóniában lévő termelési módokat honosítson meg vagy élesszen fel természet- és tájvédelmi szempontból értékes területeken. Ezek megvalósításának anyagi fedezetét – pályázatok útján – jelentős források biztosítják, melyek elérésében, a pályázatok elkészítésében, és a folytatandó gazdálkodás előkészítésében- kidolgozásában a területileg illetékes természet- és tájvédelmi (szak)hatóság, vagyis a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – az ÉTT kihirdetése után – készséggel nyújt segítséget az ezen támogatásokat igénybe venni, környezet- és természetbarát gazdálkodást folytatni kívánó tulajdonosoknak vagy bérlőknek.

f.) Egyéb védettségi kategóriák és területek

Füzérradvány község határában ilyenekről nincs tudomásunk.

A települési környezetvédelmi programhoz és településrendezési tervhez a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a fentieken kívül az alábbi kiegészítő információkat és javaslatokat adja:

- A készülő tervek megfelelő tervrészeibe be kell építeni a természet, az erdő és vad védelemről szóló jogszabályokat (az **1996. évi LIII., LIV., illetve LV. törvényeket**), valamint a tájvédelmi kormányrendeletet (a **166/1999. (XI. 19.) kormányrendeletet**) azzal a megjegyzéssel, hogy azok előírásait mindenkor be kell tartani.

- **A program készítése és az abban foglaltak estleges későbbi kivitelezése során figyelembe kell venni és be kell tartani a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés 66/1999. (VI. 24.) Kgy. számú határozatával elfogadott és 13/1999. (VII. 9.) Kgy. számú rendeletével jóváhagyott „A Zempléni Tájvédelmi Körzet és Térsége Területrendezési Terve” célkitűzéseit és szabályozásait.** (Ebből a dokumentumból a tervezési terület minden érintett települési önkormányzatának rendelkeznie kell egy példánnyal!) **Kérjük ennek Füzérradványra vonatkozó szakaszait átemelni a település környezetvédelmi programjába.**

- A különféle védettségi kategóriákba eső, egymást jobbra átfedő területeken (a védett és védelemre tervezett területeken a Természeti Területeken, a NÖH területein valamint az ÉTT és SPA- területeken) Igazgatóságunk nem tart kívánatosnak, ennél fogva nem is támogat jelentős fejlesztéseket, kiváltképp nem ún. zöldmezős beruházásokat.

- A községhatár természetvédelmi szempontból igen értékes élőhelyeit nem szabad felszabdalni (utakkal, vagy egyéb nyomvonalas létesítményekkel, épületekkel, stb.) művelési áruk megváltoztatása nem kívánatos, sőt, természetvédelmi szempontból ellenjavallt (pl. értékes gyepek erdősítése. Ugyancsak fontos a hagyományos terület- és tájhasználat fenntartása, valamint a településszerkezet megóvása.

- Rendkívül fontos feladatnak tartjuk a település közigazgatási területén áthaladó állandó és időszakos vízfolyások megóvását. Ezek fontos ökológiai folyosók, amelyek összeköttetést teremtenek a hegységben és annak előterében található élőhelyek között. Azok „szabályozása”, vagyis vonalvezetésének megváltoztatása, medrének burkolása tilos, az azt kísérő növényzet károsítása, eltávolítása-magában a mederben esetlegesen kinőtt cserjéken és fákön kívül - nem kívánatos, és természetvédelmi szempontból ellenjavallt.

- Javasoljuk a település közigazgatási területén található természeti értékek felmérését, azokról egy ún. természeti értékleltár készítését.

Kijelentjük, hogy a védendő területek, és környezetük, természetes életközösségeik, a tájkép, valamint az élő vízfolyások és az azokat kísérő ökológiai (zöld) folyosók állapotát a vonatkozó jogszabályokban (a fent említett **1996. évi LIII. törvény** és a **166/1999. (XI. 19.) kormányrendeletben**) biztosított jogköreink alapján minden körülmények között fenn kívánjuk tartani. Javaslatainkat a magyar táj- és természetvédelem érdekei sértetlenségének biztosítására tettük.

Ugyanezt a tájékoztatást-adatszolgáltatást kérjük felhasználni Füzérradvány község Településrendezési Tervének készítéséhez.

Kérjük, hogy az Önök részére postázott anyagot bocsássák a község rendezési tervének készítésével megbízott tervező cég rendelkezésére. Segítő közreműködésüket előre is köszönjük.

Ezáltal Igazgatóságunk – megkeresés nélkül is – eleget tett az **1997. évi LXXVIII. törvény 9. § (2) b) pontjában** foglaltaknak. A Településrendezési Terv elkészült példányát az **1997. évi LXXVIII. törvény 9. § (3) pontjában** foglaltaknak megfelelően meg kell küldeni Igazgatóságunkra véleményeztetés céljából.

Füzérradvány védett

2004. 10. 28.

Községhatár:

Füzérradvány

Helyrajzi szám	Művelési ág	Tulaj ter.	Érték	FV ter.	Tulajdonos	Tulajdoni arány
1/	Kivett vízmosás	2,0337	0,00		Füzérradvány	1/1
2/a	Erdő	1,2900	3,61		BEFAG, Miskolc	1/1
2/b	Kivett sporttelep	0,4332	0,00		BEFAG, Miskolc	1/1
2/c	Gyep	6,1239	116,97		BEFAG, Miskolc	1/1
2/d	Kivett út	0,9176	0,00		BEFAG, Miskolc	1/1
2/f	Erdő	5,5137	15,44		BEFAG, Miskolc	1/1
2/g	Kivett tó	1,0523	0,00		BEFAG, Miskolc	1/1
2/h	Erdő	24,6463	69,01		BEFAG, Miskolc	1/1
2/j	Gyep	6,2984	120,30		BEFAG, Miskolc	1/1
2/k	Gyep	2,8812	55,03		BEFAG, Miskolc	1/1
2/l	Erdő	3,5578	9,96		BEFAG, Miskolc	1/1
010/	Erdő	2,7867	7,80		Rákóczi MGTSz, Pálháza	1/1
011/	Erdő	17,7850	49,80		BEFAG, Miskolc	1/1
012/	Erdő	10,5981	29,67		Rákóczi MGTSz, Pálháza	1/1
047/1	Erdő	0,4786	0,49		BNP Ig.	1/1
047/3	Erdő	0,2814	1,36		BNP Ig.	1/1
083/1a	Gyep	0,3862	4,83		BEFAG, Miskolc	1/1
083/1b	Erdő	4,6107	12,91		BEFAG, Miskolc	1/1
083/1c	Kivett út	0,2888	0,00		BEFAG, Miskolc	1/1
083/1d	Erdő	1,4707	4,12		BEFAG, Miskolc	1/1
083/1f	Erdő	4,6236	12,95		BEFAG, Miskolc	1/1
083/1g	Gyep	1,0231	12,79		BEFAG, Miskolc	1/1
083/2	Kivett	0,4950	0,00		Rákóczi MGTSz, Pálháza	1/1
085/1a	Erdő	0,6009	1,68		BEFAG, Miskolc	1 1/1
085/1b	Erdő	22,9268	64,20		BEFAG, Miskolc	1/1
085/1c	Kivett út	0,5254	0,00		BEFAG, Miskolc	1/1
085/1d	Erdő	15,7358	44,06		BEFAG, Miskolc	1/1
085/2	Kivett épület	0,0329	0,00		Magán	1/1
247/	Kivett park	15,1038	0,00		Műemlékek Állami Gondnoksága Bp.	1/1

Összesen: 154,5016 636,98

Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/2
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/3
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/4A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/4B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/4C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/5
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	013	/6
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	014	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	015	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	016	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/D
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/F
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/G
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/H
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/J
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/K
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	017	/L
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	019	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	021	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/10B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/11B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/14B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/15
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/16
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/17B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/18B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/19B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/20B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/21B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/22B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/24B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/25
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/4A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/4B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/4C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/4D
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/6B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/6C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/7B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/8B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	034	/9B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	035	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	036	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	038	/2

Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	038	/3
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	038	/4
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	038	/5
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	038	/6
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	039	/1
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	039	/2
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	040	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	041	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	042	/A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	042	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	043	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	044	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	045	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	046	/1
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	046	/5B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	047	/1
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	047	/2
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	047	/3
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	048	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	049	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	050	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/D
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/F
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/G
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	051	/H
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	052	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	053	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	054	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	055	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	055	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	056	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	057	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	058	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	059	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	06	/1
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	06	/2
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	060	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	061	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	062	/2
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	062	/3
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	062	/5
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	062	/7A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	062	/7B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	07	
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	08	/A
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	08	/B
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	08	/C
Zempléni TK bővítés	Füzérradvány	09	

Zemplén-hegység SPA terület
Füzérradvány

010, 011, 012, 013/2, 013/3, 013/4a, 013/4b, 013/4c, 013/5, 013/6, 014, 015, 016, 017a, 017b, 017c, 017d, 017f, 017g, 017h, 017j, 017k, 017l, 018, 019, 020, 021, 022/1, 022/2a, 022/2b, 023/2, 023/3, 023/5, 023/6, 023/7, 023/8, 023/9, 024, 025/1, 025/10a, 025/10b, 025/10c, 025/10d, 025/11a, 025/11b, 025/12, 025/2, 025/3, 025/4, 025/7, 025/8, 026, 027, 028, 029, 030, 031a, 031b, 031c, 032, 033, 034/10a, 034/10b, 034/11a, 034/11b, 034/12, 034/13, 034/14a, 034/14b, 034/15, 034/16, 034/17a, 034/17b, 034/18a, 034/18b, 034/19a, 034/19b, 034/2, 034/20a, 034/20b, 034/21a, 034/21b, 034/22a, 034/22b, 034/23, 034/24a, 034/24b, 034/25, 034/4a, 034/4b, 034/4c, 034/4d, 034/6a, 034/6b, 034/6c, 034/6d, 034/7a, 034/7b, 034/8a, 034/8b, 034/9a, 034/9b, 035, 036, 038/2, 038/3, 038/4, 038/5, 038/6, 039/1, 039/2, 04, 040, 041, 042a, 042b, 043, 044, 045, 046/1, 046/3, 046/3, 046/4, 046/5a, 046/5b, 047/1, 047/2, 047/3, 048a, 048b, 049, 05, 050, 051a, 051b, 051c, 051d, 051f, 051g, 051h, 052, 053, 054a, 054b, 055, 056, 057, 058, 059, 06/1, 06/2, 060, 061, 062/2, 062/3, 062/4, 062/5, 062/7a, 062/7b, 062/8, 062/9, 063, 064, 065, 066, 067a, 067b, 068, 069/1, 069/2, 07, 070, 071, 072, 073/1a, 073/1b, 073/2, 073/3, 073/4, 074/1, 074/10, 074/12, 074/13, 074/14, 074/15, 074/16, 074/17a, 074/17b, 074/18, 074/19, 074/2, 074/20, 074/21, 074/22, 074/23, 074/24, 074/25, 074/26, 074/27, 074/28, 074/3, 074/30, 074/31, 074/33, 074/34a, 074/34b, 074/34c, 074/34d, 074/35, 074/36, 074/4, 074/5, 074/6, 074/7, 074/8, 074/9, 075, 076/1, 076/2, 076/3a, 076/3b, 076/4, 076/5, 076/6, 076/7, 076/8, 077, 078, 079/1a, 079/1b, 079/2, 080, 081/1, 081/10, 081/11, 081/12, 081/13, 081/14, 081/15, 081/16, 081/17, 081/18, 081/19, 081/2, 081/20, 081/21, 081/22, 081/23, 081/3, 081/4, 081/5, 081/6, 081/7, 081/8, 081/9, 082, 083/1a, 083/1b, 083/1c, 083/1d, 083/1f, 083/1g, 083/2, 084/1, 084/2, 085/1a, 085/1b, 085/1c, 085/1d, 085/2, 08a, 08b, 08c, 09

Pótlap a „TERMÉSZETI TERÜLETEK ADATFELVÉTELI LAPJÁ”- hoz												
A térképlap és a terület azonosítója					0			0				
Művelési ág kódja: gyeper – 2 (legelő – 2 1, rét – 2 2), nádas – 6, erdő – 8, kivett - 9												
Település	Hrsz/alrészlet					Művelési ág kódja			Láp	Szik	Erdőtag/részlet	
Füzérradvány	0	4				9		közút				
Füzérradvány	0	5				9		közút				
Füzérradvány	0	6	/	1		8						
Füzérradvány	0	6	/	2		9		karám				
Füzérradvány	0	7				9		major				
Füzérradvány	0	8	/		A	2						
Füzérradvány	0	8	/		C	2						
Füzérradvány	0	8	/		B	9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	9				9		közút				
Füzérradvány	0	13	/	2		8						
Füzérradvány	0	13	/	3		9		anyagbánya				
Füzérradvány	0	13	/	4	A	8						
Füzérradvány	0	13	/	4	C	8						
Füzérradvány	0	13	/	4	B	9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	13	/	5		9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	13	/	6		9		tévé antenna				
Füzérradvány	0	14				2						
Füzérradvány	0	15				9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	16				9		vízmosás				
Füzérradvány	0	17	/		J	2						
Füzérradvány	0	17	/		B	2						
Füzérradvány	0	17	/		G	2						
Füzérradvány	0	17	/		D	2						
Füzérradvány	0	17	/		K	2						
Füzérradvány	0	17	/		A	8						
Füzérradvány	0	17	/		H	8						
Füzérradvány	0	17	/		F	8						
Füzérradvány	0	17	/		L	9						
Füzérradvány	0	17	/		C	8		saját használatú út				
Füzérradvány	0	19				9						
Füzérradvány	0	21				2		árok				
Füzérradvány	0	22	/	1		8						
Füzérradvány	0	22	/	2	B	2						
Füzérradvány	0	23	/	2		9						
Füzérradvány	0	23	/	3		9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	24				2		országos közút				
Füzérradvány	0	25	/	5	C	2						
Füzérradvány	0	25	/	5	A	8						
Füzérradvány	0	25	/	5	F	9						
Füzérradvány	0	25	/	5	D	9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	26				9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	28				9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	30				9		saját használatú út				
Füzérradvány	0	31	/		A	8						
Füzérradvány	0	31	/		C	9		vízmosás				
Füzérradvány	0	32				9		országos közút				
Füzérradvány	0	33				9		közút				

Füzérradvány	0	34	/	4	A		5					
Füzérradvány	0	34	/	4	B		9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	34	/	4	D		9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	34	/	6	C		9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	34	/	6	C		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	7	B		9		árok			
Füzérradvány	0	34	/	8	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	9	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	10	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	11	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	14	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	15			9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	34	/	16			9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	34	/	17	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	18	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	19	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	20	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	21	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	22	B		2	2				
Füzérradvány	0	34	/	24	B		8					
Füzérradvány	0	34	/	25			9		vízmosás			
Füzérradvány	0	35					9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	36					9		közút			
Füzérradvány	0	38	/	2			2	1				
Füzérradvány	0	38	/	3			2	1				
Füzérradvány	0	38	/	4			2	1				
Füzérradvány	0	38	/	5			2	1				
Füzérradvány	0	38	/	6			2	1				
Füzérradvány	0	39	/	1			9		patak			
Füzérradvány	0	39	/	2			9		patak			
Füzérradvány	0	40					2	1				
Füzérradvány	0	41					9		patak Bózsza			
Füzérradvány	0	42	/		A		2	2				
Füzérradvány	0	42	/		B		8					
Füzérradvány	0	43					9		patak			
Füzérradvány	0	44					9		épület és udvar			
Füzérradvány	0	45					9		közút			
Füzérradvány	0	46	/	1			9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	46	/	5	B		9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	47	/	1			8					
Füzérradvány	0	47	/	2			9		közút			
Füzérradvány	0	47	/	3			8					
Füzérradvány	0	48	/		B		2	2				
Füzérradvány	0	49					9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	50					9		közpark			
Füzérradvány	0	51	/		G		2	2				
Füzérradvány	0	51	/		C		2	2				
Füzérradvány	0	51	/		F		2	2				
Füzérradvány	0	51	/		D		2	2				
Füzérradvány	0	51	/		B		5					
Füzérradvány	0	51	/		H		8					
Füzérradvány	0	52					9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	53					9		vízmosás			
Füzérradvány	0	54	/		B		2	2				
Füzérradvány	0	55					2	2				
Füzérradvány	0	55					2	2				
Füzérradvány	0	56					9		patak			

Füzérradvány	0	57					2	2				
Füzérradvány	0	58					9		patak			
Füzérradvány	0	59					2	2				
Füzérradvány	0	60					2	2				
Füzérradvány	0	61					9		patak			
Füzérradvány	0	62	/	2			9		tanya			
Füzérradvány	0	62	/	3			2	2				
Füzérradvány	0	62	/	5			8					
Füzérradvány	0	62	/	7	A		2	2				
Füzérradvány	0	62	/	7	B		9		saját használatú út			
Füzérradvány	0	64					9		közút			
Füzérradvány	0	66					9		patak			
Füzérradvány	0	67	/		B		9		árok			
Füzérradvány	0	70					9		vízmosás			
Füzérradvány	0	72					9		közút			
Füzérradvány	0	73	/	1	B		9		vízmosás			
Füzérradvány	0	73	/	4			2	2				
Füzérradvány	0	74	/	7			9		lakóház udvar			
Füzérradvány	0	74	/	8			9		tanya			
Füzérradvány	0	74	/	9			9		udvar			
Füzérradvány	0	74	/	10			9		lakóház udvar			
Füzérradvány	0	74	/	12			9		lakóház udvar			
Füzérradvány	0	74	/	13			9		közút			
Füzérradvány	0	74	/	16			9		közút			
Füzérradvány	0	74	/	17	A		2	2				
Füzérradvány	0	74	/	22			9		temető			
Füzérradvány	0	74	/	30			9		közút			
Füzérradvány	0	74	/	31			9		beépített terület			
Füzérradvány	0	74	/	33			9		gazdasági épület és udvar			
Füzérradvány	0	74	/	34	B		9					
Füzérradvány	0	74	/	34	A		9		gazdasági épület és udvar			
Füzérradvány	0	74	/	34	D		9		beépítetlen terület			
Füzérradvány	0	74		34	C		9		épület és udvar			
Füzérradvány	0	74		35			9		lakóház udvar			
Füzérradvány	0	74	/	36			9		udvar			
Füzérradvány	0	75					9		közút			
Füzérradvány	0	76	/	2			9		lakóház udvar			
Füzérradvány	0	77					9		közút			
Füzérradvány	0	78					9		közút			
Füzérradvány	0	79	/	1	B		2	2				
Füzérradvány	0	79	/	1	A		5					
Füzérradvány	0	80					9		patak			
Füzérradvány	0	81	/	1			2	1				
Füzérradvány	0	81	/	2			2	2				
Füzérradvány	0	81	/	4			2	2				
Füzérradvány	0	81	/	12			2	2				
Füzérradvány	0	81	/	14			2	2				
Füzérradvány	0	81	/	22			2	2				
Füzérradvány	0	81	/	23			2	2				
Füzérradvány	0	84	/	1			2	1				
Füzérradvány	0	84	/	2			2	1				
Füzérradvány	0	2000					9		saját használatú út			

g.)ESA terület megnevezése és elhelyezkedése

Zempléni – hegység

A terület Borsod-Abaúj-Zemplén megye észak-keleti részén helyezkedik el. Földrajzilag a Központi Zemplén, Abaúj-hegyalja, Szerencsi-dombság, Hegyalja, Hegyközi-dombság és a Vitányi rögök, kistájak alkotják.

A terület határai ÉK-en Sátoraljaújhelytől a 37-es főközlekedési útvonal, a Legyesbénye Lúci-legelőt határoló alsóbbrendű aszfaltozott útig, amely a határt képezi Legyesbénye községig. Innen folytatólagosan a Legyesbényét Megyaszóval összekötő út a Kaptár-tanya leágazásáig. A Kaptár, Ingvár, Nagy-répás dombok határai, ahol a mezőgazdasági területekkel találkozik, a mesterségesen kialakított halastóig. A további határt a tó természetes szegélye adja az ún. Borjú-völgyi útig, majd be Monokig.

A Monokot Goloppal összekötő úttal folytatódik a Szerencs Hidasnémetit összekötő vasútvonalig. A továbbiakban egészen Zsujta vasútállomásig a vasútvonal tekinthető határnak a nyugati oldalon. Zsujta vasútállomástól a Gönc Felsőkéked útvonal, a határig pedig a faluból kivezető földút. A terület északi határát az országhatár képezi.

Földhasználat

A terület jelentős része erdővel borított, ahol a fahasználati és állomány nevelési módok minden típusával találkozhatunk. Sajnos a korosztályi viszonyok alakulása nem a legkedvezőbb képet mutatja. Hegyalján és a hegység nyugati peremén intenzív és extenzív szőlő- és gyümölcsültetvények találhatók, valamint a szántóföldi növénytermesztés a meghatározó. Ezen területek vetésszerkezete hasonló az országos átlaghoz. A hegyek közé ékelődő völgyekben is hasonló a gazdálkodás jellege, de nagyobb a legelőterületek aránya. A hegyvidéken, a nagyobb medencékben, valamint a hegylábakon található legelők nem hasznosítottak, vagy az a néhány, amit legeltetnek alulhasznosított. A kaszálók jelentős részét nem használják. Az így felszabadult területeken jelentős erdősítéseket hajtanak végre a tulajdonosok. Ezek a folyamatok nem kedveznek az itt található növénytársulásoknak.

Természeti értékei

Növényzetének változatosságát a Pannóniai és a Kárpáti flóratartományok találkozása eredményezi sok védett és fokozottan védett fajjal. E társulásokhoz kapcsolódik sok ritka gerinctelen faj is.

A hegyvidéken az alpesi göte és foltos szalamandra jelentős populációval képviselteti magát. A hüllők közül a keresztes viperát érdemes kiemelni.

Madarak tekintetében kiemelkedő terület a Zemplén, hisz a fokozottan védett, és védett fajok száma és egyed száma hegyvidéki területek közül egyedüli az országban.

h.)Célkitűzések és támogatandó tevékenységek az ESA keretében

Erdős területen

- A fahasználatok térben, időben, valamint technikailag történő korlátozása
- Korosztályi viszonyok kedvező alakítása hosszú távon
- Odvas, harkályodvas fák kímélete, véghasznált területeken hagyásfák visszahagyása
- Egyes fajok esetében (pl. parlagi sas) a száz m. sugarú kör nagyobbitása
- Erdészeti feltáró utak nyomvonalainak felülvizsgálata, továbbiak építésének a megakadályozása

Gyepterületek

- A természetes és természet közeli élőhelyek fenntartása, megőrzése
- A hagyományos extenzív legeltetésen alapuló állattenyésztés újraindításának támogatása és piaci lehetőségek feltárása
- A kaszálórétek jelenlegi állapotának javítása, és a hosszú távú kezelés megoldása
- Égetések megakadályozása
- Nedves rétek állapotának fenntartása, állatvilágot, kiemelten a harist kímélő gazdálkodási módok engedélyezése
- További erdősítések és gyepteltörések megakadályozása

Gyümölcsösök, szántók

- Az intenzív gyümölcsösök mellett az extenzív, vagy fél intenzív kisterületű gyümölcsösök kialakításának támogatása a meglévő öreg gyümölcsösök, ilyen szisztéma szerinti kezelésének, felújításának támogatása (célfajok, pl. füles kuvik, fülemüle)
- A hegyvidék peremterületein a közepes és kisparcellás, változatos növénykultúrájú, alacsony vegyszer felhasználású agrokultúras rendszerek támogatása
- A felhagyott teraszos szőlőterületek állapotának szinten tartása, újraművelésük megakadályozása (cél: a társulások megőrzése, visszatelepülési folyamatok vizsgálata, fajok: erdei pacsirta, kövirigó)

i.)A belterület zöldfelületei és a csatlakozó zártkertek

A füzérradványi kastélypark 1975 óta országos jelentőségű természetvédelmi terület.

A kastélypark – a kastéllyal együtt – kiemelt műemléki oltalom alatt is áll. Eredeti terület nagysága 84,5 hektár volt, ezzel az ország második legnagyobb kiterjedésű parkja volt. Jelenleg történeti kertként is nyilvántartott parkunk.

A park egykori kialakítása példaszerű volt. Eleinte az itteni erdőterület vadászterületként funkcionált, vadaskertként alakították ki. A park intenzív fejlesztésének kezdete a kastély építésének idejére tehető. A park kialakításához sok Önövényre volt szükség, melynek egy részét saját faiskolában termelték meg

(területe 2 kat. hold volt). A kertészetnek külön melegeháza volt, ahol az egynyári és évelő növényeket szaporították és nemesítették. A parkban dolgozók létszáma évszaktól függően 30-100 fő között váltakozott.

A kastély luxusszállodává alakítása után 1937-től kezdődött meg a park intenzív használata: sportpályákat, strandot alakítottak ki, illetve intenzív vadásztatás, a halastóban haltenyésztés is folyt.

Kultúrtörténeti, illetve tájképi értéket képvisel a kastélypark bejáratához vezető út melletti fenyő fasor.

A temetőkert kissé rendezetlen, a vilypusztai temető pedig teljesen elhanyagolt.

A falu képének megőrzése érdekében nagyon fontos, hogy a belterülethez északon kapcsolódó zártkertek, - a szőlőallyai kertek – ne épülhessenek be. Szerencsés az volna, ha feléledne a szőlőművelés a faluban és a gyümölcsösöket is újra telepítenék, de különösen a Kis-hegy mai formájában is nagyon kedves-bájos látvány, megőrzése tájképi jelentőségű.

j.)A táj átalakulásának általános tendenciái

Üresen álló hagyományos építésű lakóházak pusztulásával helyüket tájbontó és uniform épületek veszik át.

-Mezőgazdasági területek parlaggá válása, a hagyományos extenzív szőlők és gyümölcsösök pusztulása, a művelésükhöz kapcsolódó kultúra és tapasztalat eltűnése.

-A korábbi heterogén kis és középparcellás, a termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodó rendszereket homogenizálták, nagytáblákká alakították. A fa és cserjesorok kivágásra kerültek, a gyepeket, árkokat, holtágakat egybeszántották. Eltűnt a táj természetes tagoltsága, a nagytáblákban heterogén adottságú területeket egyesítettek.

-A kivágott fasorok, felszántott gyepek és nedves területek nagyon fontos szerepet tölthetnek be a szántóföldek mikroklimájának szabályozásában. Ezek eltűnésével a mikro és mezoklíma kiegyenlítetlenebbé vált, csökkent a területek vízmegtartó képessége, gyakoribbak és erősebbek lettek az agrárkárok (aszály, fagy, szél stb.)

k.)A tájgazdálkodás lehetőségei

Habár Füzérradvány közigazgatási területének természeti adottságai nem kedvezőek a mezőgazdasági termelés számára, a mezőgazdaság jelentős szerepet játszik a település lakóinak megélhetésében. A mezőgazdasági és vidékfejlesztési programok a jövőben is jelentős mértékben járulhatnak hozzá a település fejlődéséhez. Ehhez azonban a jelenlegi területhasználati szerkezet jelentős átalakítása szükséges.

A területhasználat-változások, elsődleges célja a környezet-, természet- és tájvédelmi célok integrálása a mezőgazdasági tevékenységbe, valamint a vidéki térségek fejlődésének előmozdítása. Ennek során a következőknek kell megvalósulnia:

- Egyrészt a hatékony gazdasági termelés érdekében elengedhetetlen, hogy a település közigazgatási területének minden részén a természeti és táji adottságokon alapuló területhasználati struktúra alakuljon ki.
- Másrészt a fenntartható területhasználat biztosítása és a helyi lakosság életminőségének javítása érdekében fontos, hogy az új területhasználati struktúra messzemenően figyelembe vegye a természet-, táj- és környezetvédelmi szempontokat.
- A vidékfejlesztés érdekében feltétlenül szükség van a mezőgazdaság termelési szerkezetének diverzifikálása is, mivel a jelenleg vezető szerepet játszó gabonatermesztés az Európai Unióhoz való csatlakozásunk után nagy valószínűséggel nem tud ennyi embert eltartani, mint amennyien jelenleg szeretnének megélni belőle.
- A „sokfunkciós mezőgazdaság” kialakítása a turizmus alapját jelentő táj, valamint a vidéki értékek, életstílusok, kulturális javak, és más, a közösség számára szükséges szociális feladatok megőrzésén keresztül hozzájárulhat a vidéki térség fejlődéséhez.

A fentebb megfogalmazott célok megvalósítását célozza a 2000. január elsejei hatállyal életbelépett Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program, amelynek bevezetésével lehetővé vált a környezet-, a természet- és a tájvédelmet szolgáló mezőgazdasági tevékenységek pénzügyi támogatása. (1. sz. melléklet)

Mivel ezek a tendenciák egybeesnek az Európai Unió mezőgazdasági és vidékfejlesztési politikájának prioritásaival, a természetkímélő földhasználat támogatására az EU-hoz való csatlakozásunkat megelőzően a SAPARD-támogatások, majd a csatlakozást követően a szervezet Strukturális Alapjainak kifizetései is lehetőséget nyújtanak (2.sz. melléklet)

Az egyes célprogramok célterületeinek pontos kijelölésére és a programokban való részvétel lehetőségeinek részletes vizsgálatára a pályázati feltételek közzétételét követően szükséges sort keríteni. A vizsgálatokra az agrár-környezetgazdálkodási alapprogram keretében pénzügyi támogatás igényelhető.

Füzérradvány területén javasolt területhasználat-változások – az Agrár-környezetvédelmi Programok támogatásainak célterületei

A célprogram támogatásai igénybe vehetők a szántó művelési ágból kikerülő területek gyepesítésére vagy erdősítésére. Ennek megfelelően a potenciális célterületek a kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek és a talajerózió-veszélyes területek, a természetvédelmi oltalom alatt álló területek, valamint azok védőzónái és a kialakításra kerülő Nemzeti Ökológiai Hálózat részterületei.

- **Kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek**

Füzérradvány közigazgatási területe igen kedvezőtlen agroökológiai potenciállal rendelkezik. A külterületi szántóföldek összterületre számított átlagos aranykorona értéke 12,7, 86,5 %-uk tartozik egy hektárra számított átlagos aranykorona értéke

alapján a 3-6-os minőségi osztályba ($< 17,4$ AK/ha). A rossz termőhelyi adottságokat szépen jelzi, hogy ezeknek a szántóknak a jelentős része már évek óta felhagyott parlag. A 17 AK/ha átlagos aranykorona értéknél rosszabb minőségű szántóterületeknek a gyepesítésére és erdősítésére igénybe vehetők támogatások.

- **Talajerózió-veszélyes területek**

A Korom-hegy hegylábi területein és a nagyobb patakok oldallejtőin vannak olyan lejtős területnek minősülő részek (lejtőszög $>20\%$), amelyeken szántóföldi művelést folytatnak. Ezeket a területeket a jelentős mértékű talajerózió miatt a szántóföldi művelésből gyep, vagy erdő művelési ágba szükséges venni.

A Korom-hegy hegylábi területein és a Kis-hegyen a szőlőültetvények egy része szintén 20% -nál meredekebb lejtőkön van. Mivel azonban a meredek lejtők a legjobb feltételeket biztosítják a minőségi szőlőtermesztésre, ezeken a területeken nem művelési ág változtatásra, hanem a talajeróziót csökkentő technológiák alkalmazására van szükség. Sajnos ezeknek a szőlőknek a jelentős részét – részben a művelés nehézségei miatt – már korábban felhagyták.

- **Természetvédelmi oltalom alatt álló területek védőzónái**

A térség Megyei Közgyűlés által elfogadott Területrendezési Terve szerint a Füzérradványi Kastélypark Természetvédelmi Terület körül 300 m-es védőzóna kijelölése szükséges. Az érvényben lévő terv alapján az ezen a sávon belül eső intenzív művelésű szántók extenzív kezelésbe vétele, gyepesítése és erdősítése az Agrár-környezetvédelmi Programok által érintett területek közé tartozik, így ezekre a művelési ág-változtatásokra is igénybe vehetők a támogatások.

- **Nemzeti Ökológiai Hálózat által érintett területek**

A Nemzeti Ökológiai Hálózat tervezete szerint Füzérradvány közigazgatási területének É-i fele mozaikos természetes és természetközeli állapotú élőhely komplexnek minősül, a Hálózat kialakítása nem tesz szükségessé további művelési ág változtatást.

A területhasználattal kapcsolatos egyéb célok és feladatok Füzérradvány közigazgatási területén

- **Változatosabb művelési ág megoszlás kialakítása és változatosabb vetésszerkezet alkalmazása**

A mezőgazdaság termszerkezete jelenleg nagyon egysíkú, ami gazdasági szempontból nem feltétlenül előnyös. A kalászosok és a kukorica dominanciája miatt ugyanis a termelők

3.6.)Földtani és ásványtani jelentőségű területek a Magyar Geológiai Szolgálat adatközlése alapján

A település közigazgatási területén az Ásványvagyon Nyilvántartásban 05-08-103-5810 kódszámon Felső Korom hegy elnevezéssel kvarcit nyersanyagvagyon tartunk nyilván a Borsán Kft kezelésében, amelyre a Miskolci Bányakapitányság 9044/2001. számon állapította meg a Füzérradvány II. kvarcit védnevű bányatelket.

A tervkészítésbe a bányavállalkozó és a bányakapitányság bevonását szükségesnek tartjuk.

A települést érintően a HUMEX Kft Budapest rendelkezik koncessziós nemesfém kutatási engedéllyel, a tervkészítésbe a Kft bevonását szükségesnek tartjuk.

A települést érintő külszíni és mélyszinti bányászati tevékenység lehatárolását, építésföldtani és vízföldtani értékelését – tekintettel az eddig kialakult süllyedésekre (horpákra) is - a tervben szükségesnek tartjuk. (0507-372-1 kataszteri számú felszínmozgás.)

A település földtani felépítésének ismeretében felhívjuk a figyelmet arra, hogy a lejtős térszíneken, nagyobb földmunkával járó beavatkozások felszínmozgások kialakulásával járhatnak, ezért célszerű azokat geotechnikai szakvéleménnyel megalapozni.

A község közigazgatási területét érintik a „Füzérradvány II.-kvarcit” és a „Füzérkajata kaolin” védőnevű bányatelek, melyeknek jogosítottjai rendre a Borsán Bányászati, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (3525. Miskolc, Feszty Á. u. 113.) és a CS-KER ILLIT Bt. (3903. Bekecs, Honvéd u. 224..

A Bányakapitányság felhívja a figyelmet, hogy a bányászatról szól 1993. évi XLVIII. törvény értelmében a bányatelek határai közt fekvő ingatlant telekalakítás céljára megosztani, vagy azon építkezni az illetékes építésügyi hatóságnak, a bányavállalkozó hozzájárulásával adott engedélyével és az engedélyben megszabott feltételek megtartásával szabad. A bányavállalkozó az illetékes építésügyi hatóságtól kérheti azt, hogy a bányatelek határai közt fekvő építési telekre rendeljen el építési tilalmat vagy korlátozást.

A területrendezési tervekben, illetőleg a településrendezési eszközökben bányaművelés céljára fenntartott területen területfelhasználási, illetőleg építési korlátozásokat lehet életbe léptetni.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ban a „bánya” feltüntetése a külterület, illetve különleges területek fogalom meghatározásánál található. Ennek megfelelően szükséges a tervben a „Különleges Terület” című fejezetben a bányászati tevékenységgel érintett területek feltüntetése, tekintettel e tevékenységre vonatkozó különleges jogszabályi előírásokra.

3.)KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI JAVASLAT

Térszerkezeti kapcsolatok, közlekedés

A 3-as és a 37-es főutat Hidasnémeti és Sátoraljaújhely között, a szlovák határ közelében a 3719-es számú útról leágazó 37123-as bekötő úton érhető el a település.

Legnagyobb gond a műszaki infrastruktúra vonatkozásában az úthálózat és a tömegközlekedési hálózat szűk kapacitása. Az egész régió helyzetén javítani fog az M3-as autópálya továbbépülése, mert csökkentheti a határmentiségből adódó hátrányokat. Az országos közút Sátoraljaújhely és Pálháza között jó minőségű és jó paraméterekkel rendelkezik, de a Füzérradványba bekötő utak túl keskenyek, autóbusszal, teherautóval nehezen járhatók. A kastélyba vezető „fenyves állé” inkább reprezentatív célokat kellene, hogy szolgáljon, mint hogy valódi forgalmi szerepe legyen. A szomszédos településeket összekötő utak hiányoznak, a történelem során kialakult hálózat egyes elemei teljesen elhaltak. A község belső útjai mind nagyon keskenyek; a szabályozási szélesség 8-11 m, a burkolat sehol nem szélesebb 3,5 m-nél. A ma még üzemelő bánya teherforgalma erősen zavarja a falu életét. A belső utakat szélesíteni is nehéz a beépítés rombolása nélkül. A turistaforgalomnak - sem a buszoknak, sem a személyautóval érkezőknek – nincs parkolási lehetőség.

A tömegközlekedés nehézkes, kevés járat van, az utazási idő hosszú. A szolgáltatás színvonala az idegenforgalom szempontjából nem kielégítő, és pont azok a rétegek eshetnek ki a látogatók sorából, akik egyébként szívesen veszik igénybe a belföldi üdülési lehetőségeket (fiatalok, nyugdíjasok, nagycsaládosok).

Vasút egyáltalán nincs, a korábbi kisvasút úgy tűnik, nem visszaállítható.

Külön kerékpárút jelenleg sehol a környéken nincs, de a régi kisvasút nyomvonalán tervezik az országos kerékpárút-hálózathoz kapcsolódóan egy önálló kerékpárút kialakítását Sátoraljaújhelyig.

a.)Forgalom nagysága

Személyforgalom

Gyalogos közlekedés

A településen a gyalogos közlekedés számára a szilárdburkolatú járdák kiépítésre kerültek. A gyalogos közlekedés minimális. A településközpontba koncentrálódik.

Kerékpáros közlekedés

A településen a kerékpáros közlekedés nem jellemző a domborzati viszonyok miatt. A belterületi utak kerékpáros forgalma minimális.

Személygépkocsi forgalom

A belterületi személyforgalom általában gépkocsival történik.

Tömegközlekedés, autóbusz forgalom

A tömegközlekedés a távolsági autóbusz-forgalomra korlátozódik a BORSOD VOLÁN távolsági járatokat.

Személyvonat forgalom

A vasúti közlekedés Sátoraljaújhelyről biztosított a 80 c vasúti fővonalon keresztül Miskolc, illetve Budapest irányába, illetve autóbusz járatokkal, vagy gépkocsival a 3708-as Km úton keresztül a 90 –es vasúti fővonalra is el lehet jutni Hidasnémeti állomásra. Közbenső, rirkán igénybevett vonal a Szerencs- Hidasnémeti 98-as vasúti mellékszárnyvonal nyújtotta közlekedési lehetőség.

Az ország legrégebbi kisvasútja idegenforgalmi céllal Pálháza és Kőkapu között közlekedik

Teherforgalom

Könnyű,-közepes tehergépjármű forgalom

A településben a könnyű -és közepes tehergépjármű forgalom minimális mértékű.

Mezőgazdasági gépjármű forgalom

A mezőgazdasági gépjárműforgalommal az úthálózat tervezésénél számolni kell. A főforgalmi irányok: földutak. A közlekedés biztonsága érdekében az utak burkolása indokolt.

Lassú járműforgalom

A településen a lassújármű forgalom nem jellemző.

A célforgalomban az erdőgazdasági áruszállítás a meghatározó. Nemzetközi és országos átmenő forgalom szintén jelentős.

b.)Úthálózati elemek

Meglévő és tervezett úthálózat

Gyorsforgalmi utak

Füzérradványhoz legközelebb az M30 számú autópálya fog kiépülni, ezáltal a település elérhetősége gyorsforgalmi útról 30 percen belül biztosítottá válik.

Főutak

A települést az ország vérkeringésébe a 37. számú főút kapcsolja be a 3719-as Km útra a 37123-as bekötőúton keresztül. Zsák jellegű település. Külterületi lakott helye Vilypuszta.

Útkeresztmetszetek vizsgálata:

Valamennyi útkeresztmetszetben, a legalább 12 m szélességű közökben elhelyezhetők a közművek. A közművezetékek általában kemény műanyag csövekből készülnek, s ezek védőtávolsága jóval kisebb, mint a beton és szilikát termékeké.

A lakóutak eléggé rendezettek, szabályozási szélességük változó 12- 16 m.

Általános probléma a felszíni vízelvezetés megoldatlansága.

Gyalogos közlekedés céljára a közlekedési utaknál javasolt járdahálózat vehető igénybe, illetve vegyes forgalmú útként használhatók a keskeny, szabálytalan közök. A járdák javasolt szélessége 1,50 m.

Az álló forgalom, azaz a parkolás általában telken belül biztosítható úgy a lakótelkek, mint a legtöbb intézmény területén. Néhány főként kereskedelmi intézmény pl. vendéglátó intézmény forgalmának parkolása az út menti leállósávon belül biztosítandó.

Parkolók kialakítása az alábbi helyeken szükséges

A turistaforgalom fogadására autós, és külön buszparkolót - a fordulásukat lehetővé tevő elrendezéssel – kell kialakítani. Az autóbuszok parkolását a település belterületén közterületen meg kell tiltani. A parkolókat a megfelelő infrastruktúrával - WC, információs táblák, információs iroda, esetleg büfé – el kell látni.

A tömegközlekedést a VOLÁN autóbuszjárataival biztosított.

A kerékpár forgalom jelenleg a közút és utcahálózaton belül bonyolódik. Az utak szabályozási szélessége nem mindenütt teszi lehetővé önálló kerékpár sáv kialakítását. Útpálya szélesítéssel kerékpárút kialakítását javasoljuk.

A kerékpáros turizmust a Zempléni hegység, a Mező-dűlő és a Hernád- völgy viszonylatában javasoljuk kiépíteni.

4.) KÖZMŰFEJLESZTÉSI JAVASLAT

a.)Ivóvíz ellátás

A község vezetékes ivóvíz ellátása kiépített.

A közüzemi vízvezeték hálózat hossza 9,8 km.

A közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma: 103.

2004-ben a közterületi kifolyók száma 2 db.

A nagyobb ivóvíz hálózat fejlesztések a közelmúltban lezajlottak.

A lakosságnak szolgáltatott víz 7000 m³.

A Hegyköz térségében a vízbeszerzés több vízbázisról történik. A stratégiai tartalékokat képező vízbázis területek kijelölése megtörtént.

A geológiai adottságok miatt a vízbázisok kevésbé sérülékenyek, mint pl. a Hegyköz térségében.

b.)Szennyvíz elvezetés

A szennyvízelvezetés megoldott.

A közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza 4,7 km

A közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma 73

A szennyvíztisztítás a szomszédos településen Pálházán történik,

A kistérségi rendszer a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és Tisztítási Megvalósítási Programról szóló, 163/2004. (V.21.) Korm. rendelettel módosított 25/2002. (II.27.) Korm. rendelet 2.d.) számú mellékletében, a 2000-10000 lakosegyenérték közötti terhelésű területek között D401/1. kóddal szerepel.

Az alábbiakat figyelembe kell venni:

A vízellátó rendszert az esetlegesen megnövekedő vízigényeket alapul véve felül kell vizsgálni és az esetleges rekonstrukciókat előirányozni, különös tekintettel az elosztóhálózat korára, amelyet a hálózati meghibásodások magas száma is jelez.

Az ellátás mennyiségi és minőségi biztonságának növelése érdekében az esetleges bővítéseknél a hálózatok körösítését javasoljuk.

A község ivóvízellátását biztosító vízvezeték-hálózat védősávjait a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően kell fenntartani.

A település szennyvízeinek helyi elszikkasztásos kezelése szigorúan tilos!

A települési szennyvízelvezető és –tisztító rendszer kialakításánál figyelembe kell venni :

- a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II.27.) Korm. rendelet, és az azt módosító 163/2004. (V.21.) Korm. rendelet,
- a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 26/2002. (II.27.) Korm. rendelet, és az azt módosító 164/2004. (V.21.) Korm. rendelet,
- a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Program végrehajtásával összefüggő nyilvántartásról és jelentési kötelezettségről szóló 27/2002. (II.27.) Korm. rendelet, és az azt módosító 165/2004. (V.21.) Korm. rendelet előírásait.

Felhagyott, üzemben kívüli kutakba a szennyvizek bevezetését szigorúan meg kell tiltani. Az egyedi szennyvízgyűjtők vízzáróságát felül kell vizsgálni, kifogásoltság esetén a szükséges műszaki intézkedéseket haladéktalanul elő kell irányozni.

A községben elválasztó rendszerű csatornahálózat építendő ki, azaz a szennyvíz, valamint a felszíni- és csapadék vizek külön hálózaton vezetendők.

Ipari szennyvíz keletkezésével járó tevékenység esetén kötelezővé kell tenni a szükséges előtisztító beépítését és üzemeltetését, amelyhez az Észak-magyarországi Vízügyi Felügyeletről vízjogi engedélyt kell kérni.

Tervezési területen végzett tevékenységek sem a felszíni, sem a felszín alatti vízkészletek vízminőségét nem veszélyeztethetik.

Tervezett új lakó- és ipari épületek csak a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)

8.§-ában, valamint az ezt módosító 36/2002. (III.7.) Korm. rendeletben meghatározott teljes közművesítettséggel irányozhatók elő. Egyedi vízellátó művek nem alakíthatók ki.

Az OTÉK 47.§. 6. pontjában előírtak figyelembevételével tiltást kell elrendelni.

c.)Ár- és belvíz védelem

A település az ár- és belvizek által nem veszélyeztetett.

A csapadékvizek elvezetése nyílt árkos. Az utak melletti vízelvezető árok karbantartása általában a közmunka programok keretein belül történik.

Fontos lenne a komplex vízrendezés megoldása. Gyakran a külterületek csapadékvizei a belterületet is károsítják.

A belterületek egyik jelentős problémája, hogy a külterületekről lemosódó hordalék beterít útburkolatokat, feltölt vízelvezető árkokat és műtárgyakat, ill. azokon keresztül a befogadó kisvízfolyások medrét és műtárgyait. Ez a feltöltődés lényegében tovább csökkenti a művek egyébként sem mindig elégséges vízátbocsátó képességét, és így kiöntéseket okoz.

Kiemelkedően fontos tehát, ahol erre lehetőség van, hogy kiépüljenek azok a hordalékfogó gátak (és vízmosáskötések), amelyek a hordalék visszatartását biztosítják. Ezeket a gátakat egyben úgy célszerű kiépíteni, hogy a gát mögötti tározóterek időszakos vízvisszatartással árvízcsúcs csökkentést / lefolyás szabályozást is biztosítsanak.

Ennek műszaki megoldása: a jellemzően kőgátak (betonba rakott terméskő vagy drótkosárba rakott vízépítési kő – gabion) gáttestébe átvezethető csövek épülnek be, amelyeken keresztül a vízszint emelkedésével egyre több víz folyik át az alvízi mederbe, de a tározóhatás miatt mindig kevesebb, mint amennyi lefolyyna ezek nélkül. E megoldás mellett a gátak csak időszakosan tároznak vizet, tehát állandó vízfelülettel nem lehet számolni.

A felfogott hordalék időszakos kitermelésével és elhelyezésével a hordalékfogók mindig hatékony állapotban tarthatók.

A domboldalak kisebb lejtésű, alsó sávjában való foghíj beépítések szóba jöhetnek, itt viszont a lejtőkről lefutó külvizek okozta károkkal kell számolni – megszüntetésükig.

A településen egyébként élő gyakorlat és törekvés az, hogy a hosszabb utcákat a rétegvonalak mentén telepítik. Vízgazdálkodási szempontból ez előnyökkel jár (egyéb szempontú előnyök mellett) ennek a gyakorlatnak a folytatását javasoljuk.

A vízfolyások mentén fenntartási sávok kialakítására van szükség. A partélétől számított legalább 6 m-es sávot kell szabadon (beépítetlenül) hagyni. A településben a jelenleginél lényegesen nagyobb medrekre lenne szükség, így a tervezett bővítés miatt, a jelenlegi partélétől számított mindkét oldali 8-8 m-es sávot kell szabadon tartani, a tilalmi sávokat fel kell tüntetni.

A vízfolyások, csatornák parti sávjainak megállapításánál a 46/1999. (III. 18.) Korm. rendeletben foglaltakat kell betartani.

A patakok part éleitől 6-6 m, az önkormányzati kezelésben lévő vízelvezető árkok part éleitől 2-2 m szélességű sávot kell szabadon hagyni a fenntartási munkálatok elvégzésére.

Az esetleges beépítéseket meg kell szüntetni ezen a parti sávon, mert a mederfenntartási munkákat megnehezíti vagy meggátolja, és emiatt a későbbiekben vízkárveszélyes helyzetet teremt, valamint a nagyvizek levonulásánál akadályt jelenthet.

A telekalakításra vonatkozó rendelkezések előírásai szerint a magas talajvízállású területeken nem lehet új telekosztásokat végezni.

Az új lakóingatlanok kiosztásának előfeltétele a terület csapadékvíz elvezetésének megoldása.

A vízkárveszélyes szakaszokra kárelhárítási tervet kell készíteni a 232/1996. (XII.26.) Kormányrendeletnek „a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól” megfelelően.

A fejlesztési munkák közé javasoljuk felvenni:

A patakok, valamint a csapadékvíz elvezető árok rendszeres karbantartását.

A község külvizek elleni védelmét hordalékfogókkal ellátott övárkokkal, valamint vízmosáskötéssel, ahol szükséges.

A csapadékvíz elvezetés teljes kiépítését, a meglévő rendszer felülvizsgálatát, karbantartását, helyreállítását.

A felszíni vízgazdálkodási előírások, követelmények érvényesítésére a településrendezési terv készítésénél az alábbiakban felsoroltakat tartjuk szükségesnek figyelembe venni:

A települést érintő vízfolyás(ok) mentén a 46/1999. (III.18.) Kormányrendeletben előírt parti sávokat biztosítani kell, az ezekre vonatkozó előírásokat pedig érvényesíteni.

Szükségesnek tartjuk a település csapadékvíz-elvezető hálózatának felülvizsgálatát és a csapadékvíz elvezetés egységes szemlélet szerinti megoldását a befogadóig. A vízfolyásba csak szennyezés mentes csapadékvíz vezethető.

Új építési övezet(ek) beépítése előtt szükségesnek tartjuk a terület közművesítésén túl a csapadékvíz-elvezetés oldását is.

A problémák abból is származtathatók, hogy a tulajdonviszonyok rendkívül szerteágazók. Egyes vízfolyások állami tulajdonban, mások társulati, illetve magán tulajdonban vannak.

A biztonságosabb megoldást az jelentené, ha a hordalékfogó gátak az időszakos vízviszataratással, illetve a tervezett mederrekonstruksiók elkészülnének.

d.)Gázellátás

A gázellátás biztosított.

A vezetékes gázfogyasztók száma 49

A háztartásoknak értékesített gáz mennyiség 57 000 m³

e.)Villamos energia ellátás

A villamos energia ellátás szabadvezetékes, a faluközpontban azonban hosszú távon javasoljuk a földkábelbe helyezést esztétikai megfontolásból.

A település közvilágítási helyzete kielégítő. A vezérlés alkonykapcsolással történik, kapaszkodó rendszerben. A fejlesztés során törekedni kell a lámpatestek egységesítésére, korszerűsítésére és az energiatakarékos izzók felszerelésére, az

útkategóriának megfelelő szabványban előírt megvilágítási értékek kielégítésére. Ezen munkálatokhoz megfelelő tanulmánytervek birtokában pályázati pénzek is igénybe vehetők. Az utak korszerűsítésénél az energiatakarékos lámpatesteket kell alkalmazni és a leszerelt lámpákkal ideiglenesen az elhanyagolt és nem megfelelő utcák világítása lámpasűrítéssel javítható. Különös tekintettel kell lenni a kijelölt gyalogátkelők és forgalmas csomópontok megfelelő megvilágítására.

Az ÉMÁSZ Rt-nél néhány éve bevezetett hangfrekvenciás körvezérléssel sikerült a napi csúcsidőszak fogyasztását kiegyenlíteni.

Hosszú távon fel kell készülni az alternatív energia használatára is. A napenergia, a hőszivattyú alkalmazásának hiánya, hogy nálunk még nem kap elegendő támogatást az alternatív energia használat.

f.) Hírközlés

A vezetékes telefonhálózatot a 90-es években korszerűsítették. 10 éves távlati fejlesztési igényeket a hálózat kapacitása fedezi. ISDN vonal létesítése szükséges.

V.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI
HATÁSTANULMÁNY

FÜZÁRRADVÁNY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

A 2001. évi LXIV. örökségvédelmi törvény és annak végrehajtásáról szóló 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendeletelőírja az örökségvédelmi hatástanulmány készítésének kötelezettségét

A hatástanulmány feladata:

1. Biztosítani, hogy a kulturális örökség a tervezett változtatás után
 - a) fennmaradjon,
 - b) jóvátehetetlen kárt ne szenvedjen,
 - c) továbbélési feltételei biztosítva legyenek,
 - d) megnyilvánulásának egysége, hitelessége, esztétikai minősége, méltó környezete kárt ne szenvedjen,
 - e) használati, fenntartási feltételi javuljanak,
 - f) a környezet változtatási folyamatába szervesen illeszkedjen.
2. Biztosítani, hogy a tervezett változások figyelembe vegyék
 - a) a kulturális örökségben rejlő fejlesztőerőt,
 - b) az örökség logikai rendszereinek elveit
 - táj – és területhasználatban,
 - történeti szerkezet vonatkozásában,
 - társadalom, életmód, és kultúra vonatkozásában,
 - c) a megoldások változataiban a kulturális örökség érdekvédelmének prioritását,
 - d) az örökségben okozott károk ellentételezést,
 - e) a kockázati tényezők minimalizálását.

Az örökségvédelmi hatástanulmány tartalma két alapvető részből áll: vizsgálatból és hatáselemzésből.

A vizsgálat során fel kell tárni az alábbiakat

- II. Az egyszerre természeti és kulturális szempontú értéket:
 - kunhalmokat
 - földvárakat
- III. Régészeti értékeket:
 - kiemelten védett régészeti lelőhelyeket
 - fokozottan védett régészeti lelőhelyeket
 - nyilvántartott lelőhelyeket
 - régészeti érdekelttségű területeket
- IV. Műemléki értékeket:
 - műemlékeket
 - műemlékvédelem sajátos tárgyait (történeti kerteket, temetőket és temetkezési helyeket, műemléki területeket, azaz a történeti tájakat, a műemléki jelentőségű területeket és a műemléki környezeteket)
- V. Épített örökségi értékek
 - helyi védettségű területek
 - helyi védettségű objektumok
 - vízgazdálkodási emlékek

A **hatáselemzés összeveti** a tervezett rendezési, szabályozási szándékok és a megállapított értékek összefüggéseit:

- természeti, táji hatásokat,
- településképi, sziluett – és utcaképi hatásokat,
- régészeti értékek feltárhatóságát, megmaradását, bemutathatóságát,
- történet térbeli rendszerek alakulását,
- műemlékek, együttesek jövőjét a tájban, a szerkezetben, a település életében,
- megújulás, fenntarthatóság esélyeit,
- karaktererősödést, vagy változást,
- környezeti terhelések és az örökség műszaki állapotát,
- kárenyhítés lehetőségeit.

Az örökségvédelmi hatástanulmány segíti az ÉRTÉKŐRZŐ megújulást, illetve az **integrált műemlékvédelmet**. A stratégiai területek kiválasztásában prioritást nyer az ún. „zászlóshajó” terület pl. a falusias karakterben megújítandó településközpont megújítása, illetve a település kapuk létesítése már nem csak az értékek megmaradását, de **új értékek teremtését** is szolgálhatják.

A megváltozott fejlődési irányok, a kényszerű és a természetes változások egyre nagyobb lehetőségeket teremtenek általában, ugyanakkor a műemlékekre leselkedő veszélyek is megnöttek. Rohamosan nő a veszélyeztetett, vagy kilátástalan sorsú műemlékeink száma.

Egy kis közösség számára jelentős helyi emlék mások világát is gazdagítja, ami épp oly fontos, mint egy országos hírvű műemlék. De a védett műemléket is sokszor veszély fenyegeti. Gyakran tisztelet övezi, mégis előfordul, hogy környezetét pusztítják. Így elveszítheti az épület a kapcsolatát a környezetével, a tájjal, eltűnnek az összefüggései. Szép és érdekes marad az épület, de a lényege már nem látható.

Az örökség védelme tehát nagyobb figyelmet érdemel, mivel szellemiséget is képvisel, ami környezetét is meghatározó történetiséget és kultúrát hirdető fogalomná is vált.

A hagyományok ápolása rangot ad, tekintélyt sugároz, a hagyományt őrzi és örökíti, vagyis értéket képvisel. A megőrzés első lépése a megbecsülés, fontos, hogy társadalmi üggyé váljon. Nem lehet gazdaságossági kérdés a védelem és a megőrzés módja.

Az örökség és műemlékvédelem tehát befektetésre érdemes

FÜZÉRRADVÁNY településképeinek és történelme szempontjából épített környezetének védelme, a település építészeti és természeti örökségének jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása kiemelt célkitűzés tehát.

A település épített és természeti értékei a nemzet kulturális kincsének része, ezért megóvásuk, fennmaradásuk, jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek.

Az építészeti értékek számbavétele jó alkalom arra, hogy észrevegyük azok sérülékenységét, mulandóságát és a megőrzés munkájának összetettségét is. Az értékőrzés nemcsak egy szűkebb szakma érdeke és feladata, hanem mindenkié, s a megvalósításhoz szükség van a település minden lakójának széleskörű összefogására. Szükséges számba venni azon épületeket, melyek valamilyen módon szerepet játszottak a település történelmében. Vizsgálni kell ezen épületeknek a településszerkezetben elfoglalt helyét, a későbbiek során a szabályozási vonalakhoz viszonyított helyét, a szomszédságban lévő épületeket, a műszaki állapotot, továbbá az esetleges épület- felújítások nem okoztak-e visszafordíthatatlan károkat.

Általános alapelv, hogy míg a védett épületek, objektumok megóvása, fenntartása, jelentőségükhöz méltó használata minden lakó számára közérdek, addig a tulajdonosok számára bizonyos többletterhet jelent akár rendeltetési mód változtatásánál, épületfelújításnál, vagy akár épület megszüntetésének (bontásának) tekintetében.

1.) TERMÉSZET, TÁJ, TÁJHASZNÁLAT – TELEPÜLÉSHÁLÓZAT ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉS KARAKTER, VÉDETTSÉGEK, AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK, TERÜLETHASZNÁLAT ÉS TERÜLETI ÁLLAPOT.

A történeti múlt, mint a stratégia alkotás kiinduló eleme

A Hegyköz peremén, a Korom-hegy és a Kis-hegy lábánál fekszik Füzérradvány. Pálházáról közelíthetjük meg.

FÜZÉRRADVÁNY település Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi sarkában fekszik, a szlovák határ közelében. Radvány az Árpádok uralkodása idején a királyi erdőőrök földje volt. IV. László adományaként, 1280-ban került magánkézbe. A XIV. században és később is a füzéri vár tartozéka. 1427-ben Perényi Imrének 11 portája volt itt. A település a török időkben elpusztult és sokáig lakatlan volt. Újjáépítését 1715-re gróf Károlyi szervezte meg. A Károlyiak birtokosi ága - amely a földosztó Károlyi Mihállyal éppoly közeli rokonságban állt, mint a Windischgraetz családdal - élen járt hazánkban a vadászat hasznosításában.

Polgármesteri Hivatal

A településtől keletre fekvő Károlyi-kastélyt 1 km hosszúságú, 120 éves erdei- és feketefenyők által szegélyezett bekötőúton érjük el.

A kastély 18. századi eredetű barokk stílusú épület, melyet földesúri lakóhelyül építettek „Füzér vára pótlására”. Többszöri átalakítással legutóbb 1857-ben, romantikus-eklektikus stílusban Ybl Miklós tervei alapján építették át. Magyarország egyik legnagyobb kastélyának tartják.

A Károlyi-kastélyt körülvevő 100 hektáros védett park kialakításának éve bizonytalan, az első említések 1827-ből valók. Az angolpark arborétumába számtalan külhoni fajt is telepítettek. Itt található az ország nevezetes fái közé sorolt platánóriások. A park gondozott, ma is foglalkoznak új telepítésekkel.

FÜZÉRRADVÁNY település az arborétum és környezetének értékein túl két műemlék épülettel is csalogatja a látogatókat. A barokk Károlyi-kastély XVIII. századi eredetű, később többször átépítették és bővítették. Az 1867. évi átépítéseket gróf Károlyi Ede vázlatai alapján Ybl Miklós tervezte.

A település másik nevezetessége az 1829-30-ban épült, klasszicizáló későbarokk római katolikus templom. Arborétuma, egyéb védett természeti és kultúrtörténeti értékei az idegenforgalom és a turizmus számára komoly vonzerőt jelentenek.

A XVI. századi eredetű Károlyi-kastélyt Ybl Miklós tervei alapján építették át romantikus-eklektikus stílusban 1857-1859-ben. Magyarország egyik legnagyobb kastélyának 100 hektáros parkja védett.

A településtől keletre fekvő Károlyi-kastélyt 1 km hosszúságú, 120 éves erdei- és feketefenyők által szegélyezett bekötőúton érjük el. A kastélyt a Réthey család földesúri lakóhelyül építtette "Füzér vára pótlására". A szabadon álló, összetett alaprajzú, emeletes, manzárdtetős épület felújítása folyamatos. Az emeletes déli és keleti főszárny a földszintes északi keresztszárnnyal kis díszudvart alkot. A hosszú keleti szárny park felé néző homlokzata az épület legkarakterisztikusabb nézete. Középen emeletes loggia húzódik, ehhez csatlakozik jobbról a nyolcszög alaprajzú, vékony és magas, romantikus stílusú torony. A zászlótartó kilátótorony kiképzése, valamint a télikert félköríves, magas, osztott ablakai mind a romantika hatását mutatják.

Károlyi László (1859-1936) 1898 és 1907 között jelentős belsőépítészeti átalakításokat végeztet, a tervező Alberto Pio bécsi építész volt. Belül stukkódíszek, márványburkolatok készültek. Márvány fürdőszobákat építettek. A kastélyban összesen 17 különböző stílusú és korú kandalló kapott helyet. 1898-tól Firenzéből reneszánsz és kora barokk kőfaragványokat, bútorokat és textíliákat vásároltak. A reprezentatív berendezést szolgáló tárgyak közül több reneszánsz faragott kőkeret, oszlopos virágtartó, kő lavabo (kézmosó építmény) ma is a látható. A szalonokat XV-XVI. századi bútorokkal rendezték be.

A kastély F-betűt formázó földszintjén helyezkedett el a gróf szalonja, hálósobája, írókabinete, márványburkolatú fürdőszobával és ebédlővel, a páratlan szépségű, márványból faragott csavartoszlopos hall, az emeleti helyiségekhez vezető lépcső, a vadászebeblő, a nagy szalon, a családi ebédlő, a tálaló, a konyha, majd a bálteremként is szolgáló télikert, és a kastély kápolnája. Az emeleten szalonok és hálók sora húzódott, és egy a földszintihez hasonló pazar márvány fürdőszoba szolgálta a kényelmet.

Károlyi-kastély parkja

A 100 hektáros védett park kialakításának éve bizonytalan, az első említések 1827-ből valók. Az angolpark arborétumába számtalan külhoni fajt is telepítettek. Az ország nevezetes fái közé tartoznak a platánóriások.

A világ minden tájáról hoztattak egzotákat, és az őshonos kocsányos tölgyek és gyertyánok mellé különböző juharokat, hársakat és platánokat telepítettek. A juharlevelű platán egyik legelső példányát 1721-ben ültették ide. A ritkaságok közé tartozik az illatos, halványlila virágú császárfák, a szivarfák, tulipánfák és a sok szép, különleges alakú és színű ezüsfenyő, jegenyefenyő és tiszafa több kertészeti változatban. Óriás vérbükkök és a Balkánból származó vadgesztenyék, hamisciprusok színesítik tovább a kerti képet.

A park, az épített kert szinte észrevétlenül megy át a környező csodálatosan szép tájba. A változatos domborzatú park fő helyén épült a kastély, így festői látvány tárul fel a kastélyból is, de a kert különböző pontjairól is. A park főbejáratához vezető különleges szépségű védett erdei- és feketefenyősor az egyik legnagyobb attrakciója ma is az együttesnek.

Óriás platánfa

Falu

Falu

Kastély

Fizető vendégszállás egész évben

Károlyi kastély

A barokk kastély 18. századi eredetű, később többször átépítették és bővítették. Legutóbb 1857-1859-ben romantikus-eklektikus stílusban. Szabadon álló, összetett alaprajzú, emeletes, alápincézett, manzárdtetős, romantikus toronnyal. Az 1857. évi átépítéseket - gróf Károlyi Ede kívánsága és vázlatai alapján - Ybl Miklós tervezte.

A 17. században már ismertek a kastély előzményét képező radványi udvarházra, kúriára vagy kastélyra (castellum) vonatkozó adatok; Füzér vára pótlására épült itt földesúri lakóhelyül. 1700. május 14-én romos, négyszögű kastélyként írják össze, de rögzítették, hogy a korábban sokáig tető nélkül állott építményt néhány évvel azelőtt újonnan fedték. A kastélyt 24 jobbágytelekkel együtt 1702. január 23-án kapta meg Károlyi Sándor. 1827-ben már L alap kastélyról szól az összeírás, de vannak adatok 1857-es, 1876-os, 1907-es, majd 1935-ös átalakításokról, bővítésekről is. Ezek során jött létre a rendkívül tagolt, lényegében F alaprajzú kastély, az ország egyik legnagyobb kastélya. Kelet-északkelet felé néző homlokzatának nagy része loggiás, ezen az oldalon található a nyolcszögű torony is. A déli oldalon lépcsős teraszt találunk, nyugat felé alakították ki a díszudvart. A földszinten 150 négyzetméteres díszterem található. A különféle építési időszakok ízlésének megfelelő változatos boltozatok az eltérő vastagságú falakon.

A falsíkokat osztópárkányok, rusztikázott szakaszok, faltükrök, ablakpárkányok és szemöldökök, keretelések, armírozott sarkok, kőlapborítású lábazatok tagolják és díszítik.

A kastély és a hozzá tartozó épületek barokk eredetű, romantikus-eklektikus, 100 hektáros tájképi kertben állnak. A jó állapotban lévő, védett parkot rendszeresen gondozzák, arborétumában az ország nevezetes fái közé sorolt platánóriások is találhatóak. A kastélyban szanatórium működött.

Egy 1827-ből származó felmérési okmány már vadaskertként említi a mai parkot. A Károlyi család az épület fejlesztésével együtt mindig nagy hangsúlyt fektetett a park építésére is, ahová a világ minden tájáról hozattak egzótákat, és az őshonos kocsányos tölgyek és gyertyánok mellé különböző juharokat, hársakat és platánokat telepítettek. A juharlevelű platán egyik legelső példányát 1721-ben ültették ide. A ritkaságok közé tartozik az illatos, halványlila virágú császárfa, a szivarfák, tulipánfák és a sok szép, különleges alakú és színű ezüsthfenyő, jegenyefenyő és tiszafa több kertészeti változatban. Óriás vérbükkök és a Balkánból származó vadgesztenyék, hamisciprusok színesítik tovább a kerti képet.

A többszörösen átépített kastély romantikus átalakítása 1857–59 között készült el, a park ma is látható nagyvonalú tájképi kialakítása is erre az időszakra tehető. A park, az épített kert szinte észrevétlenül megy át a környező csodálatosan szép tájba. A változatos domborzatú park fő helyén épült a kastély, így festői látvány tárul fel a kastélyból is, de a kert különböző pontjairól is megjelent a magaslatra helyezett romantikus kastélyépület s a körülötte kialakított pleasure-ground, mint központi látványosság.

A szellős, távlatokba nyíló parknak külön ékessége volt a tó, amely mára sajnos kiszáradt. Volt itt kagylóalakú medence is strandházzal.

A park főbejáratához vezető különleges szépségű védett erdei- és feketefenyősor az egyik legnagyobb attrakciója ma is az együttesnek.

1936–37-ben a kastélyt luxusszállóvá alakították, melyet mint ???szubalpin jellegű gyógy- és üdülőhelyet" hirdettek.

1948-ban tudószanatóriumot rendeztek be a kastélyban. A 170 holdas parkot és a körülötte lévő egykori vadaskertet kerítésekkel osztották meg és nagy része a Miskolci Erdőfelügyelőség kezelésében van.

Néhány éve a kastély üresen áll, s megkezdődött felújítása egy újabb felvirágzás reményében.

A Füzérradványi Kastélypark
szomszédságában elhelyezkedő ifjúsági tábor

FÜZÉRRADVÁNY Településszerkezete, telekstruktúra, épületállomány

A település szerkezetének kialakulása kiválóan nyomon követhető a három katonai felmérésen és az 1956-os légifotón.

A Mária Terézia korabeli felmérésen már felismerhető a falu magja, a Kastély első alakja és jól kirajzolódnak a község úthálózati kapcsolatai. A Pálházát Vitánnal összekötő úttól északra, a patak völgy két oldalára települtek a jobbágyok házai, míg az út másik oldalán, a dombtetőre épült a kastély. Sátoraljaújhely felé a kastélydombot két oldalról megkerülve, a mai Vilypusztán keresztül lehetett eljutni.

A második katonai felmérésen látható, hogy az első utcára merőleges országút két oldala is kezd beépülni a kastély közelében. A két út kereszteződésében megépül a református templom.

A XIX. század végére a mai településszerkezet teljesen kialakultnak tekinthető a mai ifjúsági táborig. A falutól délre kerített, talán vadaskert található, a római katolikus templom előtt elfutó út túloldalán már nincs épület. Ez az állapot lényegében még 1956-ban is változatlan, a hatvanas években terjeszkedik a falu a nyugati és a déli irányba.

Ezek a fejlődési szakaszok megmutatkoznak a telek-struktúrában. Az első fázisban kialakult telkek a völgyre merőlegesen, kelet nyugati hossz tengellyel fűződnek az útra. A helytakarékosságból, szegénységből adódóan a jobbágyok telkei keskenyek, szélességük általában 8-12 m, a beépítés fésűs. Az épületek főhomlokzatai délre tájoltak. Érdekes, hogy ehhez a rendszerhez mindvégig ragaszkodtak, csak az utolsónak épült néhány ház „fordult be”. Még a falutól távolabb épült, és minden kötöttségtől mentes kastély koordináta-rendszere is illeszkedik a településéhez.

A második ütem egybeesik a Károlyiak által elindított fejlesztésekkel. A kastélypark mellett húzódó Kossuth Lajos utca lehetséges, hogy a kastély kiszolgáló személyzetének épült, mert a telkek szélesebbek, de kis alapterületűek, szinte kertvárosi jellegűek. A rk templomot a kegyúr építtette, valószínűleg a kastélyparkból kihasítva a szükséges területet. A templom és a tábor határai ma is esetlegesek tűnnek, a falu és a kastélypark kapcsolata ezen a részen nagyon bizonytalan. Különösen szembetűnő az az esetlegesség és rendezetlenség, ami az után maradt, hogy a háború után az államosított vadaskert beépült. A meglévő út két oldalán szabályosan kiosztott telkeket beépítették, a „fölsleges” területek pedig spontán módon hasznosulnak.

A telkek méretei a határok között mozog, átlagosan 800 m² körüliek, de nem egy 300 m²-es beépített telek van. A belterületen belül is sok a beépítetlen telek, néhány esetben azonban ezek alakja, méretei lehetetlenné is teszik a beépülésüket (helyenként egy „telek” szélessége 2-3 m !).

Az épületek általában régi építésűek, de jól karban tartottak, állaguk megfelelő. Az épületek építészete a népi hagyományokat követi, de a régen errefelé szokásos zsupfedelet már mindenhol kicserélték, általában cserépre. Az épületek építőanyaga jórészt a helyben található kő. Az elmúlt évtizedben üdülőként használt épületek

felújítása a településen példaértékű. Külön kell szólni a pincékről. Ezek egy részét, mivel a helyi szőlőtermesztés megszűnt, már hosszú ideje nem használják, állaguk leromlott. Felújításuk a Fő utcán megkezdődött, a kastélykert mai bejáratánál bejáratnál viszont beomlott, életveszélyes pince is van.

A külterületi lakott hely Vilypuszta, ami jelenleg nagyon rendezetlen képet mutat. Üdülők és lakóházak vegyesen találhatók, sőt van itt 3 önkormányzati lakás is.

Római katolikus templom

A jelenlegi templom 1829-30-ban épült klasszicizáló későbarokk stílusban, a kegyúr gróf Károlyi István költségén. Főhomlokzatán kőkeretes kapu, erősen kiugró, megemelt szemöldökpárkánya fölött, kőtáblába vésett latin nyelvű kronosztikon. A főhomlokzat fölött a torony ablakai félköríves, a hajó és a szentély ablakai szegmensíves záródásúak. A hajó déli oldalán a plébániaház felé nyíló szegmensíves kőkeretes bejáratú ajtó. Szentélye egyenes záródású. Mind a szentélyt, mind a hajót csehsüvegboltozat fedi. Főoltárának Szt. Eduárdot ábrázoló képét Klimkovics Béla festette 1859-ben. A szentély északi oldalán lévő sekrestyében a falakon körben a Károlyi-család tagjainak festett címerei láthatók, ugyanítt a Feltámadt Krisztus barokk faszobra.

A Hegyköz népi építésze

A magyarországi népi építészet a feudális rend megszilárdulása után kezdett kialakulni, ettől kezdve jöttek létre a sajátos település- és épületelemek. A Hegyközben a települések zömét zárt falvak teszik ki, melyek között a legtöbb **utcás, szalagtelkes település**. Legegyszerűbb változata az útifalu, amely egyetlen utcából és a rá merőlegesen elhelyezkedő telkek sorából áll. Ez a jellegzetesség Pálházán is megfigyelhető.

A településeken belül a XIV. században a földesúri gazdaságok szétesésével párhuzamosan létrejött a **jobbágyi telekszerkezet**, amely évszázadokra meghatározta a magyar településrendszer alapjait. A népi építészet táji jellegzetességeinek nyomai már a XIV-XVI. században feltűntek, de csak a XVIII. században öltöttek határozottabb formát. Ebben a korszakban alakultak ki a népi építészetben azok a sajátosságok, amelyek maradványait helyenként még napjainkban is megfigyelhetjük.

A település és a paraszti gazdaság legfontosabb eleme a **telek** volt. A jobbágyi kisgazdaságok alapját a változó nagyságú, mintegy 10-16 hold területű telek alkotta. Ez magában foglalta a falubeli házat a hozzá tartozó gazdasági épületekkel, az egyéni használatban lévő szántót és rétet, valamint a falu oszthatatlan birtokához tartozó legelőt, erdőt és vizet. A telek központi része a lakóház és a gazdasági épületeket magába foglaló udvar.

A Hegyköz építészeti szempontból – a mai Magyarország északi területeivel – az **Északi házterület** csoportjába tartozik. A lakó és gazdasági épületek, valamint a telek jellemzői hosszú fejlődés eredményeként jöttek létre. A lakosság igényeinek, technikai fejlettségének változása a következő fejlődési szakaszokat eredményezte.

A Hegyközben az **egyhelyiséges ház** több osztatúvá válása során az egyhelyiséges kemencés ház mellé elkülönült épületet emeltek, amely fűtés nélküli kamra, hálókamra volt. A kettő később összeépült, így **több helyiséges ház** jött létre. Az így kialakult lakóépületnek szintén megfigyelhetők a táji jellegzetességeket tükröző elemei.

A **lakóházak** jellemzője az általában szimmetrikus felépítés, ritkábban a félrecsúszott tetőszerkezet, amely a tornác megjelenésének eredménye. Az ilyen épületeknél a homlokzati falon gyakran pincelejárat található. A lakóház építéséhez felhasznált alapanyagok közül egyeduralgkodó a vályog és a kő. A tető általában ágasos-szelemenes (oromgerendás), északi hatásra ritkán szarufás szerkezetű, gerince mindig az utcára merőleges, hajlásszöge 45°-nál kisebb. A tetőforma kontyolt, felső csúcsán gyakran jellegzetes háromszög alakú füstnyílással. A tetőt kettős, hármás kévébe kötött zsuppal fedték, melyet gyakran lépcsősen raktak fel (pl. Pusztafalu, Füzérkajata). A lakóházak általában kettő (pl. Füzérkajata), vagy három (pl. Pusztafalu) helyiségből álltak, amelyeken kisméretű ablaknyílásokat találunk. A ház bejárata a kamrába, illetve pitvarba nyílt, innen lehetett belépni a többé-kevésbé füstmentesített szobába, amely a konyha funkcióit is ellátta. A pitvar csak a legutóbbi időkben vált konyhává, feldolgozóterré, korábban csak tároló és közlekedő funkciója volt, emellett jellemző, hogy semmilyen tüzelőberendezés nincs benne. A kamra érdekessége, hogy tároló funkciója csak a XVIII. században alakult ki, előtte lakásként, alvásra használták.

A hegyközi népi építészet jellegzetes eleme a házban épített **kabola**. Ez a kemence szája elől a füstöt a padlásra illetve pitvarra vezette. Sajátos felépítése nem mutat sem erdélyi, sem felvidéki vonásokat, így valószínűsíthető, hogy itt alakult ki.

A paraszti életforma fontos kellékei voltak a **gazdasági építmények**, amelyek a földművelés és állattartás munkafázisaihoz kapcsolódtak. A telek elmaradhatatlan tartozéka volt az istálló, melyet a lakóházzal egy tető alá, vagy attól függetlenül

építettek fel. Belső berendezéséhez tartoztak a jászlak, a saráglya és a deszkákkal elkerített szénatartó. Szinte minden udvarban megtalálható volt a fából ácsolt hidas (disznóól). Sok helyen a tyúkólt a disznóól fölé építették.

A parasztudvarok legnagyobb építménye a **csűr**. Középen gabonát csépeltek benne, két szélén a kékékben lévő termést, vagy a gabonás hombárokat és a mezőgazdasági eszközöket tárolták. A csűröket a Hegyközben gerendákból ácsolták. Ezek mellett a gazdasági épületek igen sok változata tartozott az udvarhoz, ilyenek lehettek a méhesek, pincék, kutak, vermek, pálinkafőző kunyhók.

Az itt felvázolt helyi jellegzetességeket tükröző népi építészeti emlékekkel túránk során fogunk megismerkedni.

HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT ÉPÜLETEK UTCA, HÁZSZÁM, HELYRAJZSZÁM ALAPJÁN

Sorszám	Utcá megnevezése	Házzszám	Helyrajzi szám
1.	Kossuth Lajos	22	31
2.		32	9
3.	Fő		141
4.		5	103
5.		7	105
6.		43	127 (két épület)
7.			163
8.	Táncsics	2	166
9.		5	179
10.		7	181/1
11.		26	234
12.		30	232
13.		32	231
14.	Kertalja	5	38
15.			58
16.		13	41
17.		21	45
18.		23	46

2.)VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉKOK

a.)Településhálózati és tájhasználati változás,

Alapvető változás a tájhasználatban nem várható.

b.) Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás,

A településközpont vegyes terület az Ó-faluban alapvetően falusias

A község külső övezete részben kertvárosi karakterben újul meg, de megmaradnak a falusi elemek is.

c.) Infrastrukturális változás,

A község teljesen közművesítettnek tekinthető.

d.) Népeség, életmód, társadalom, kultúra változása.

Javulnak az iskolázottságbeli mutatók.

3.)HATÁSELEMZÉS,TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSHÁLÓZATI KÖVETKEZMÉNYEK, TERMÉSZETI, TÁJI HATÁSOK,

A településsziluettben távolban megjelenő Zempléni hegyvonulatok, valamint a templom látványa egyre inkább felértékelődik.

a.) A településképfeltárulásának változásai

A településképet alapvetően a katolikus templom fókuszálja. Ezt a fő látvány pontot nem szabad elépíteni.

b.) A régészeti emlékek feltárhatóságának, megmaradásának, bemutatathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei,

A régészeti területek feltárása és bemutatása, illetve a jelenleg feltárt területek fejlesztése szerepel a településfejlesztési terveiben.

A régészeti területek vonatkozásában el kell végezteni az ún. OSZTÁLYBA SOROLÁST, mely alapján eldönthető mely területek:

- veszélyeztetettek,**
- kevésbé veszélyeztetettek,**
- védelmük hosszú távon is biztosított**

További értékelés szükséges olyan vonatkozásban, hogy mely régészeti területek tekintendők erőforrás területnek, melyek növelik a települési értéket integrált védelemmel, melyek azon területek melyek állaguk, vagy fennmaradásuk nem befolyásolja a településrendezést, illetve melyek a kevésbé értékes, vagy csak már csak elnevezésükben fennmaradt régészeti területek.

c.)A történeti térbeli rendszerek alakulása,

A műemléki védettség alatt álló katolikus templom XVIII. Szd-ieredetű, míg a népi lakóházak századfordulós eredetűek. Különleges értéket képviselnek a jellegzetes kő kerítések.

d.)A műemléki együttesek, műemlékek eszmei, használati és esztétikai jelentőségének alakulása a tájban, településszerkezetben, épített környezetben, a település életében,

Folyamatosan felértékelődik. A település vezetősége kiemelt figyelmet fordít az értékek megőrzésére.

e.)A műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági esélyei,

A folyamatos pályázati rendszerek keretén belül lehetséges. Az AVOP programok falu és város megújítási pályázatai is lehetőséget biztosítanak erre az alábbi témákban:

3.4. Falufejlesztés és – megújítás

Intézkedés: Falufejlesztés, - megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése.

Tevékenységek

...

3.4.12 Leromlott állapotban lévő, építészeti értékeket hordozó településszerkezeti egységek, épületek (minimum három elemből álló egység) stílusjegyek megtartásával történő külső felújítása. Egységes, rendezett településképp kialakítása,

3.4.13 Műemléki és egyéb kulturális értékeket hordozó, és helyi védettség alatt álló épületek, történelmi és régészeti értékek felújítása,

...

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás

A támogatás mértékének felső határa:

közcélú (nem vállalkozás) fejlesztés estén: 75 %

vállalkozás estén: amennyiben a fejlesztés nem jövedelemtermelő beruházás: 75 %,

amennyiben a fejlesztés jelentős jövedelmet generál: 50 %

A támogatás maximális összege projektenként: 60 millió Ft

A pályázatok készítésénél alapvető szempontok

-„Partnerség elve”

- partnerség a finanszírozásban: a sokféle forrás összefonódása
- ennek (is) hatására: partnerség a projektek megtervezésében és végrehajtásában

-Jól szervezett, interszektorális működés a közéletben - közös akciók

-Jól szervezett és aktív civil társadalom – hatékony, „jól támogatható”, újabb szervezetek alakítása

- A trend: csökken a közpénzből való finanszírozás, ezért új módszereket kell találni a privát források bevonására
- Állandóan bizonyítani kell az örökségbe fektetett pénz **gazdasági** hasznosságát
 - ehhez monitoringra, kutatásokra (közgazdasági vetület)
 - a vizsgálatok közzétételére van szükség
- Jól kommunikált források
- Jól strukturált források
 - a kisebb összegű, ezért több helyre elosztható források felé való eltolódás

Támogatási prioritások:

- veszélyeztetett műemlékek
- más támogatásra nincs lehetőség
- I, II* kategóriájú műemlékek, jegyzékbe vett műemlékek
- helyreállítási, szerkezet-megerősítési munkák, időjárás ellen való biztonságossá tétel

Támogatási feltétel

- a helyszín – legalább részben – legyen látogatható

MI SEGÍTHETI ELŐ A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁSOK BŐVÜLÉSÉT?

- kisebb és nagyobb szakmai, társadalmi és gazdasági sikerek
- a társadalom tudatosítása
- lobbizás, az örökség ügyének a politika síkján való megfelelő elhelyezése, pozíciójának állandó erősítése.

f.)A településkarakter változásának hatásai,

Az Ó-faluban eredeti falukarakter visszaállítása a fő célkitűzés, mert az archaikus falukép a vonzó és ez a települési identitás alapja és a hely szellemét is ez adja. Az Ó-faluban eredeti falukarakter visszaállítása a fő célkitűzés, mert az archaikus falukép a vonzó és ez a települési identitás alapja és a hely szellemét is ez adja.

A régi épületeken látszik a maradandó tartalom, a használat hosszú távú célja. Az, hogy az építők a közvetlen és az újrakeletkező emberi igényekből, a körülvevő környezetből indultak ki. Ma az anyag használat, a mérnöki munka és a rövidtávú gondolkodásra készítő kihasználtsági és megtérülési mutató a legfontosabb.

Úgy látszik, hogy megbomlott az ember és a hely, vagyis a természet és a társadalmi környezet harmonikus kapcsolata. A kereslet- kínálat lokális egyensúlya is kibillent, ami régebben, pl. a századelőn még az összhang megvolt. Igaz az építőanyag kiválasztása, fizikai mozgatása korlátozott volt (a kő, fa, tégl) helyben adott volt. A szellemi mobilitás ekkor is jelen volt, mert pl. a stílusok terjedtek, de ugyanakkor helyi értékűvé váltak. Pl. paraszt barokk, eklektika, szecesszió.

Az anyag, az erőforrás és az életmód helyi volt, de a tendencia helyi. Igény volt a hely, a környezet és a funkció egysége. Megmaradt az emberi lépték. Az ember és a közvetlen életfunkciók térhasználati tartalma napjainkig sem változott.

Európában többször előfordult, hogy válság idején visszanyúltak. A gyökerekhez, vagyis a korábbi társadalmak életfelfogásához. A látásmód, a kultúra újra felfedezése, s ezzel együtt a közösségi élet ezáltal megújult.

Általános tendencia, hogy a kereslet mindig személyesen és helyben keletkezik, míg a kínálat globális jellegű, s ez erőforrásra, anyagra, technológiára is egyaránt jellemző.

A helyi érték ma csak globálisan, azaz uniformisan tud csak érvényesülni, a helyben pedig globális termékek jelennek meg.

Szükség van tehát arra, hogy a helyi közélet és a helyi piac ismét megerősödjön, teret adva az egyéni és közösségi kifejeződésnek, akkor új építési módok, irányzatok is megjelenhetnek.

Az emberi lokalitásból kell tehát építkezni, melynek szervező alapegysége lehet a helyi önkormányzat.

Az ökológia és az ökonómia egymás ellen hatnak, s ennek a viszonynak a harmonizálásával lehet csak eredményt elérni.

Hosszútávú tartós megoldás szükségképpen egyedi megoldások keresésével lehetséges. Az ember, a természet és a közösség szimbiózisa, a globális piac kezelhetősége csak szigorú szabályok szerint előállított termék által lehetséges.

g.)A környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései,

A borsodi ipari régió környezetterhelése folyamatosan csökken a szerkezet átalakítás következtében. A savas esők ennek ellenére még időnként előfordulnak, ami az épületek állagát is rongálja-

h.)A folyamatok iránya, visszafordíthatósága,

A szerkezetváltást követően csökken a környezetterhelő hatása, megtörténik a rehabilitáció, revitalizáció és a rekultiváció.

i.)A kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei.

A népi lakóházak felújítása nem történik meg, ezek felújítása csak jelentős támogatással oldható meg. Az ösztönzés viszont sok esetben lehet eredményes pl. a legszebben helyreállított népi lakóház pályázati úton történő díjazása.

4.) ÖSSZEFOGLALÓ JAVASLATOK

Műemlékek és építészeti látnivalók

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG történelmi és építészeti értékeit tekintve figyelemreméltó település.

Minden adottsága megvan ahhoz, hogy a falu felújítás terén is eredmények szülessenek

Műemléki védelem alatt áll egy népi lakóház.

ÁLTALÁNOSAN ÉRVÉNYES FELADATOK:

-az épületek állagának a felmérése

-a sérült épületek rendbehozatala

-településképi, történelmi, néprajzi szempontból értékes épületek védelem alá vonása

-műemlékek védelme

a településre érkezők tájékoztatása, egységes, esztétikus és egyéni megjelenésű táblák kihelyezése javasolt (utcák, közintézmények, szálláshelyek stb.).

A helyi védett épületek felújítására külön pályázati források állnak rendelkezésre, amelyeket folyamatosan figyelni kell, s a lehetőségekről tájékoztatni kell a tulajdonosokat.

Mindezen feladatok megvalósítása magas fokú egyéni és közösségi együttműködést kíván, amelyben az Önkormányzat elsősorban szervező és szemléletformáló szerepet tölthet be. A feladatok megvalósításában kezdeményező szerepet játszhatnak a közösség azon tagjai, akik tevékenységük révén közvetlenül érdekeltek a kedvező települési arculat kialakításában, mint például a vendéglátással foglalkozók.

Az épített környezet fejlesztése terén kiemelkedően fontos feladat a leromlott állapotú lakóépületek felújítása. Komoly gondot jelent, hogy a leromlott állapotú lakóházakat általában idősek, illetve alacsony fizetésűek lakják, akiknek a felújításra nincs pénzük. Ez esetben is minimálisan az állagmegóvási munkálatok elvégzése javasolt. Az egyik olyan lehetőséget, ami pénzügyi támogatás elérését teszi lehetővé, a házak falusi turizmus keretében történő hasznosítása jelenti.

Kiemelkedő jelentőségű a műemléki védelem alatt álló épületek állagmegóvása.

Az építészeti örökség megőrzése érdekében javasolt sort keríteni az épített környezet értékes elemeinek feltárására és helyi védetté nyilvánítására.

A védetté nyilvánítási határozatban ki kell térni az építészeti értékekkel kapcsolatos előírások megfogalmazására, így például a hagyományörző felújítás során alkalmazható építő- és tetőfedő anyagokra, azok színére, a kerítés anyagára és formájára.

Elvek és célkitűzések:

A funkcionális használat, a társadalmi szerkezet, a politikai tartalom és a gazdasági fejlődés folyamatos változása formát ölt a megörökölt településkép strukturális

beavatkozásának megjelenésében, s ez a döntéshozók előretekintő akcióit igényli, valamint párbeszédet a többi szereplővel és kockázat viselővel.

A történeti településképpen megjelenő kortárs építészet uralkodó formája adjon választ a fejlődés dinamikájára s ezzel egyrészt segítse elő a szociál gazdasági változásokat és a növekedést, másrészt tartsa tiszteletben a megörökölt település képet és annak táji környezetét.

Élő történeti települések olyan városrendezési és kezelési politikát igényelnek, ami a megőrzést kulcskérdésnek tartja. Az eljárás során a hitelesség és az integritás nem lehet kompromisszum tárgya.

A történeti településképp jövője konszenzust és együttműködést igényel a politikusok, a várostrendezők, a műemlékvédők, az ingatlan tulajdonosok, a befektetők és az érintett lakosság között az örökség megóvása érdekében.

A kulturális és történeti módon történő korszerűsítésekre érzékenyek a társadalmak, mivel erősítik az identitást a társadalmi összetartozást.

Fontos, hogy a történeti településszerkezet és történeti forma világ jellegzetességei és annak jelentőségéből fakadó értékek ne sérüljenek.

Az új minőségi építészetnek figyelembe kell venni az adott léptéket, különösen ami az épületek tömegével és magasságával kapcsolatos.

Különös figyelmet érdemelnek a nyilvános, vagy más szóval kifejezve a szabad terek, különös figyelmet kell szentelni a funkcionalitásra, a léptékre, az anyagokra, a világításra, az utca bútorokra, a hirdető berendezésekre és a növényzetre – hogy csak néhányat említsünk.

Fontos a forgalom, a parkolás negatív hatásának mérséklése.

A fő látványi tengelyek, a telekosztás a történeti településképp identitásának szerves részei. Az ún tető tájképek és település sziluett sem hagyható figyelmen kívül.

Illeszkedni kell a történeti település szövet és építészet sajátos típusaihoz. Fontos hogy az új beépítések kiegészítő jellegűek legyenek.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSOK

A javasolt értékvédelmi terület, illetve azok környezetében nagyobb változtatást a rendezési terv nem javasol.

Az EU csatlakozás időszakában egyre nagyobb jelentőséget kap a helyi kultúra támogatása, melynek három fontos célterülete van, éspedig:

- identitás és globalizáció**
- érték turizmus**
- örökség és regionalitás témakörében**

A világ kulturális kínálata egyre gazdagabb, ugyanakkor fennáll annak a veszélye,

hogy a globalizálódó folyamatok háttérbe szorítják, esetenként felszámolja a kisépek, vagy kistérségek, régiók sajátos egyedi kulturális örökségét, vagy annak egy részét. A globalizáció nem jár törvényszerűen és kivédhetetlenül együtt adott térségek, régiók vagy nemzetek identitásának elvesztéséhez. Éppen ellenkezőleg esélyt kínál az egyedi, a hagyományos értékek korábbiaknál szélesebb körben való megismerésére.

A településben ezért helyi értékvédelmi terület kijelölését javasoljuk.

Több népi lakóház helyi védelmét javasoljuk. Tájház kialakítása is segít az értékek megőrzésében.

Az örökségvédelem hatásai az alábbiak szerint foglalható össze:

- A szellemi kulturális örökség, valamint a helyi hagyományok, mely az évszázadok során felhalmozódott, valamint a jelenkor lakosságának az építészeti környezethez való viszonya harmonikussá válik.

- Annak ellenére, hogy az építészeti és a tárgyi örökség általában kissé leromlott állapotban van, mégis a legfőbb feladattá válik az értékek kiemelése, hangsúlyozása.

- A mindig újat akarás (az erőltetett, félreértett nóvum imádatot eredményező hozzáállás) az a magatartás mely nem vesz tudomást a korábbi generációk tudásáról, tapasztalatairól és nem számol az önpusztító természetrombolás következményeivel az utánunk jövővel elve- **háttérbe szorul.**

- **Megfogalmazódik a fenntarthatóság, mely egyformán magába foglal társadalmi, gazdasági valamint környezeti szempontokat is.**

- Az evolúciós fejlődés biztonsága a robbanásszerű fejlődéssel szemben kimutatható a hagyományos lakókörnyezeti kultúrák otthonossága érték hordozó Az arc nélküli uniformizált környezet viszont elidegenedéshez vezet.

- A vizuális kultúra fontos alkotója a helyi építészet

- A kulturális tőke a társadalmi tőke alkotó elemévé válik

- Az autonóm fejlődés megerősödik

- A településben értékörző megújulás kezdődik, ahol az illeszkedés szabályai alapján az értékek, a hangsúlyok kiemelése gyakran semleges környezetben lehetséges.

- A múltból való építkezés pozitív jövőképet eredményez

- Az idő csak a tér feltárulásához vezet. Komplex, a sokdimenziós környezet kultúra létrejöttének alapjai megteremtődnek.

- A településen ismét kiegyensúlyozottá válnak a térkompozíciók, melyeknek a közösségi használat ad ismét vitalitást.

- A település értékei ismertté válnak
- A konvenciók, a hagyományápolás fontossá válik
- Erősödik a helyi identitás, mely leginkább az építészeti kultúrához kötődik.
- A hely szelleme (genius loci) mély nyomokat hagy az ide látogatókban
- A kulturális turizmus számára fogadóképessé válik a település
- Hagyományos díszítő művészet újra éled és kézműipari mesterségek újulnak meg pl. a vértetek díszes megmunkálását segítő asztalos ipar és a fa művészi megmunkálása.
- A település a szerves, fenntartható fejlődés útjára lép
- Lokális, civil társadalmi csoportok szerveződnek, akik a szakmapolitikát képviselik
- A hely szelleme és a helyi kis közösségek biztosítják a család, mint legkisebb közösség biztonságát, s így a társadalom számára is megfelelő alapok képződnek
- A szellemi örökség megóvása nagyobb hangsúlyt kap.
- Az épített örökség pusztulásának gyakori oka a funkcióvesztés, vagy a nem megfelelő új funkció választása.
- Az anyagi és tárgyi kultúra vonatkozásában néhány esetben az eredeti, vagy az eredetihez hasonló funkció helyre állítása is megoldhatóvá válik
- A népi lakóházak üdülő funkciója szinte az egyedüli megmentési lehetősége a népi lakóházaknak, a legsikeresebb helyre állítások is e téren születtek.
- A hagyományőrzés nem minden esetben kell, hogy jelentse a lemerevített konzerválást sem a műemlékileg védett, sem a helyileg védett objektumok esetén.
- A helyi értékvédelmi rendelet által a hagyományok megőrzése hosszútávon biztosíthatóvá válik.
- A **területi védelem** vonatkozhat a település szerkezetre, az utcaképre, az építészeti karakter védelemre (beépítési módok, ritmusok stb.) Ld. Helyi Önkormányzati védelem.)
- **Egyedi védelem** esetén érték hordozó és érték közvetítő lehet az épület homlokzat, épület részletek, de a tömegarány, kerítés, vagy kerítés részlet, anyag használat stb.

1.számú melléklet

Kivonatok Füzeradvány történetéből

A Károlyi-kastély építéstörténete

(Csorba Csaba)

Amíg Radvány a füzéri váruradalom része volt, semmi nem indokolta azt, hogy itt kastélyt emeljenek birtokosai. Radvány valamikor 1570-1584 között szakadt ki a váruradalomból. A Báthory család a Perényiek kihalása után a királyi kamarára szállt füzéri várat és uradalmat 1568-ban szerezte meg, 55 ezer forintért. Báthory Miklós és Báthory István 1584 előtt adták át Radványt egyik familiárisuknak, Réthey Péternek. Az új birtokos lehetett az, aki a ma is álló kastély helyén megépítette itt az első várkastélyt, valamikor a 16/17. század fordulóján (1684-1622 között). Ugyanebben az időben egy másik Báthory familiáris, Kórodi Ispán a füzéri váruradalom egy másik faluját, Mikóházát szerezte meg. Az Ispán család is várkastélyt épített magának.

A 16-17. században egymás után épültek föl a tehetősebb családok várkastélyai, a kúriákat is igyekeztek fallal, árokkal körülvenni, védhetővé tenni. Ezek az erődített kúriák, illetve várkastélyok persze nem voltak komoly, számottevő erődítmények. Csupán azt a célt szolgálták, hogy tulajdonosuk valamennyire biztonságban érezhesse magát, ha kisebb portyázó hadak vagy kóbor katonák, fosztogató latrok bandája megtámadná. A tornyok, falak, a felvonóhidas kapu, az árok bizonyos erőt és tekintélyt sugárzott, de inkább „díszlet” volt minden, mintsem a valóságos, megtervezett katonai erődítmény. Egy-egy birtokosnak arra nem volt pénze, hogy tekintélyesebb létszámú állandó őrséget tartson, az építmények nagysága sem tette elhelyezését lehetővé, erre nem is volt igazából szükség. Így a falak között békés időkben jó ha tucatnyi fegyverfogható embert találunk e várkastélyokban. Radvány vagy Mikóháza birtokosainak török portyáktól nem kellett tartaniuk, hiszen megvédte ezt a tájat Ónod, Tokaj, Szerencs, Patak várának védővonala, s a biztonságot erősítette a Sajó-Hernád melléki hajdú települések láncolata is.

Annyi bizonyos, hogy 1622-ben már állt a radványi várkastély, amint kiderült egy akkor tartott tanúvallatásból. Ekkor már Réthey Péter nem élt, csak az özvegye, Csapy Zsófia, akinek veje Mosdóssy Imre szepesi kamarai adminisztrátor volt (anyai ágon a szomszédos Mikóházát birtokló Ispán család leszármazottja). Rétheyné 1626-ban kelt végrendeletével a kastély módra épített kúriát leányára, Zsófia asszonyra, Mosdóssy Imre feleségére hagyta. Mosdóssy 1642-ban adománylevelet szerzett Radványra, sőt 1654-ben zálogba vette Nádasdy Ferencről a füzéri várat és maradék uradalmát is. Ekkor egyesítette ismét a füzéri uradalommal Radványt, Bistét és Kápolnát. Mosdóssy nevéhez fűződött minden bizonnyal a Réthey-kastély bővítése, ekkor kaphatta a lakóépület a keleti szárny megépítésével L alakját.

Mosdóssy nem sokkal halála előtt, 1658. november 25-én kelt végrendeletében feleségére, Réthey Zsófiára hagyta minden örökös- és zálogbirtokát. Özvegye 1660-ban Nádasdy Ferencnek visszaadta Füzért, csak Radványt és Pálházát tartotta meg élete végéig magának és Jékey Ferencnek (1635-

1673), szatmári királyi harmincadosnak, aki egykor férje pártfogoltja volt. 1664-ben már Jékey Radválynak és Pálházának a zálogbirtokosa. Nádasdy Ferenctől azzal a kikötéssel kapta Radványt, hogy „az kastélybeli épületeket is el romladozni és pusztulni ne hadni tartozik”. Jékey halála után a királyi kamara kezelésébe került Radvány s a többi elkobzott Nádasdy-birtokkal együtt a teljes füzéri váruradalom.

1674-ben I. Lipót király a szepesi kamara egyik tisztségviselőjének, Hartyáni Andrásnak és nejének adományozta Radványt. Néhány év múltán újra a kamara lett a birtokos, mivel Hartyáni utód nélkül meghalt. Egy 1679-ben kelt összeírás szerint a kastélyt Thököly kurucok súlyosan megrongálták, kifosztották. Ugyanerre a sorsra jutott az egykor Ispán Ferenc birtokában volt (tőle elkobzott) mikóházai várkastély is. Egy 1700 körül készült alaprajzi vázlatnak és összeírásnak, valamint egy 1717-ben készült épületeírásnak köszönhetően rekonstruálható, milyen is lehetett a füzérradványi várkastély a 17. században.

A kastély L alakú, egyemeletes épület volt, hosszabb szárnya keletre, a rövidebb szárny (alatta pincével) délre nézett. Három sarkán egy-egy négyzetes toronnyal. A negyedik torony az udvart határoló fal sarkát erősítette. A falak téglalap alakú területet öveztek. A nyugati udvari fal északi végében helyezték el az istállót. A beépítetlen rövidebb (északi) oldalon nyílt a kapu, amely egy négyszögű külső udvarba vezetett. Ezt két oldalról L alakban övezték a majorsági épületszárnyak. Bár az ábrázolás nem tünteti föl, valószínű, hogy a várkastélyt eredetileg árok is övezhette, mint a környék más hasonló várkastélyait. A kastély emeletére a keleti szárnyban épült lépcső vezetett. Az emeleten volt a nagyterem (palota). A déli szárnyban a pince fölött alakították ki a konyhát, a sütőházat és a szakács szobácskáját. Valószínű a várkastélyhoz kert is tartozott. A füzérradványi várkastély a szabályos alaprajzú késő reneszánsz felvidéki és dunántúli várkastélyok típusába sorolható. Valószínűleg előbb az L alakú épület déli szárnya épülehetett meg (a 16-17. század fordulóján), s ezt a fallal körülvett kúriát bővíthették a következő évtizedekben.

Radvány és a kastély történetében meghatározó jelentőségű volt az, hogy I. Lipót király 1686. március 12-én Károlyi László bárónak (1614-1689) adományozta a füzéri uradalmat, beleértve Radványt is. Tőle örökölte fia, Sándor, aki 1712-ben grófi rangot kapott, s mint a szatmári béke (1711) egyik létrehozója, jelentős birtokadományokban részesült.

A Károlyiak 1686-ban mint zálogban lévő birtokot kapták meg Radványt, a következő másfél évtized jórészt birtokjogi vitákkal telt el. Az 1700-ban készült összeírás szerint a kastélyt 3-4 évvel korábban fedték be (azt megelőzően hosszú évekig tető nélkül romladozott). Csupán néhány szobája volt lakható állapotban. Így nem csodálkozhatunk azon, hogy csak ezer forintba értékelte Gundelfinger János számadó mester.

1702. január 3-án kapta meg a királyi kamarától Károlyi Sándor a füzéri uradalmat, s benne Radványt a várkastélyával. Később, 1704. február 14-én II. Rákóczi Ferenc fejedelemtől is adománylevelet kapott az uradalomra. A szabadságharc időszakában Károlyi nemigen törődhetett Radvánnyal és várkastélyával. A szatmári béke (1711) után Károlyi számára ez az uradalom nem jelentett akkora értéket, hogy fejlesztésével foglalkozott volna. Inkább 30 évre

zálogba adta Dessewffy Imre tábornoknak 1717. december 9-én. Ekkor újabb összeírás készült a várkastély épületéről. Romladozó, lakatlan, többnyire ajtó-ablak nélküli helyiségeket vettek ekkor számba. Volt veteményes, gyümölcsös- és káposztáskert, valamint egy halastó is.

A zálogbirtoklás változást hozott a kastély történetében is. Dessewffy Imre fia, Ferenc (Abaúj vármegye alispánja) 1734-től állandóan a radványi várkastélyt lakta feleségével, báró Bakács Viktóriával, itt születtek gyermekeik. Ez a tény feltételezi, hogy az épületek teljes felújításra kerülhettek. Amikor a zálogbirtoklás 1747-ben letelt, Dessewffy Ferenc megpróbálta azt meghosszabbíttatni. 1752-ben a kastély átépítésére terv is készült (készítője Pfeiffer, a Károlyiak uradalmi kőfaragó- és kőművesmestere). A terv a déli szárny bővítését, továbbá L alakban egy északi és nyugati melléképület építését irányozta elő. Az egész építkezés több mint 2100 forintba kerülne, de csak 1700 forintot engedélyeztek rá. Végül azonban a tervből semmi sem valósult meg.

Viszont 1754-ben gróf Károlyi Ferenc visszaváltotta az elzálogosított Radványt. De nemsokára már új zálogost találunk Radványban, Péchy István személyében, aki nagyarányú építkezésekbe, bővítésekbe kezd. Az 1763-ban végzett munkálatokat 4555 Rhénes forintra becsülték. 1773-ban gr. Károlyi Antaltól Roll Antal vette zálogba Radványt, amikor ismét fölbecsülték a kastély épületeit, amelyeket Péchy István „némely résziben felépítette, más résziben pedig félben maradt”.

A radványi birtok bizonytalan jogállása oda vezetett, hogy Mária Terézia visszaperelte a gróf Károlyi családtól és Győry Ferencnek adományozta (1773. április 20.). Ebből az alkalomból készült Raschl Tamás ácsmester becslése. A tulajdonosváltás azonban tiszavirág életűnek bizonyolt: gróf Károlyi Antal visszavásárolta az új tulajdonostól (1775. szeptember 9.), s egy évtized múltán, 1786-ban Roll Antal zálogostól is visszaváltotta. Ezzel a kastély és az uradalom végérvényesen a Károlyiak birtokába került.

1808-ban az uradalomról és a kastélyról minden addiginál részletesebb összeírás készült. Az épület továbbra is L alakú, déli és keleti szárnyal. A déli szárny két végén még állt egy-egy saroktorony., A keleti szárny földszintjének két helyiségét magtárnak használták. A helyiségek ekkor már rendezett állapotban voltak, kimeszelve, fűthetően (zöld, kerek cserépkályhával), a padló fenyőfa deszkából készült. Az egyes helyiségek berendezését is megismerhetjük (székek, asztalok, pohárszékek, ládák, fekvőhelyek stb.). Az ebédlőben a kecskelábú asztal körül huszonnégy bőrrel bevont karosszék állt. Ekkor tehát már a kastély teljes egészében lakható állapotban volt. A Károlyiak azonban továbbra is elsősorban uradalmi központnak használták, nem laktak benne. Annak a jele, hogy nem szándékoztak nagyobb összeget beruházni sem a birtokba, sem a kastély épületébe az, hogy 1810-ben gróf Károlyi József özvegye jeszeniczei Jankovich Imrének, a Károlyi család egyik hivatalnokának adta bérbe 12 esztendőre az uradalmat. 1822-ben járt le a bérlet. Az előző évben Rossemann János kassai építőmester végzett kisebb-nagyobb munkálatokat a kastélyban: az oldalszárnyban épített három szobát, két új falat emelt, bevakolta a régi falakat stb. Átalakításra került a fölépcsőház is. Mindez csaknem 600 forintba került. Kozákovits János ácsmester javításai és egyéb asztalosmunkái több mint ezer forintba kerültek.

Három Károlyi-testvér (István, Lajos és György) közösen birtokolta ezt követően Radványt és uradalmát. Egyikük sem lakta, csupán tisztartójuk irányította a kastélyból az uradalmat. 1823-ban újra fölbecsültették az épületet és a birtokot. A kastélyt ekkor több mint 8800 forintra értékelték.

1827-ben a leányágot kielégítve a három Károlyi-testvér megszüntette a közös birtoklást. A nagy birtokosztályt követően Radvány és uradalma gróf Károlyi István kizárólagos birtoka lett. Ebben az évben készült egy újabb leírás is. A csaknem egy évszázadot megelőző Károlyi István (1878-1881) ugyanúgy nem lakta a birtokot, mint családjának korábban élt tagjai. A radványi mellett ugyanis övé volt a fóti, a csongrádi és a szentesi uradalom, s a távoli, „eldugott” Radvány helyett inkább a Fóton építtetett az ottani kis kúria helyett egy új, reprezentatív kastélyt az 1830-as években Heinrich Koch bécsi építész tervei alapján.

Károlyi István két fia között osztotta meg uradalmait. 1843-ban Ede nevű fiának juttatta Radványt s emellett följogosította arra, hogy a szentesi uradalomban lévő Derekegyházán kastélyt építtessen magának. Károlyi Ede (1821-1879) fegyveresen vett részt az 1848/49-es szabadságharcban, emiatt a fegyverletétel után Franciaországba emigrált, ahonnan 1850 végén tért haza. 1851-ben megházasodott, felesége gróf Korniss Klarissza lett. Az apai terv ellenére Derekegyháza helyett Radvány régi kastélyát építtette át magának. Tervezőjéül Ybl Miklóst választotta, a Károlyiak uradalmi építészét, akinek tervei szerint bővítették Károlyi István fóti kastélyát (1845-49), s egy évtized alatt (1845-55) emeltek egy pompás plébániatemplomot (egyben családi temetkezőhelyet). Emellett a Károlyiak jó néhány más kastélyának átépítésével is Yblt bízták meg. A radványi építkezés első szakaszában valószínűleg a déli szárny készült el (1857-1859). A kor legnépszerűbb képes hetilapja, a Vasárnapi Újság tudósít arról, milyen munkálatok is folytak Radványban 1859-ben:

Ha a vándor Kassáról jőve, a lapály három 'alvát' (Buzafalva, Csontosfalva, Bernátfalva) és a bérc négy 'házát' (Hollóháza, Mikeháza, Filkeháza, Pálháza) elhagyja, balra, hol szoros völgy Újhely felé megnyílik: szemeit akaratlan magára vonja egy csoport épület, melynek sudár, magas, folyton füstölő téglakéménye és párát lehető csövei, működő gőzgépet gyaníttatnak... Gróf Károlyi Eduárd radványi uradalma, Radvány helységében, a füzéri vár aljában 1857. évben egy valóságos királyi palotának alapjait tette le, Ybl pesti építész terve szerint, mely nagyszerű épület máris fedél alá emelkedett. Faluhelyt nem kedvtöltés építkezni, mint a nagy városokban, hol minden anyag- és kézműves kéznél van. Itt egy külön ipartelepnek kellett létrehozni, hogy a palotához szükséges ács, kovács, lakatos s egyéb munkák a helyszínen készíthessenek. Ez volt a radványi gyár eredete, melynek megszilárdítását, bővítését és vezetését a szemes és tevékeny gróf egy angol gépész-mérnökre bízta Dorning William személyében, ki azelőtt sokáig dolgozott volt Svájc-, Szász- és Morvában, hazánkban pedig gr. Andrássy György dernői vasgyári és a n.-sárosi múmalomban jeles műveket állított fel...”

1859-ben a már fölépült szárnyban lakott Károlyi és felesége. Utóbbinak ekkor festette itt a portréját Györgyi Alajos festőművész. Lényegében az 1857 és 1859 közötti munkálatok során alakult ki nagy vonalakban a kert mai képe, ami Paradeiser főkertész érdeme. Az építkezés rövid szünet után folytatódott. A torony tövében elhelyezett vörösmárvány táblán olvashatjuk a következőket: „Építette

nemzetségének Nagy-károlyi Gróf Károlyi Ede 1860-1877 + 1879 szept. 28.” Az építkezésnek semmiféle levéltári dokumentuma nem maradt, s Ybl hagyatékában is csak néhány olyan részletrajz található, amely összefüggésbe hozható Füzérradvánnyal.

Az építéstartörténetek egyöntetű megállapítása szerint a radványi kastély nem tartozik Ybl remekművei közé. A tervezési hibák azonban nem róhatók föl a kiváló építésznek, ugyanis ő kénytelen volt alkalmazkodni a megrendelő igényeihez, ötleteihez. Károlyi Ede az épület egyes részeit maga tervezte, s bizony amatőr szinten. Károlyi Lászlóné visszaemlékezése szerint a Károlyi családban állandóan gúnyolták is Károlyi Edét, különösen az épület tömegéhez nem illő magas, „gyufaszálszerű” tornyot kifogásolták jogosan. Ybl az építkezés utolsó szakaszában már nem is irányította az építkezést. 1876 decemberében Zitterbath János pesti építész készítette már a lépcsőfeljárat tervét. Az épület egyes részletei neoreneszánsz jellegűek, de a romantika jegyei is fölfedezhetők rajta.

A ma is látható kastély a réginek a helyén épült föl, részben annak falait fölhasználva. Az eredetileg L alakú épület a bővítés és átépítés által F alakú lett. Az Ybl-féle építkezés következtében tűntek el a saroktornyok, ezzel teljes egészében megszűnt az építmény egykori erődített jellege, tehát a várkastélyból egyértelműen kastély lett. A védőfalak is elbontásra kerültek. A pincéből oldották meg a légfűtést. Ez a fűtőműrendszer nem a teljes épületet temperálta. Ez fűtötte a keleti szárny három nagy földszinti termét és a télikertet.

Károlyi Ede az építkezés befejezését nem sokkal élte túl, mindössze két esztendeig élvezhette kastélyát, amikor meghalt (1879). Örökösének, Károlyi Lászlónak (1859-1936) köszönhetően sem szűnt meg a család Radvány iránti érdeklődése. Főten élt, majd politikától visszavonulva, megházasodva, Radványba húzódott, ahol a birtokon intenzív erdőgazdálkodást honosított meg. Alighanem az 1897-ben feleségül vett gróf Apponyi Fraciskának köszönhető, hogy László gróf figyelme a radványi kastély felé fordult. A házasságát követő első években kezdődött meg a kastély újabb átépítése. Ez azt jelentette, hogy két évtized szünet után folytatódtak az átalakítási munkálatok. A déli szárny átépítésére került sor, amely tömegében nem érintette az Ybl tervezte épületrészt. A déli szárny földszintjén impozáns tereket alakítottak ki. Az udvar felőli oldalon hosszú, földszinti termet alakítottak ki, az ún. márványfolyosót. Ennek az átépítésnek köszönhető a belső terek igényes kialakítása. A gipszstukkók, a grófnő emeleti szalonjának csillagmintás parkettája.

1989-től kezdve a grófi házaspár elkezdte tervesszerűen gyűjteni a kastélyba szánt berendezési tárgyakat, s a vásárlások tartottak egészen 1913-ig. Legnagyobb részt az olasz Stefano Bardini műkereskedőtől (Firenze) vásároltak. Elsősorban itáliai reneszánsz épületekből származó kandallókat, ajtókereteket igyekeztek beépíteni, s ezekhez reneszánsz bútorokkal és egyéb tárgyakkal (festményekkel) sikerült meglehetősen egységes hangulatú belső tereket kialakítaniuk. Az itáliai reneszánsz épületekből származó, másodlagosan beépített építészeti tagozatok meglehetősen nagy számúak, s igen színvonalas, homogén alkotások. Ez európai viszonylatban is figyelemre méltó. A kandallókat és ajtókereteket beépítésük előtt gondosan restaurálták, ha kellett kiegészítették, így állapotuk manapság is újszerűnek tűnik. A

szobákban elhelyezett tárgyak jól illeszkednek a másodlagosan beépített tárgyakhoz. Így egyes termekben szinte múzeumszerű enteriőrök jöttek létre.

A 20. század első évtizedeiben a kastély egyes helyiségeinek rendeltetése a következő volt: A déli szárny foglalta magába a reprezentáció legfontosabb tereit, azaz a márványfolyosót, a nagyszalont, a grófi lakószobákat (alsó szinten a férfi, felső szinten a női lakószobákat). A földszinten alakították ki a könyvtárat, az írószobát, a hálót és a fürdőszobát. A nyugati pavilon legnagyobb terme lehetett a biliárdszoba. Az emeleten alakították ki a női szalont, a női hálót, a fürdőszobát. A keleti szárny középső nagyterme volt az ebédlő.

Az északi keresztszárny egyetlen nagyobb tere foglalta magába a télikertet.

Az épület körüli park 1898 után jelentősen átalakult. Az épület közvetlen környezetének épített franciakertje szinte észrevétlenül ment át tájképi parkba. 1906-tól Zinke Ferenc irányította a parképítést gr. Károlyi László személyes utasításai figyelembe vételével.

Károlyi László az 1930-as években már nem lakta a radványi kastélyt. A betegeskedő főúr a főtí kastélyát lakta. A radványi kastély, amelynek személyzete 25 főt tett ki, állandó lakó nélkül maradt. Károlyi László 1936-ban meghalt. Fia, Károlyi István (1898-1967) elsősorban feleségének, Windeischgraetz Mária Magdolnának tanácsára úgy döntött, hogy a jól felszerelt, pompás, ám kihasználatlan nagy kastélyt luxusszállóvá alakíttatja.

1935-ben készült egy alaprajz a kastélyról 1936-ban bevezették az épületbe a villanyáramot. Károlyi László, aki alighanem ellenezte az ötletet, nem érte meg, hogy kastélyát megnyissák a nagyközönség előtt. Az átalakítási munkálatok kezdetekor meghalt (1936. október 24-én). Az átalakítást igyekeztek úgy megvalósítani, hogy minél kevesebbet kelljen változtatni, hogy az épület kastély jellege lehetőleg megmaradjon. Lehoczky György (1901-1979) budapesti építész volt a megbízott tervező. Az ő munkája volt a földszinten a recepciós pult és szekrény, a lépcsőházi korlát és faburkolat tervének megalkotása. Ekkor készültek a lépcsőház két üveglakának színes üvegfestményei. A még be nem épített kőanyagok felhasználásával újabb kandallók kerültek kialakításra. A keleti szárny emeletének több tágas termét kisebb szobákra osztották föl, a szállodai funkcióknak megfelelően. A földszinten három szobát fenntartottak a tulajdonosoknak, ahol a legértékesebb tárgyakat helyezték el, valamiféle múzeumot kialakítva bennük. A márványfolyosóból alakították ki a bridzsszalont, a nagy szalonból a szálloda társalgójából nyíló terem neve Hubertus-terem lett. A biliárd-szobát igénybe lehetett venni díszebédlő céljára is. A déli szárny emeletén lévő egykori női lakosztályból alakították ki az ún. fejedelmi lakosztályt.

1938. május 8-án nyílt meg a kastélyszálló Pétery Béla igazgatásával. Az épületben és a parkban fölépített pavilonokban összesen 87 kiadó szobát alakítottak ki, 115 ágygal. A vendégek számára sokféle szórakozásról gondoskodtak: kocsizás, lovaglás, vadászat, kirándulás, horgászat, vonatozás a keskenyvágányú hegyközi iparvasúton, és a parkban strandfürdőt is létesítettek.

Tervezték további három szálloda és egy repülőtér építését is, azonban a második világháború miatt ezek már nem valósulhattak meg. A háború folyamán az épület U

alakú nyugati szárnya aknátalálattal kapott. Ennek emeletén cselédlakások, az alsó szinten lóistállók voltak. A kastélyt a németek aláaknázták, Bodnár József plébános kérésére álltak el a kastély felrobbantásáról. A nagybirtokok köztulajdonba vételének első hullámában a kastélyt is államosították, gr. Károlyi István ellenállási érdemeire való tekintettel azonban hamarosan visszaadták neki. Azokat a bútorokat, amelyeket közben eltulajdonítottak, a gróf rendőri kísérettel visszaszerezte a faluból, és ismét megnyitotta a Kastély Szállót. Még két szezonon keresztül üzemeltette. 1948-ban végleg államosították. Ekkor kezdődött meg a park pusztulása, a fák egy részének kivágása.

Bár a bútorok egy része elkallódott, legértékesebb darabokat szerencsére sikerült 1949-ben Sárospatakra menteni, ahol a Rákóczi Múzeum kiállításán jelenleg is láthatók pompás darabok, például faragott támlájú székek, szekrények, tűzikutyák.

Az épületben gyermekszanatóriumot rendeztek be, majd a sátoraljaújhelyi kórház tüdőszanatóriumaként üzemeltették 1991-ig. Az új rendeltetés együtt járt bizonyos átalakításokkal. Több kisebb helyiséget alakítottak ki a régebbi nagy termek és szobák helyett, a parknak a kastélyt körülvevő részét (11,5 ha-os területet) ormóttan betonkerítéssel rekesztették le, egészségügyi okokból. A stranddal nem törődtek, medencéjét, épületeit pusztulni hagyták. 1975-ben nyilvánították természetvédelmi területté a parkot, s minősítették műemlék jellegűnek a kastély épületét, amely így szintén védelmet kapott. A park két kapujánál autóparkolót alakítottak ki, továbbá pihenőhelyeket, padokat helyeztek el, esővédő házacskákat építettek. Jelentősen megnőtt a park idegenforgalma a reklámnak köszönhetően is.

1991-től két éven keresztül a lezárt épület lényegében gazdátlanul pusztult. 1993 végén került a Műemlékek Állami Gondnokságának kezelésébe. A siralmas állapotban lévő épület állagát könnyező házigomba is fenyegette. Először ennek kiirtására került sor, majd ásatásra és falkutatásra. Aztán megkezdődött az épület helyreállítása, amelynek első szakasza (1994-2000) eredményeként a déli szárny egyes földszinti termeit és szobáit berendezve mint kastélymúzeumot meg lehetett nyitni a látogatók előtt.

A munkálatok azóta is folytatódnak. A terv az, hogy az emeleten 12 kandallós lakosztályt nyissanak meg szálláshelyként. A földszinten működik majd a múzeumi részek mellett az étterem. A pavilonokban további 24 szálláshelyet szándékoznak kialakítani. A megmaradt régi berendezési tárgyak közül azok, amelyeket a helyszínen vagy a sátoraljaújhelyi kórházba beszállítva megőriztek, visszakerültek a helyükre. A szobákról az 1930/40-es években készített fényképeket felhasználva hasonló hangulatú régi (reneszánsz, kora barokk, 19. századi neoreneszánsz) berendezési tárgyakat vásárolnak folyamatosan és elhelyezve az egyes helyiségekben ismét a régi hangulat fogadja az ide látogatót. Így került a régi hálószobába egy emeletes, négyajtós, intarziás 1590 körül készült ládaszekrény, két reneszánsz magyar bőrszék, egy 1690 körül készült lombard asztal két székkal. Egy 19. századi emeletes neoreneszánsz szekrény egészíti ki az együttest. A cél: a reneszánsz korát felidéző kastélymúzeum kialakítása.

A szalon reneszánsz kandallójához sikerült reneszánsz tűzikutyát vásárolni. A márványfolyosó 1540 körül készült tűzkandallójába is ebből a korból származó tűzikutya került. A „királyi ebédlőbe” került vissza, eredeti helyére (helyreállítva) a

reneszánsz bronzcsillár, amelyen ismét csak gyertyák világítanak. Az 1880 körül készült neoreneszánsz ebédlőbútor az Iparművészeti Múzeum jóvoltából kerülhetett ide. Ehhez párosítottak egy változtatható hosszúságú ebédlőasztalt. Trófeákkal népesül be a megújuló vadászebdlő. Az egykori nagyszalon lesz a kastély hangversenyerme. Utóbbi termek rendezvényeken a bálterem szerepét is betölthetik.

A megújuló kastély a környék egyik különleges látványossága már napjainkban is, s amennyiben a kastélyszálló is üzemelni fog, a hazai hasonló létesítmények között kétségkívül az első helyre kerülhet Füzérradvány.

Az arborétum

Hegyessy Gábor

A Füzérradvány és Vilyvitány között dombos vidéken a Károlyi-család szándékai szerint kialakított kultúrpark létrehozásával Kelem Zoltán parkismertető könyvecskéjében külön fejezet foglalkozik. Ebből idézzük az alábbiakat:

„Megyénk legszebb és legnagyobb parkja a füzérradványi kastélypark. Ez a park a kastéllyal együtt az 1930-as évek végén Európa-szerte – elsősorban az uralkodó osztály tagjai között – híres volt, utána feledésbe került. Ma már nagyon sokan nem is ismerik.”

„A füzérradványi park országos jelentőségű természetvédelmi terület, melyet Az Országos Természetvédelmi Hivatal 1975-ben nyilvánított védetté a 7/1975. számú határozatával. Természetvédelmi törzskönyvi száma: 116/TT/1975. A védelem alatt álló park területe a védőövezettel együtt ma 140 ha, melynek művelési ágak szerinti megoszlása a következő: erdő 107,0 ha, rét: 20,2 ha, út, épület, stb. 1,0 ha, tudószanatórium 11,8 ha. A terület kezelői az alábbiak: Borsodi Erdő-és Fafeldolgozó Gazdaság 126,4 ha, Községi Tanács – Pálháza 1,8 ha, Megyei Tüdőkórház 11,8 ha.”

„A park eredeti területe 84,5 ha volt és szervesen kapcsolódott a környező erdőséghez. Ezzel területével is az ország második legnagyobb kiterjedésű parkja volt.

A park a Korom-hegy lábánál, piroxén-andezit alapkőzeten, barna és podzolos erdőtalajokkal borítva ad helyet az őshonos és betelepített exóta növényzetnek. Tengerszint feletti magassága 170-240 m között váltakozik. Mint megtudjuk a park építése során nagy mennyiségű földmunkát végeztek, elsősorban a kastély nyugati oldalán kialakított franciakert kialakításakor, és igyekeztek a durva terepalakulatokat egyenletessé tenni. Ennek nyomán ma is kevés a felszíni sziklakibukkanás.

Az 1937-ben megnyitott Kastély szálló prospektusa így jellemezte a terület éghajlatát: „Subalpin jellegű gyógy- és üdülőhely, mérsékelt és minden szélsőségtől mentes klímával... Havas tele vetekszik Semmeringével.” Ezek a klímára vonatkozó reklámok túlzóak, mindössze a „szélsőségtől mentes” kifejezés helytálló közülük. A tulajdonképpeni hegylábi, dombvidéki terület rendszeres klimatikus viszonyait Kelemen is közli: „Évi átlagos középhőmérséklete 10 °C, év átlagos

csapadékmennyisége 600 mm, fagyos téli napok száma 120-130 nap, hótakarós napok száma 60-110 nap.” Érdemes megjegyezni, hogy a kastélypark erdők között fekvő völgyi részein a Hegyköz területén gyakran erős északi, északnyugati szél hatása kevésbé érvényesül, így e tekintetben eltér a környező részekétől.

A park kialakulása nagyrészt egybekapcsolódott a terület birtoklási történetével. Érdekes, hogy mindenütt az 1900-as évek elejétől Károlyi Lászlónak, mint természetet szerető birtokosnak tulajdonítják a park kialakítását, holott a ma is álló famatuzsálemek (főként a platánok és kocsányos tölgyek) arról tanúskodnak, hogy ilyen funkciójának már évszázadokkal korábban is kellett kellett lennie. Kelemen maga is közli – mellékesen – a nagy platán ültetési dátumát: 1721. A birtoklástörténetről megírja, hogy a füzéri birtokot és az elzálogosított Radvány visszaváltási jogát I. Lipót adományozta 1686-ban báró Károlyi Lászlónak a törökök ellenei harcban szerzett érdemeiért, valamint a délvidéken elvesztett javainak kárpótlásáért. 1827-ben a három fiútestvér - István, Lajos, György – felosztotta egymás között az egész országra kiterjedő birtokot. A füzéri és radványi területeket Károlyi István kapta meg, 1881-től a birtok tulajdonosa Károlyi László. Itt érdemes megjegyezni, hogy éppen e kiterjedt erdőbirtokosság miatt tulajdonították más környékbeli uradalmi területről származó információkat később tévesen – nem ismervén a mindenkori közigazgatási határt – Füzérradvány területéről származónak. Kelemen adatai szerint a parkkal kapcsolatos első feljegyzés az 1827-ből származó felmérési iratban található, mely megemlíti: „az uraságnak egy Payna és egy Vadaskert nevezetű privát erdeje van Radványban.”

A park kialakításának kezdeteiről nem találtunk megfelelő dokumentációt. Különösen érdekes lenne a Vadaskert nevű rész használatának történetét felkutatni, főként a szóban elterjedt mondák (pl. hogy itt egykor az idehozott oroszánra is vadásztak) kiigazítása végett. Annyit tudunk, hogy pl. 1864-ben Telek József jegyző a Pesty Frigyes helynévtárnak gyűjtőíveire adott tartalmas válaszában nem említi vadaskertet mint füzérradványi művelési ágat és mint földrajzi nevet sem. Pedig részletesen beszámol Károly Ede gróf „angol kertjéről”, és a Pajna környékéről. Egyértelműen megkülönbözteti ezeket: előbbi 72 hold 321 négyszögöl, utóbbi 42 hold 800 négyszögöl. A Pajna hegyén idős tölgyekről, fenyőkről tesz említést, az angolkertben két hatalmasról tud, az ezeket tápláló patak neve Pajna-patak. Beszámol Vilypusztáról és a kertrésről valamint a parkban működő szökökutakról és a sokféle ültetett rózsáról is.

Bartucz Ferenc, aki sokáig a Bükk Nemzeti Park – így az ez alá beosztott zempléni és abaúji természetvédelmi területek – igazgatója volt, 1984-ben néhány ellentmondó vadászati információt írt le. Radványi tisztartásáról tett említést 1816-ból, akik szabályozták a vadászati és erdészeti tevékenységet. Később az új hutai Waldbott-vadászkastély és Vadaskert párhuzamaként írta:

„ugyancsak a XIX. sz. végén a kőkapui és László-tanyai kastély is, 1891-ben pedig a radványi kastély parkjához csatlakozva 1300 holdas bekerített vadaskertet létesítettek, amelybe böhöneyi, beregi és nagyszalánci területekről legalább 32 szarvasbikát hoztak vérfrissítésre. A muflonokat e század 10-es éveiben telepítették be a Waldbott-uradalom délkeleti részeire. Ezek nagy részét ugyan 1918-20 között kipusztították, de néhány darab átmenekült a Károlyi-uradalomba, ahol az erős védelem alatt megmaradtak és komoly állománnyá szaporodtak.” ...”A táj vadászati

központja az első világháború utána radványi kastélypark volt, ahol a magyar főurak, Horthy, Gömbös, Bethlen voltak Károlyi gróf vendégei. Ez időben, őznél, muflonnál rossz volt az ivararány, s uralkodó volt a korona nélküli szarvastrófea annak ellenére, hogy a kárpáti „A” törzstípus is meg volt a területen. Sok volt a kis hajlású, benőtt csigájú muflonkos. Az őzbakok gyengék és vékonyagancsúak voltak. A magas vadlétszámot a hegység belső részén tartották: Háromhuta, Istvánkút, Pengőkő, Eszkála környékén 'hemzsegték' a szarvasok.”

Utóbbi helyszíneken, amelyek egyértelműen nem Füzérradvány területei, hihető a vadbőség. Bartucz a későbbekben is párhuzamot von a „valahai radványi vadrezervátum” és a későbbi, azt majdnem fedő állami vadászterületek nagyvad állományai között: a szarvas állomány ugyanazon területen 1936-ban 2500 db, 1941-ben 1200 db, míg szerinte ugyanott 1949 és 1980 között mindössze 126-ról 600-ig nőtt a darabszám. Ugyanígy 1936-ban 4000 muflon volt majd a háborút követő csökkenés után 1980-ra 500 darabosra szaporodott e juhféle.

További ellentmondásnak látszik kastély luxusszállóvá alakításának idején, amikor csónakázótó, golfpálya stb. volt a park pezsgő társasági életének kiszolgálója, hogy:

„A Károlyi-család 1938-ban különválasztotta a vadászatot az erdőgaz-dálkodástól, létrehozta Party István vezetésével radványi rezervátumot.. A vadgazdálkodás fejlesztését szigorú selejtezésen alapuló létszámapasztással kezdték. Tömegével létesítettek vadászati, vadvédelmi berendezéseket és vadföldeket. Kerületvezető vadászokat neveltek. Uralkodóvá vált a gímszarvas kárpáti típusa. Erős kosok és kanok nőttek. A kiváló minőségű trófea, a jól szervezett vadásztatás soha nem látott lelövési árakat hozott. Nem volt ritka a 30 ezer pengős bika, de tízezer pengőt hozott egy-egy jobb mufloncsiga vagy 20 cm-nél hosszabb agyar is. A második világháború alatt óriási vadpusztítás következett be: A vily-pusztai erdőgondnokság 200 szarvasából 5 maradt.”

Utólag elgondolkodva ezeken, valószínűnek látszik, hogy maguk a vadak nem Füzérradvány területén, hanem a Károlyi-birtokok más, nagyobb, összefüggő erdőségeiben voltak (pl. Kőkapu környékén) s csupán a szervezők, a hivatásos erdészek, vadászok illetve a vendégek laktak Radványban. Rövidebb ideig persze lehetett elkerített területeken sok állatot tartani, de mint éppen Bartucz írta: „Köztudott, hogy a radványi rezervátumban tavasszal és nyáron csak fiatal vagy igen öreg bikákat lehet látni, mert bőség és a téli pihenő után visszahúzódnak a felső, kárpáti régiókba.” Az abaúji és zempléni hegyvidékeken, a Zempléni Tájvédelmi Körzetben, az egykori Károlyi-birtokokon ma sincs ez másként.

Kelemen így ír a park kialakulásáról:

„Írásos anyag vagy, térkép vagy más dokumentum nem maradt fenn, így javarészt csak néhány fényképfelvétel elemzése, valamint élő személyek visszaemlékezéseire hivatkozhatunk. Az 1827-ből származó felmérési okmány már vadaskertként említi a mai park területét. Ezen területen erdőállomány volt, melynek fő faja a klímának megfelelően a kocsánytalan tölgy (Quercus petraea) és a gyertyán (Capinus betulus) volt. A XIX. század elején a birtok a rajta levő lakóépülettel együtt elsősorban a vadászat funkcióját töltötte be és ennek a célnak megfelelően alakították ki. Vadlegelőket létesítettek, mely érdekében a

faállományokat kisebb-nagyobb területeken kiirtották és befűvesítették. Feltehetően más, a vadászat céljára megfelelő létesítményeket (etető, szózó, magasles, stb.) is létrehozta. A Vadaskertet 1891-ben 1350 kat. ha-ra bővítették és különböző állatfajokkal népesítették be, gondoskodva a honos állatállomány megfelelő elszaporodásáról is.

A többszörösen átépített kastély mai formájának kialakítása nagy lendületet adott a parképítésének. Az ezt megelőző időben itt folyt már ilyen tevékenység, melyről több idős exóta (külföldi) fafaj tanúskodik. Az intenzív fejlesztés kezdete a kastély felépítésének idejére tehető, ebben az időben fokozódtak a külföldi, valamint a hazai fa- és cserjefajok, örökzöldek lágyszárúak telepítései. A parkosítás mestere a XIX. század második felében Paradeiser kertész volt, aki 1906-ig irányította munkálatokat. 1906-tól Zinke Ferenc vette át a parképítés irányítását, aki 1902-ben Bécsben szerzett táj- és gyümölcskertészeti oklevelet.

Károlyi László természetet kedvelő ember volt, aki az akkor létesülő szarvasi, kámoni, tornanádaskai, malonyai, stb. arborétumokhoz hasonlóan az újjávarázsolt kastély körül nagy kiterjedésű élőfa-gyűjteményt kívánt létrehozni. A park céljaira mintegy 170 holdnyi (98 ha) területet jelöltek ki, melyet a gróf egy francia parképítővel terveztetett meg. A tervből azonban csak a kastély előtti teraszok valósultak meg az eredeti elképzelés szerint. A park többi részéhez Zinke Ferenc készített terveket, melyet sokszor építés közben módosított a különböző adottságoknak megfelelően.

A park kiépítésének fő ideje 1906-1913 évek munkájának eredménye, de fejlesztés ezután is továbbfolytatódott egészen a II. világháborúig. Zinke az angol parképítési stílus híve volt. Az őshonos faállomány valamennyi arra érdemes fáját meghagyta. Hatalmas tisztásokat alakított ki, melyeknek szegélyeit különböző örökzöld, lombhullató őshonos és exóta fa- és cserjefajokkal zárta le. A kialakított nagy felületű tisztásokat néhol kisebb, ligetes hálózatba ültetett különböző facsoportok törték meg, melyeknek nagy része ma is megtalálható.

A parkosításhoz százával hozatták – sokszor földlabdástól – a különböző fa- és cserje fajokat. Néhány, már Magyarországon honos fenyőfajtát (luc, erdei fenyő, fekete fenyő, vörösfenyő) a kemencepataki erdőgondnokság szállította. Más növényeket (rózsa, orgona, jázmin, spirea, stb.) külön erre a célra létrehozott faiskolában szaporított magról és dugványról. A faiskola területe kb. 2 kat. ha. volt, melynek helyén ma lakóházak állnak....A kertészetnek külön melegeháza volt, amelyben a park virágágyásaiba való egyényári és évelő növényeit szaporították, nemesítették. Itt nevelték a kastélyhelyiségeit díszítő szobanövényeket is, melyeket időnként több hetes időtartamra visszavitték az üvegházba 'felfrissítés' végett. A park ágyásaiba kiültetett virágokat ma már természetesen nem találjuk meg, mert ezek az állandó gondozás hiányában fokozatosan kipusztultak.

A park több pontjáról gyönyörű kilátás nyílt a környező hegyekre, erdőségekre. Gondosan vigyáztak arra, hogy ezeket a kilátásokat biztosítsák. A panorámát zavaró, magasra növő és széles koronájú fákat állandóan nyesték, illetve az értéktelenebbeket kivágták. A kilátás központi helye természetesen a kastély volt. A térképre nézve megállapítható, hogy szabad területek a kastélytól sugárszerűen nyíltak.”

A kastély dombjai és Pajna-domb között völgyben két tó volt. Később a felsőbbik helyén strandházzal kiépített fürdőmedencét alakítottak ki. Ez egészen az elmúlt évtizedik funkcionált, jelenleg azonban csak gazdátlanul maradt romjait láthatjuk. A nagyobbik, az alsó tó, az egykor kövezett partú Halastó szintén tönkrement. Rendszeres kotráshiányában feliszapolódott, medre feltöltődött. Jelenleg csalántenger borítja, benne néhány fű-és égerfa nőtt. A zsilippel lezárt kifolyójú tavat tápláló egykori patakok vizét lakossági célra használják, így mennyisége már nem képes a vízigényt itt kielégíteni, ráadásul évtizedeken keresztül tisztítatlan szennyvíz került ide a szanatóriumból. A zsilip maradványa és a tó parti kövezete ma is látható, de magának a tónak a helyét csak az avatott szemek fedezhetik fel. A tó történetéhez tartozik még:

„a strandház mögött fakadó forrás vize táplálja a kis tavat (fürdőmedence helyén lévőt), melynek fölös vízmennyiségét zsiliprendszeren engedték át a nagyobbikba, melyet akkoriban Halastónak neveztek. A kis forrás vízmennyisége nem volt elegendő a két tó vízszintjének biztosítására, ezért a lehulló csapadékot különböző szűrőkön, ülepítőkön keresztül, a nagy tóba vezették. Ez többnyire biztosította a megfelelő vízszintet. A Halastó esztétikai értékén túl haltenyésztés céljait is szolgálta, melyben különböző halfajtákat telepítettek. A tó északkeleti részében az 1920-as években nádist telepítettek. Ez gyorsan el is szaporodott és nem kis gondot okozott a megfelelő mértékű visszaszorítása. A tóban a túlszaporodott és a víz tisztaságát rontó apró halállomány ritkítása és egyensúlyban tartása érdekében csukákat telepítettek. A nagy tó Vilypuszta felé eső részén zsiliprendszer volt, mellyel a tó vízszintjét szabályozták, valamint tisztításkor ezen keresztül engedték le a tó vizét. Mindkét tavat sétaút vette körül, melynek szélén kövekből épített padokat és asztalokat helyeztek el. A Halastónak a Vilypuszta felé vezető sétaútja fehérre meszelt fakorlással volt szegélyezve. A keleti szélén lévő zsiliprendszer felett fahíd vezetett át, szintén fehérre meszelve. A nagy tó feletti dombon volt egy tölgy rönkből felépített 'Mulatóház' nevű épület – ma helyén egy esőház van -, ahol a szájhagyomány szerint sokszor 'megszállt' a felvidék híres Pistik nevű betyárja. A tavak víztükrén az évszaknak megfelelően sok vízimadár talált magának otthont. Több hattyút is telepítettek be, melyeket gazdasági épületekben telettetettek.”

Az egész parkot séta utak hálózta be, melléjük, a szép kilátást nyújtó helyekre kőből készült ülőpadokat helyeztek ki. Kelemen már csak ezek töredékéről számol be, magunk pedig csupán az írás után kitelepített fapadok és esőházikók szinte teljes eltűnéséről számolhatunk be. Egyedül a „Fenyves allé” irányából nyíló nagy fakapu és a természetvédelmi tájékoztató táblája áll még.

„A park létrehozása jelentős összeget emésztett fel és sokba került a fenntartása. A tavaszi és őszi nagytakarítás, a rétek állandó kaszálása, a növényzet ápolása rengeteg munkát igényelt és pénzkiadást jelentett, ugyanakkor munkaalkalmat és megélhetési lehetőséget adott a környék lakosságának. A parkban dolgozók létszáma az évszaktól függően 30-100 fő között váltakozott. A park kialakításának időrendi sorrendjére csak következtetni tudunk. A területen található őshonos és exotikus fajok kora arra enged következtetni, hogy legrégibb a Payna és Vadaskert nevű terület. Legfiatalabb a Kispuszta és Diós elnevezésű rész, melyet az 1920-as évektől kezdtek kiépíteni....Károlyi László büszke volt a parkjára ugyanakkor féltette is és nem engedte meg, hogy idegenek ott tartózkodjanak. Titokzatos zártságának következtében a nép ajkán különböző mendemondák (boszorkányhistóriák, lidércek,

móriák, szellemek, stb.) keringtek. A kastély luxusszállodává alakítása után 1937-től a park is megnyílt a külvilág számára és funkciói is megváltoztak. Tenisz, -golf -, ródli, -sípályákat, strandot építettek. A tavat nyáron sporthorgászatra, rákászásra, télen korcsolyázásra használták. Megindult az intenzív vadásztatás is. A parképítés ezután fokozatosan lelassult, majd a második világháború következtében leállt.

Zinke Ferenc Károlyi Lászlótól mindent megkapott arra, hogy saját elképzeléseit megvalósíthassa. Szaktudásának, természetszeretetének és lelkiismeretes munkájának eredményeképpen olyan parkot hozott létre, melyhez hasonló kevés található az országban és bizonyos vonatkozásban egyedülálló. 1947-ig gondozta, mely a felszabadulás utáni gazdátlanság és anyagi lehetőségek hiánya következtében hosszú évekre magára maradt. A természet erő ezután saját törvényeik szerint 'formálták' tovább a parkot. Ehhez csatlakozott még néhány személy kimondottan üzleti szellemű romboló tevékenysége, a háború okozta tüzelőhiány és a sok más egyéb károsan ható tényező. Az 1950-es évek elején a viláypusztai erdészet erejéhez mérten megállította a további pusztulást, kijavította a kerítést, parkőrt alkalmazott."

„...1945-ben az uradalommal együtt a kastélyt is államosították, de röviddel ezután a gróf 'ellenállási' érdemeire való tekintettel (németellenes, az angolszász orientáció híve volt), ezen javait visszakapta az 1948-ban bekövetkezett újraállamosításig. A Kántor fakereskedő céggel kötött szerződés alapján a fakitermelésből 1946 márciusáig a Károlyi-család is részesedett. A cég nagy mennyiségű értékes és méretes faanyagot termeltetett ki a park területéről is. Ezzel a tevékenységgel pótolhatatlan károkat okozott a park faállományában."

A kitermelés indoka a háború utáni építkezés volt. A kastélyból kialakított tüdőszanatórium köré lakossági kérésre külön betonkerítést építettek, így az épület és környéke (11,5 ha) zárt területté vált. Az 1970-es években, túl az országos szintű értéknek, természetvédelmi területnek nyilvánításon a nagyközönség számára nyitott, szabadon látogatható parkrészen viszonylag rendezett körülmények uralkodtak. Fapadokat, esőbeállókat, szemétygyűjtőket helyeztek ki, szalonnasütő helyek szolgálták a kulturált kikapcsolódást. Időnként majálisoknak és más szabadtéri rendezvényeknek engedték át a kaszált gyepeket. A fürdőt is lehetett látogatni, s ekkor tájt épült az úttörőtábor faházak telepe a falu lankáján, a park közelében. A fenntartás azonban folyamatos gondokkal küszködött, s hiába készült időközben több hasznosítási terv, melyekben sportpályák és egy erdészeti múzeum létrehozásának ötlete is felmerült, ezek nem valósultak meg.

Az 1990-es évek elején az országban végbement rendszerváltozás jelentősen megváltoztatta a tulajdonviszonyokat, így a kastély és a park sorsa is számos szándék szerint változott. Az egyik legújabb, 1994-ben készült tanulmány a teljes park területén észlelet erdészeti, kertészeti jellegű problémákkal foglalkozott. Ennek célkitűzése, hogy iránymutatást adjon a fenntartó gondozási munkálatok végzéséhez. A tulajdonviszonyok rögzítésénél a tanulmány leírja: „A Kastélyparkot magába foglaló Füzérradvány 247 hrsz-ú belterületi ingatlan az összes területe 15 ha 1038 m², tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője a Műemlékek Állami Gondnoksága. A 15,1 ha területből a történelmi értékű kert területe 11,8 ha, a többi gazdasági udvar....A fenntartó gondozásra tett javaslatokat a park eredeti képének és dendrológiai értékeinek megőrzéséhez és fenntartásához szükséges munkák

területegységenkénti leírását tartalmazzák, szöveges leírást kiegészítő fotóanyaggal és helyszínrajzzal együtt.

A korábban, 1974-ben, a MÉM Állami Erdőrendezőségek Műszaki Irodájának Fásítását Tervező Osztálya által készített „Füzérradványi Park Rekonstrukciós Terve” nem fogalakozott a „szanatórium-kertel”. Ebben az újabb tanulmányba viszont számos ide vonatkozó feladat fogalmazódik meg. A jelenlegi állapot figyelembe vételével a sürgős beavatkozás elkerülhetetlen. A késedelem a kastély és a páratlan értékű természetvédelmi terület további romlásához vezethet.

A terület jelenlegi kezelőjét (Műemlékek Állami Gondnoksága) 1994. február 10-én jegyezték be a tulajdoni lapra. A terv a továbbiakban a már említett 11,75 hektáros terület, mint a történelmi kastélykert természetvédelmi érdekeknek is megfelelő fenntartási és állapot-helyreállítási feladatával foglalkozik, érintve néhány távlati fejlesztési elképzelést. A parképítést meghatározó kezdeti elvek továbbra is irányadók maradtak.

Az 1994-ben elkészült szakértői vélemény és tervek ellenére a park nagy részén az ezt követő tíz évben semmilyen észrevehető parképítő munka nem volt tapasztalható. Ugyanebből az okból a természetes növényzet tovább terjedt az egzóták köré, az egykori golfpályán méteres magasságú virággazdag gyeppel látható. A kastély közvetlen környékét a fürdő melletti kerítéstől a műemlékvédelem egy drótkerítéssel leválasztotta a park többi részétől, s itt ápolva a növényzetet még inkább szembeötlővé vált a magára hagyott terület elhanyagoltsága.

2003-ban újabb erdészeti felterjesztés történt a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumba. A Füzérradványi Kastélypark Rekonstrukciós-és Közjóéti Fejlesztési Terve az Északerdő Rt. Kezelésében lévő Füzérradvány4-5-6-os erdőtagok 71,7 ha-os területén leírja a park erdészeti kezeléseinek tervét, amely nagyrészt megegyezik az 1994-ben leírtakkal. Az újabb változások miatt viszont szót emel jelenleg műemlékvédelemi részként kezelt kastély és környéke elkerítése ellen, hosszabb távon csak a kerítések eltüntetését, a terület együttes kezelését látja megvalósíthatónak, kívánatosnak. Ennek alapján is gondolható, hogy a közpark a jövőben már nem üzemeltethető teljesen szabadon látogathatóként, hanem azt mindenképpen csak fizető vendégek vehetik igénybe, akik ezáltal többre becsülik majd az eredeti tervekhez hasonló képére visszaállított arborétum értékeit. Mindez nem képzelhető el a környék, elsősorban Füzérradvány lakosságának mindennapi munkája nélkül, amely azon alapul, hogy hosszú távon sajátjának tekinti a területet.

Bizakodásunk jeleként álljon itt az 1989-ben kiadott *Ipolytarnóctól Füzérradványig* című könyvecske e parkot méltató szövegének kezdő és néhány záró sora: „Hazánk legnagyobb és legszebb parkjának egyike....A füzérradványi park nemzeti kincs. Nagy kár, hogy napjainkig jórész fehér foltként áll a természetkedvelő hazai turisták körében. Értünk emberekért van. Vigyázzunk rá, hogy így is maradjon!”

Vilypusztza

(Kerényi Istvánné)

Pesty Frigyes helynévtárában Vily községgel kapcsolatban az olvasható, hogy gróf Károlyi Ede 1836-ban minden nemesi birtokot megvásárolt, „a határ is tagosított, és az ursági birtok az úrbéresektől elkülönítetett”. Valószínűleg ekkor került a Károlyi család birtokába a későbbi Vilypusztza. 1864-ben Telek József Radvány jegyzője hosszan és elragadtatással írt a kora technikai színvonalát szinte meghaladó uradalmi gazdaságról.

Az ezt követő időkről ilyen részletes leírást nem találtunk a vilypusztai gazdaság állapotáról és működéséről. Azt tudjuk, hogy 1881-től Károlyi László a birtok tulajdonosa, aki a 20. század elején jelentősen bővítette az uradalmat, és birtokának egész területén igen eredményesen gazdálkodott.

1919-ig a füzéri és radványi erdőgondnokságokat a Füzéren székelő id. Schudich Nándor erdőmester irányította. 1920-ban a radványi erdőgondnokság Kemencepatakra, a füzéri Füzérkomlóra került. Az 1920-as években épült a hegyközsi vasút, fűrészüzemet létesítettek Pálházán, ekkor alapították az uradalmi erdőigazgatóságot Vilypusztza központtal. Itt volt gr. Károlyi László, 1937 után fia, dr. gr. Károlyi István erdőigazgatósága. Erdőigazgatók: 1920-1937: Onczay László, 1937-1944: Lippóczy Béla.

A tanya szerepének változása valószínűleg az 1930-as évek elején következett be. A világszerte hanyatló gazdasági élet, az értékesítésben mutatkozó nehézségek arra az elhatározásra késztették a családot, hogy füzérradványi kastélyukat szállóvá alakítsák. 1937-től, tehát a szálló megnyitásától kezdve Vilypusztza nem az uradalom ipari–kereskedelmi központja, hanem feladata egyértelműen a vendéglátás szükségleteinek biztosítása lett. A tanyáról az áruszállítás nem a parkon keresztül történt, hanem a Pajna oldalába épített serpentinén és a falun át. A tanya továbbra is nagy szerepet játszott azonban az erdőgazdálkodásban.

1945. április 26-án kezdték meg a Károlyi-uradalom 21.778 kh erdejének állami tulajdonba vételét, de ezt megelőzően 1945. március 2-án a gróf eladta az erdők öt évi fakitermelési jogát Kántor Elek budapesti fakereskedőnek. Az erdő az államé lett, de a kitermelt fa Kántoré. Ő adta el a fát, használta a fűrészüzemet, a vasutat és fizette az összes alkalmazottat. 1946. március 31-én azonban az állam felmondta a szerződést. 1946. tavaszán megalakult és május 1-jétől hivatalosan is működött a MÁLLERD (Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek), de a Miskolci Erdőigazgatóság már 1946 januárjában megszervezte a Füzérradványi Állami Erdőgondnokságot Vilypusztza székhellyel, valószínűleg azért, hogy irányítsa a Korom-hegyen folyó nagy kitermeléseket, átvegye az államosított Lónyay-Dókos-birtokot) Mikóháza 739 ha) és a kovácsvágási nemesi közbirtokosság 989 ha erdejét.

A visszaemlékezők elbeszéléséből tudjuk rekonstruálni a tanya állapotát az államosítás (1948) idején.

A Telek József által említett gőzmalmoknak, gőzzel működő fűrészgépeknek, esztergagépeknek nyomuk sincs. Nem működik a szeszfőzde, nincsenek emlékek az egykori kályhagyárról, de látható még a téglagyár nyoma a kisvasút vilypusztai megállója mellett. Magának a tanyának az infrastruktúrája azonban kiemelkedően jó a többi hegyközi településhez viszonyítva. Sátoraljaújhelytől Pálháza-ipartelepig csak Mikóházán és Vilypusztánál volt a kisvasúti megállónak kőből készült várhelye. A vilypusztai bekötőút épp olyan jó minőségű volt, mint az újhelyi főút. A tanya minden épületében volt villanyáram. A központjában fűrt kút fölé víztározó tornyot építettek, amelybe a vizet elektromos szivattyúk töltötték fel. Három épületben (6 lakásban) fürdőszoba és vízellátásos WC működött. Három helyen közkutat építettek. Az egyik főként a lakosok vízellátására szolgált, ezt tanyacsapnak hívták. Ehhez csatlakozott egy öntöttvas vályú, amelynél az állatokat itatták. Két épületbe a telefont is bevezették.

Az állattartás céljára három istállóépület szolgált. Az egyikben az igavonásra használt lovakat tartották, kettőben szarvasmarhákat. Utóbbiak egyike az ún. cselédistálló, ebben a tanyalakók tehenei álltak, a másik az ún. svajceráj, ebben tartották a svájci fajtájú teheneket, amelyek a kastélyszálló tejellátását biztosították. Ez utóbbi nagyon korszerű volt; betonozott aljzatának lejtését úgy alakították ki, hogy a trágyalé kifolyt. Az istálló közepére sín pályát építettek, ezen csillékre emlékeztető billenthető tartályokban szállították a takarmányt, az almot. Az 50-60 tehén tejét a kútház földszintjén lévő helyiségekben dolgozták fel. A kastélyszálló napi szükségletét – tej, tejszín, túró, tejföl, vaj – minden reggel kocsin szállították át Radványba. Az állatokat a Cserjés nevű helyre hajtották legelni; a Korom-hegy déli oldalára, ez a Radvány és Vily közötti terület. A sertések számára épült a sertéssor. Ez fából készült ólak és karámok sora a tanyai keleti szegélyén. A parádéslovak (kocsi- és hátslovak) istállója a kocsiszínnel egy épületben volt.

Két nagyon jól tervezett, nagy szakértelemmel működő kertészetet találunk itt. Az egyik a Pajna-patak partján, elektromos szivattyúval, öntözőhálózattal, síneken eltolható tetejű üvegházakkal, a helyiek által bolgár kertészetnek nevezett zöldségkertészet volt. A termelt primőrök: saláta, paprika, paradicsom, spárga stb. Ezt Erdei Sándor kertész kezelte. A másik, az Ostváth-féle kertészet a gyümölcsfákat gondozta, vágott virágokat – elsősorban rózsát – termesztett gyönyörű változatokban. Két nagyobb gyümölcsös tartozott a gazdasághoz. Az egyik a tanyakaputól a Fülemile-hídig vezető út két oldalán; a másik a kertészház, valamint az intézőház és a Pajna-patak közötti területen. Ez utóbbinak a változatossága volt az értéke, pl. négyféle cseresznyét termesztettek, amelyek közül a legkorábban érőt május végén szüretelték. A cél a folyamatos ellátás volt. Termesztettek olyan régen elfelejtett almafajtákat, mint pl. batul, üvegalma, törökbálint, húsvéti rozmaring, kormos alma, arany parmen. Három-négyféle ringló is termett.

A kisipari szolgáltató feladatok ellátására szíjgyártó, kerékgyártó, asztalos és kovács műhelyek működtek. Az ezekben dolgozó mestereken kívül volt vízvezeték-szerelőgépész (Rédai Miklós), műszerész-gépész (Szeitli József). 1950-ben a tanyát kb. 40 család lakta, közülük 30 cselédsoron. Egy-egy soron 8-10 család lakott közös gangra nyíló szoba-konyha-kamra helyiségekből álló lakásokban. A régi sor tapasztott földes, a Rédai-sor és az újsor kövezett konyhás és padlós szobás aljazattal készült. A lakásokban való elhelyezés a cselédség

rangsorát tükrözte. A mesteremberek általában 2-3 lakásos házakban laktak. Az intéző és a gazdatiszt kétlakásos fürdőszobás házban (Sápy és Pörneki család). A tisztviselő családokat és az irodákat a település egyetlen emeletes lakóépületében, az ún. kockaházban helyezték el. Szépen parkosított környezetben, kúria jellegű házban, az erdőigazgatóság épületében lakott a mindenkor erdészvezető (Onczay-féle ház). A legnagyobb méretű épület az ugyancsak kétszintes magtár. Volt ezenkívül egy tetőzetes, nyitott oldalú nagy szalmatároló, egy ugyancsak nagy méretű szénapajta, két egyenként 5 m átmérőjű és 8-10 m mély betonsiló, egy mázsaház.

A tanyának önálló, erdei, illetve fekete fenyőkkel szegélyezett temetője van.

1945 után a tanya funkcióját az erdőgazdálkodás határozta meg. A gazdálkodás akkori színvonalán a fakitermelés kézi erővel folyt, a kivágott fatörzseket lovak vontatták az utakhoz (közelítés). A fatörzsek kergét szállítás előtt gyakran a helyszínen lehántották (hosztolás), majd speciális, hosszabbított lovas szekereken szállították. A tanya és a környező falvak férfi lakosai az erdészethozatnál találtak munkát: favágó, hosztoló, fogatos. A fiatalabb nők közül sokan idénymunkán dolgoztak a csemetekertekben fatelepítésekénél, csemeték gondozásában. A fakitermelés fokozásához nem volt elég szállítóeszköz, ezért az erdőgazdaság keretén belül 1952-ben megalakult az ún. fuvargazdaság. A lovakat a régi uradalmi istállóban helyezték el, a környező falvakból toborzott fuvarosok fogatbrigádokban dolgoztak. A fuvargazdaság 1955 nyaráig működött. Vezetői 1952-53-ban Jáger Ferenc, 1954-55-ben Magyar Ferenc.

Az erdészet és a fuvargazdaság dolgozói számára üzemi konyha és munkásszállás létesült. Felvirágzott és több alkalmazottat foglalkoztatott a szíjgyártó-, a kerékgyártó- és a kovácsműhely. Szekéralkatrészeket, kocsikat, szekereket, lószerszámokat készítettek, javítottak. Az 1950-es évek végén a szalagfűrészszőlőkarót, bányadeszkát, kevés parkettát is előállítottak. 1952-től rövid ideig a SERNEVÁL-nak (sertésenyésztő vállalatnak) volt itt hízalldája. Az erdészet működése több adminisztrátor, könyvelő, bérszámfejtő alkalmazását tette szükségessé, így több tisztviselőcsalád telepedett le itt.

1947-ig Füzérradványba jártak az iskolások az ottani református, illetve katolikus iskolákba, 1948-ban azonban a tanyán állami iskola létesült. Ezt 1951-ig Molnár Éva tanítónő, 1955-ig Rácz Ernő tanító vezette. A nyolcosztályossá fejlesztett iskolába az alsósok délelőtt jártak, a felső tagozat délután tanult, 8 órától fél 12-ig, illetve fél egytől 17 óráig, 1955-ben megszűnt a tanyai iskola.

Az 1950-es évek elejének szomorú eseményeiben is szerepet játszott Vilypusztá. A kötelező beszolgáltatás idején hosszú kocsisorok hozták a környező falvak gabonatermését a magtárba. 1956-ban nem volt itt forradalmi esemény, három fiatalember azonban kivándorolt innen. 1958-tól a termelőszövetkezetek megerősödtek. A vilypusztai erdészet területe 1961-ben: állami 1343 ha, közbirtokossági 3377. A téeszerek szervezésekor közbirtokosságot fokozatosan felszámolták, ezek erdeit 1968-ra a téeszerek vették át. Az erdészet területe így harmadára csökkent, ezért 1968. március 31-én a vilypusztai erdészet megszűnt.

A munkahelyek megszűnése miatt jelentős elvándorlás indult meg innen. 1962-ben a kastélyban működő gyermekszanatórium tüdőkórházzá alakult, a középkorúak egy része ott talált munkát, több tanyai család Füzérradványban épített házat. A 18-25 éves fiatalok többsége Sátoraljaújhegyben keresett munkát. Az ennél fiatalabb korosztály középiskolába került Újhelybe, Sárospatakra, Miskolcra. Néhányan a vilypusztaiak közül egyetemi tanulmányokat végeztek: Sáp Péter a debreceni Orvostudományi Egyetemen, Koleszár Erzsébet a budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, Csizmadia Julianna a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Az 1960-as évek végére szinte csak az idős emberek maradtak Vilypusztán.

A tanya közigazgatásilag 1955-ig Vilyvitányhoz tartozott, ezután Füzérradványhoz csatolták, jelenleg Radvánnyal együtt a pálházi körjegyzőség része. A tanya épületeinek nagy része kiürült, a funkció nélkül maradt épületek lepusztultak.

Az 1970-es években a pálházi közös községi tanács az elhagyott épületekbe alacsony képzettségű, alkalmi munkákból élő, roma származású családokat költöztetett be. Mára a nagyobb értékű, komfortos épületeket megvásárolták befektetés, vállalkozás, illetve üdülő céljára. Az eredeti lakosok közül egyedül Toronyi Mihály erdész családja, Toronyiné Vantuch Erzsébet és Vantuch Anna élnek itt. A sorházak egyike mára teljesen megsemmisült, kettő életveszélyes állapotban van, az összeomlás szélén áll, ezekben még mindig él 90 személy.

Az erdőgondnokság vezetői: Kletz Károly (1946-1947), Parthy István (1947-49), Nagy László (1949-1950), 1950 és 1953 között üzemegységként működött, az üzemegység vezetője: Csizmadia Gyula.

1953-tól 1968-ig erdész lett. Erdészvezetők: Lőcsey Iván (1953-1955), Kerékgyártó Béla (1964-1968), Varga Tibor (1964-1968).

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG

HOSSZÚ TÁVÚ
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓJA

ÁLTALÁNOS RÉSZ
Fejlesztési koncepció
Kitörési pontok

FÜZÉRRADVÁNY, 2005. december

TARTALOMJEGYZÉK

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG

HOSSZÚ TÁVÚ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

1.)ÁLTALÁNOS RÉSZ

2.)GAZDASÁGI SZERKEZET

- Idegenforgalom, turizmus, üdülés
- Iparfejlesztés, vállalkozásfejlesztés
- Mezőgazdaság, feldolgozóipar

3.)TELEPÜLÉSSZERKEZET,TERÜLETFELHASZNÁLÁS

- Lakóterületek
- Intézményterületek
- Iparterületek
- Zöldterületek
- Üdülőterületek

4.)INFRASTRUKTÚRA

- . Közlekedés
- Közműellátás.

5.)TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME

- Környezetvédelem
- Régészeti lelőhelyek és értékvédelem

6.)TELEPÜLÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

7.)KITÖRÉSI PONTOK

FÜZÉRRADVÁNY KÖZSÉG

HOSSZÚ TÁVÚ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A településfejlesztési koncepció legfontosabb feladata a település fejlődése terén kívánatos célok számbavétele, a község társadalma számára vonzó, közmegegyezésen alapuló, erre számot tartó reális célkitűzések összegyűjtése.

A reális koncepció csakis egy széleskörű, a település minden paraméterét felmérő, számba vevő előzetes helyzetfelmérésen, ezen alapuló következetes diagnózison alapulhat.

A PROVINCIA Területfejlesztési és Építészeti Tervező KFT a 2005 év folyamán elvégezte a település minden részletterületre kiterjedő színvonalas és alapos vizsgálatát, ennek alapján elkészítette a település jelenlegi helyzetének reális diagnózisát és megfogalmazta a jövőbeni fejlesztés főbb irányait, lehetőségeit. A tervezők összefoglalták azokat a javaslatokat, amit a képviselő testület számára ajánlanak a fejlesztési koncepció meghatározásához, figyelembe véve a különböző szakhatóságoktól és államigazgatási szervektől beérkezett véleményeket és javaslatokat is.

A képviselő testület a dokumentációban összefoglalt vizsgálatral, a község helyzetének értékelésével - alapvetően egyetért és a diagnózison alapuló, a tervezők által megfogalmazott, a dokumentációban szereplő fejlesztési javaslatokat elfogadja.

A jövőkép tényleges alakítója a település társadalma, a közösségi tervezés minden települési résztvevője. Éppen ezért a képviselő testület az előzőeken túlmenően a község intézményeitől és a lakosságtól beérkezett különböző észrevételekkel és javaslatokkal, a tervezők által összeállított, egyébként alapos és részletes koncepciót a következőkkel kiegészíti, illetve azok egy részét hangsúlyozottan kiemeli:

Jövőkép:

Fontos, hogy az elkészült, a térségre vonatkozó programokat és utalásokat is tartalmazó, az alábbiakban felsorolt országos és térségi koncepciókat a készülő rendezési terv vegye figyelembe és a tervezett fejlesztéseket azokkal hangolja össze:

Országos Területfejlesztési Koncepció
Országos Területrendezési Terv
Nemzeti Fejlesztési Terv Operatív Programja
B. A. Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepciója
Zempléni Tájvédelmi Körzet Területrendezési Terve

Zempléni Térség Turisztikai Fejlesztési Programja
Különböző Környezetvédelmi és Természetvédelmi Programok
Vízgazdálkodást érintő Programok
Sapard Programok
Bodrogköz – Hegyköz kistérség felzárkóztatási fejlesztési programja.

A tervezett fejlesztések eredményeképpen Füzérradvány község komfortos, vonzó lakóhely lesz, igényes lakókörnyezettel, jó közlekedési kapcsolatokkal, megfelelő foglalkoztatással, hogy meg tudja őrizni lakóit, és méginkább kedvelt turisztikai célponttá válik.

Mindezen fejlesztések mellett megőrzi hagyományait, településképét és kialakult falusi arculatát, településszerkezetét, továbbá természeti környezetét.

A fejlődést mérsékelten növekedő formában elképzelve, a hagyományok tiszteletben tartása és a fejlesztési célok megvalósítása fontos célkitűzés.

2. GAZDASÁGI SZERKEZET

Idegenforgalom, turizmus, üdülés

A meglévő és működő falusi turizmus, ökoturizmus fejlesztése, kialakítása, a táj, az épített környezet, és a természetes élővilág megvédésével azonos fontosságú legyen.

A meglévő épületállomány felhasználásával- különösen a hagyományt őrző épületek esetében- kell a falusi turizmust és az üdülési célokat preferálni, azok helyreállításával, felújításával.

A vendégfogadás feltételeit nagyobb mértékben kell biztosítani, pl. a komfortfokozat növelése útján, de esetleg panziók kialakításával is.

A település szépítése, virágosítása fontos idegenforgalmi vonzóerő. A községnek távlatilag is az idegenforgalom és az üdülő-turizmus a legfontosabb éltetője.

Az erdők kínálta vadászati turizmus lehetőségét is ki kell használni.

Az ökológiai rendszerek védelme minden területen fontos.

A védettség alá vont területek további szépítése, rendezése fontos feladat

Iparfejlesztés, vállalkozásfejlesztés

Támogatni kell a helyi kisvállalkozásokat, a kézműves, hagyományos kismesterségek esetében is.

A meglévő, ipari jellegű területek megtartását és kisebb bővítését kell e tervben biztosítani.

Közepes kapacitású iparterületet kell kialakítani a főút mellett

Elsősorban a mezőgazdasághoz, gyümölcsstermesztéshez, állattenyésztéshez kapcsolódó feldolgozó - ipar kialakítása fontos.

A meglévő és működő kaolinbánya kiszolgáló útját a faluból ki kell vezetni.

Mezőgazdaság, feldolgozóipar

A foglalkozások és vállalkozások fő iránya továbbra is az idegenforgalom, a falusi turizmus és a mezőgazdaság lesz, ezen belül is a gyümölcsstermesztés és az állattenyésztés. Ki kell alakítani a mezőgazdasági termékfeldolgozás kisüzemeit és a tároló kapacitásokat is létre kell hozni. Ehhez területeket kell biztosítani.

A mezőgazdaság területén törekedni kell a meglévő, vagy a már felhagyott gyümölcsösök felújítására, újak telepítésére.

A külterületen a mezőgazdasági művelés alatt lévő területeket meg kell tartani ebben a kategóriában. Kivonni csak nagyon indokolt esetben lehessen.

3. TELEPÜLÉSSZERKEZET, TERÜLETFELHASZNÁLÁS

Lakóterületek

Családi lakóházak építésére csak a meglévő, még be nem épített telkeket lehet felhasználni, falusias jellegű beépítésű övezeti besorolással. A felújításra már nem érdemes épületek helyére újak építése lehetséges.

A belterület jelenlegi határának bővítésével, meg kell vizsgálni a település D-i részén újabb építési telkek kialakításának lehetőségét, de csak korlátozott számban és ütemezetten. Ide csak állandó lakások építését kell szorgalmazni, üdülőkét nem..

Az új lakásépítések esetében is biztosítani kell a hagyományőrző, oldalhatáron álló beépítési módot, utcára merőleges gerincű beépítéssel, tájba illő anyagok, színek és formák előírásával.

Az övezeti besorolások tükrözzék és különböztessék meg a kialakult beépítési módokat.

Intézményterületek

Biztosítani kell a meglévő intézmények területén az esetleges későbbi bővítések lehetőségét.

-Az intézményterületek parkjainak, zöldterületeinek fenntartását folyamatosan biztosítani kell.

Iparterületek

A községben kialakult iparterület csak minimális mértékben van. A Mezőgazdaság, feldolgozóipar c. fejezetben jelölt területeket ilyen célokra kell vizsgálat alapján javasolni.

Zöldterületek

A meglévő parkokat kezelni kell a belterületen.

A természetvédelmi területeken fokozottan ügyelni kell az eredeti állapotok megőrzésére. Általában a környezetvédelem kiemelt fontosságú

Alkalmas területeken erdőtelepítést is lehet kezdeni, egyeztetve az erdészeti szervekkel.

A BNPI szakmai javaslatait és előírásait a tervbe bele kell foglalni és azokat betartani.

- A védelmi határokat az érdekelt szakigazgatási szervekkel egyeztetetten kell kialakítani.

Üdülőterületek

A közművesítés teljessé válásával a falusi turizmust támogatni és fejleszteni szükséges, szervezett körülmények között.

A természetvédelmi területeken és az erdőkben pihenőhelyeket célszerű kialakítani, tájba illő építményekkel.

A kastély és környéke kiemelt idegenforgalmi hely, fejlesztése és esetleges bővítése indokolt és szükséges.

Vilypusztán üdülőfalu és tábor kialakítása célszerű.

4. INFRASTRUKTÚRA

Közlekedés

A meglévő útpályáknak a lehetőségekhez képest szélesítése szükséges, a jelenlegi vonalvezetés megtartásával Burkolatuk korszerűsítése szükséges.

Járdaépítéseket kell végezni, főleg a forgalmasabb közutak mellett.

A közlekedési csomópontokat fokozatosan ki kell építeni.

Közműellátás

Az ivóvízellátás területén a házi bekötések számának növelését szorgalmazni kell

Szorgalmazni kell a zárt közüzemi szennyvízcsatornára való rákötéseket, lehetőleg teljeskörűvé tenni a bekötéseket.

A közelmúltban megépült víz, szennyvíz és gázvezetékek helyét a terveken fel kell tüntetni.

A belvízelvezető felszíni rendszereket folyamatosan tisztítani kell.

A csapadékvizeket befogadó nyílt árkok folyamatos tisztítását kell előírni.

Későbbiekben sem engedélyezhető mobil átjátszó torony építése a község területén, a természet és tájvédelmi szempontok fokozott érvényesítése miatt.

5. TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME

Környezetvédelem

- A település viszonylag kedvező környezeti állapotát meg kell őrizni és a fejlesztések során is különös figyelemmel kell kísérni azok alakulását.
- Az ivóvíz és szennyvíz – bekötések terén azok teljes körűvé tételére kell törekedni
- Az intézményesített szemétszállítást a település egészén fenn kell tartani, a szelektív gyűjtést is be kell vezetni.

A meglévő állattartási rendeletet szükség szerint finomítani kell.

- A Környezetvédelmi Felügyelőség irányelveit a fejlesztések során be kell tartani.
- A védőterületek határát csak telekhatárokon lehet vezetni. Nyomvonalát az illetékes szervekkel egyeztetni kell.

Régészeti lelőhelyek és értékvédelem

A helyi építésügyi szabályzattal együtt, annak részeként ki kell dolgozni a helyi értékvédelmi szabályzatot is. Helyi védelem alá kell helyezni a faluközpontban és annak környékén még meglévő hangulatos, helyi hagyományokat képviselő lakóépületeket.

Ezek körére, részletes vizsgálat alapján az alábbi javaslat fogalmazódott meg:

A tervezők javaslatában szereplő, védelemre javasolt épületek mindegyikét helyi védelem alá kell vonni. (18 db)

HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT ÉPÜLETEK UTCA, HÁZSZÁM, HELYRAJZISZÁM ALAPJÁN

Sorszám	Utca megnevezése	Házszám	Helyrajzi szám
1.	Kossuth Lajos	22	31
2.		32	9
3.	Fő		141
4.		5	103
5.		7	105
6.		43	127 (két épület)
7.			163
8.	Táncsics	2	166
9.		5	179
10.		7	181/1
11.		26	234
12.		30	232
13.		32	231
14.	Kertalja	5	38
15.			58
16.		13	41
17.		21	45
18.		23	46

- Az új lakásépítési területeken is elő kell írni a hagyományos építési mód és formák alkalmazását. Ezekre a Helyi Építésügyi Szabályzatban is törekedni kell.

Távközlési antennatornyoknak a település belterületén, vagy közelében való telepítése tájvédelmi szempontból meg kell akadályozni.

TELEPÜLÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A tervet a megyei Településfejlesztési Konceptióval összhangban kell véglegesíteni.

A környező településekkel a kistérségi együttműködést erősíteni és gazdagítani kell. A kapcsolatot egyéb, gazdasági téren is erősíteni kell. Fejleszteni kell a térségi központ szerepét betöltő Pálháza várossal való kapcsolatot is, különösen az ipartelepítési szándékokat illetően.

Az ÉVIZIG által kiadandó vízügyi szakvélemény előírásait a terv kidolgozásánál szigorúan figyelembe kell venni.

Az érdekelt államigazgatási szervek által megküldött észrevételeket, javaslatokat szintén a tervezés során kell figyelembe venni. A konkrét javaslatok szerepelnek jelen koncepcióban, de az általános jellegű észrevételek is betartandók

Közös pályázati lehetőségekkel élve kell a térség fejlesztését fokozni, különösen a turisztika irányában., de a foglalkoztatottság érdekében is.

KITÖRÉSI PONTOK

A település reálisan szóba jöhető fejlődési és foglalkoztatási iránya a turizmus, az idegenforgalom, a falusi, öko - és vadászati túrizmus, a mezőgazdasági termelés, elsősorban a gyümölcstermesztés intenzívebbé tétele, az állattenyésztés és a termékfeldolgozás, raktározás helyben történő megoldása.

A települési együttműködés erősítése, közös fejlesztések, térségi pályázatok benyújtása, együtt kezelt idegenforgalmi fejlesztések.

A falusi és rendezvényturizmus kialakítása, megerősítése, a település higiéniájának javítása, a teljes körű közművesítés megléte, a természeti értékek és a romlatlan természetes környezet megóvása alapján, az értékőrző lakóházak ilyen célokra való felhasználásával.

Az új építkezéseknél a hagyományos formákhoz igazodó, azokat megőrző formákat kell alkalmazni.

Otthoni kisvállalkozások erősítése.

Hagyományos mesterségek és falusi szokások újraélesztése.

A táj – és természetvédelem erősítése.